endi can güvenliğimizi
endimiz sağlayalım! Can
üvenliği komitelerinde
rgütlenelim!

ıütün ülkelerin
roleterleri birleşin!

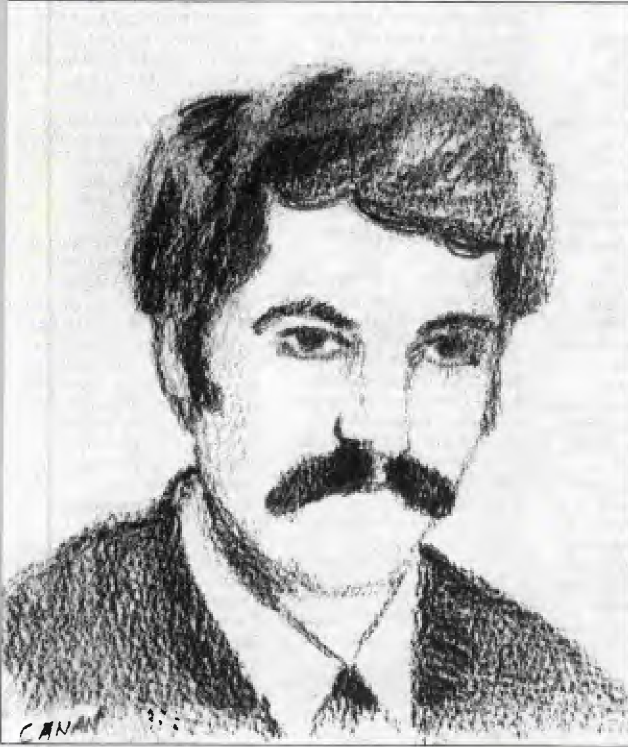
İŞÇİNİN SESİ

Faşist katillere ve
onları kayıranlara karşı
herkese silah taşıma
hakkı!

Yıl: 6, Sayı: 113-114
6 Aralık 1979

Ali İhsan Özgür'ün Ölümünün Birinci Yılında

Talip Öztürk'ü Vurdular

Talip Öztürk öldürüldü. Talip yoldaşın vurulması tüm komünistleri, devrimcileri, militanları derinden sarstı ve biledi.

Talip Öztürk, işçi sınıfı hareketinin, sözcüğün gerçek anlamıyla savaşçısıydı. Onun militan, devrimci tutumu Menşeviklerin pasifistliğine ruhsuzluğuna her zaman ters düşmüştü. Hareket içinde Bolşevik-Menşevik ayrımı netleştikçe, her dürüst komünistin kendine sorduğu soruları Talip yoldaşımız da soruyordu ve bir bir Lenninci yanıtlar veriyordu. Yanıtlarını açıklayacağı *gün* vuruldu.

Menşevikler, İGD'li militanların yüreğindeki devrimci ateşi söndürmek, dizginlemek, devrimci ruhu "aşırı solculuk" gibi gösterek bastırmak için disiplin adına herşeyi yaptılar, yapıyorlar. Buna karşılık Talip Öğretmen, militanların o sönmeyen, "disipline gelmeyen" ateşinin meşalesi oldu. Militanların Talip Öğretmene duydukları derin sevginin temeli, onda, aradıkları militan, devrimci yönetici niteliklerini görebilmeleridir. Yalnızca militanların değil, aynı nedenlerle, Talip Öğretmen, geniş bir öğretmen yığınının da sevgi ve saygısını kazanmıştı.

Talip Öztürk'ün vurulması kuşkusuz ki Türkiye burjuvazisinin son yıllarda dikkatle planladığı cinayetlerden biriydi. Talip Öğretmen'in vurulması, genel olarak "terör, anarşi" içinde geçiştirilemez. Talip Öztürk, Bolşevizmin giderek güçlenmesinden korkan burjuvazinin ve onun beşinci kolu oportünizmin çıkarları açısından dikkatle seçilmiş bir hedeftir. *İşçinin Sesi* Yayınlarını yakından izleyen, titizlikle saklayan Ali İhsan Özgür de öyleydi.

Talip yoldaşın cenazesi son yılın en yığınsal gösterilerinden oldu. Ama ne yazık ki eyleme dönüşmesi "ustalıkla" engellendi. Yürüyen onbinlerce insanın duyduğu kızgınlığı militan belgilerle haykırması engellendi. En sonunda birkaç belgiyle iş geçiştirildi. Cenaze töreninde Menşevikler tüm ustalıklarını Lenincilere karşı kullandılar. "Deşifre" olmuş Lenincilerin arkasına beşer adam takarak, törenden sonra izleyerek, Lenincileri provokasyona getirmeye çalıştılar.

Bolşevikler için Talip Öztürk ve Ali İhsan yoldaşlar, çetin bir savaşın örnek liderleriydi. Her ikisinin ve daha birçok devrimcinin, komünistin adını, savaşını Leninciler yaşatacaktır.

Üstü Kapalı "Milli" Birlik Hükümeti

Oportünistler, yığın eylemlerini engellemeye çalışırken, burjuvazi de kendi yönetimini sağlamlaştırmaya çalışıyor. Faşist baskıları uygulama sırası AP hükümetine geldi.

Politika'nın "AP Hükümetine oy vermeme" eylemi (!) çağrısına karşın AP hükümeti güven oyu aldı.

Kimdi eyleme çağrılan? CHP, MSP ve MHP miydi? Tüm taktiklerin parmak hesabına ve saylav transferine indirgendiği parlamentoda CHP, AP'nin güven oyu alacağını önceden biliyordu. Red oyu vererek kendi "durumunu kurtardı".

Devrimci durum, burjuva hükümetlerini çok çabuk eskitiyor. Diyelim, AP de eskiyip finans-kapitalin işine yaramaz duruma geldi. Ardından faşist bir hükümet kuruldu. O zaman oportünistler aynı mantık doğrultusunda AP'yi de CHP ile beraber eyleme mi çağıracaklar?

Politika yazarlarını uzun uzun düşündüren bir konu da, gelen azınlık AP hükümetine, CHP ile bağlaşıklığı zedelemeyecek bir sıfat yakıştırmak. "Genişletilmiş MC", "Maskeli ve makyaj yapılmış MC", "Üstü örtülü MC" vs. (*Politika*, 15 Kasım 1979) yakıştırmalarının ardında gene CHP'yi aklama siyaseti yatıyor. Bu hükümet üstü örtülü MC hükümeti değil, üstü örtülü *"Milli" Birlik hükümetidır*. Parlamentodaki *tüm* burjuva partilerinin desteğini ama kapalı, ama açık almıştır. Uygulamaya çalıştığı olağanüstü hal yasalarına, DGM mahkemelerine karşı savaşa hazırlıklı olalım.

Yeni faşist baskılara karşı hazırlanmak için "ilerici, yurtsever" safsatasını bir kenara bırakmak gerekiyor. Birliğe çağrılacak güçler savaşkan, devrimci demokrat güçlerdir. Savaşmaya kararlıysak, *savaş* birliği arayalım. Yoksa işçi sınıfının birliği diye "TKP-TİP-TSİP" üçlüsünü tutturmak, her eyleme ısrarla davet edip, arada ortak noktalar keşfetmek, artık tam anlamıyla "kabak tadı verdi". Örneğin, bu üç partinin hep bir ağızdan DİSK'in parti kurmasına karşı çıkması, *Politika*'ya göre, "solun birliği doğrultusunda atılacak önemli bir adımdır... övünülecek bir durumdur" (*Politika*, 21 Kasım 1979).

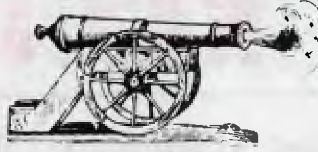
Oportünistler birleşme yolunda önemli adımlar (!) atınca DİSK yöneticileri parti kurma adına işçi sınıfını sosyal demokrasinin kuyruğuna takmaya çabalayınca, finans-kapital de geleceğe biraz daha güvenle bakıyor. "Sorun artan işçi ücretleri değil, üretimi engelleyen işçi hareketleridir" diyen "iş adamlarımız" bu sorunu çözmeyi üstü örtülü "Milli" Birlik hükümetine bıraktılar. Kendilerine yeni pazarlar arıyorlar. Orta Doğu ile ticaret ilişkileri, İslâm Fuarlarının yanısıra, kendilerine en yakın, en büyük pazara, Ortak Pazara gözlerini diktiler.

Bugün Türkiye'de artık finans-kapitali deşifre etmeye gerek kalmadı. Finans-kapital, özlemlerini ve bunlara ulaşma yollarını kendisi açıklıyor. Asıl tehlike bu kararlı finans-kapitale karşı, aynı kararlılıkla savaş açmayı engelleyen oportünizmdir.

İçindekiler

15 günlük devrimci işçi gazetesi.
Editör: R. Yürükoğlu
Masrafı: 30p.
Yıllık abone: 10 pound
Almanya için: 60 mark
Türkiye'den: 4 kitap gönderilerek abone olunabilir.
Adres: 29 Parkfield Street, London, N.1, England.
Baskı: Anvil Printers Ltd. (T.U.)

İŞÇİNİN SESİ

OKURLARIMIZ YAZIYOR

İşçinin Sesi'ne gelen okuyucu mektuplarındaki artış tüm hızıyla sürüyor. Yer darlığı nedeniyle büyük bir bölümünü yayınlayamıyoruz. Okurlarımızdan özür dileriz. Bu sayfalarımız görüşlerimizi paylaşan, paylaşmayan tüm okurlarımıza açıktır. Mektuplarınızı, haberlerinizi yazılarınızı bekliyoruz.

Likidatörlerle savaşacağız

İşçinin Sesi Gazetesine,
Yoldaşlar,
Ankara'da O.D.T.Ü.'de hareketli günler yaşıyoruz. Oportünizme karşı savaş yükseliyor. Daha aktif, daha militan nitelik alıyor.
8 kasım'da oportünistler Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Lenincilere saldırmaya yeltendiler. 40 kişi, iki yönden 15 kadar arkadaşımıza saldırdı.
Ama cevabını sert aldılar.
Ertesi gün O.D.T.Ü.'de pusu kurdular. Oyunlarını bozduk. Kaçtılar.
İşçinin Sesi'inde "Solcu"larla ilgili, onların teorik görüşlerini, devrim anlayışlarını eleştiren yazıların, yorumların yayınlanması yararlı olacaktır. Ancak 107-108. sayıda "Seçimlerin Gösterdiği Gerçekler" yazısında boykot taktiğini eleştiren kısım niteliğinde değil, daha açıklayıcı daha kapsamlı eleştirilere gereksinim var. Örneğin 99. sayıda ki "Oportünistlerle Solcular aynı Çamurdan Yoğrulmadır" yazısında olduğu gibi.
İşçinin Sesi'nı parsacı bir yaklaşımla değerlendiren gruplardan biri de Yalçın Küçük'ün çevresinde kümelenen Sosyalist İktidarcılar. Onlar da dergilerinin 2. sayısında *İşçinin Sesi*'nı "eleştirmeye" çalışıyorlar. Parti kurma çalışmalarından her nasılsa zaman bulup yayınladıkları yazıda Yürükoğlu Yoldaşın *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında getirdikleriyle *3.Program ve Görevlerimiz*'de de getirdikleri arasında çelişki olduğu safsatası, bizim doğruları söylerken örgütümüze ters düştüğümüz, bunun yanında örgütümüzden tümüyle kopmamak için de bazı şeyleri yanlış söylediğimiz iddiaları yer alıyor. Bu yazının "Sosyalist İktidarcılar" *İşçinin Sesi*'ne katılacak söylentilerini önlemek, tabanlarını bizim etkimizden korumak ve eleştirmiş olmak için yazıldığı açıkça görülüyor.

P.N.
Ankara

Değerli dostlar,
İşçinin Sesi'nin Leninci ideolojik-politik hattının Mersin'de de yankılanmasıyla birlikte, oportünistler deliye döndüler. Telaştan gözleri kararmış bir şekilde tasfiyeciliğe başvurdular. Yaptıkları toplantılara devrimcileri almayarak, yalan ve tahrifatın en incesinden en kabasına kadar hepsini kullandılar.
Daha da ileri giderek, faşist Türkeş'in meşhur, davadan döneni vurun tümcesini, kavga arkadaşlarımızı terörize etmek amacıyla kullandılar. Kavga arkadaşlarımıza hafiyelik, garaj tutma gibi görevler vererek morallerini sıfıra indirdiler. Maocularla ilişkisi defalarca kanıtlanmış, onlarla gizli toplantılar yapan, Maoculardan silah alan adama görev vererek, devrimcilere karşı saldırıda kullandılar. Evet arkadaşlar, oportünizmin kemiği yok diye boşuna denmemiş.
Ama ne yapsalar boştur. Devrimcilere tasfiyecilikle, dövme öldürme tehditleriyle örgütlerini bıraktıracaklarını sanıyorlarsa yanılıyorlar. Bizler, militanların kanları, canları pahasına bu duruma gelen örgütümüzü oportünistlerin çarçur etmesine, örgütü çiftlik gibi kullanmalarına izin vermeyeceğiz. Devrimciliğin olanca ateşiyle hepinizi kucaklarız.

D.E.
Mersin

Dostlar,
Ben ODTÜ'de okuyan ve *İşçinin Sesi*'nin Leninci görüşlerini savunduğum için İGD'den ihraç edilmiş bir kişiyim. Son tatilde memleketime gittim. Oportünistler eğlenceli bir karşılama töreni hazırlamışlardı. Ama başaramadılar. Zaten ellerinden gelen de o, ideolojik birşey getiremeyince, hınçlarını daha değişik yöntemlerle gidermeye çalışıyorlar. Uyguladıkları yöntemlerde likidatörlüğün o iğrenç yüzü sırıtıyor. Benimle konuşmak istediler, konuştuk. Ve o ilkesiz, belirsiz oportünist tutumu tekrar gördüm. Benimle konuşan kişi devrimci durumun olduğunu, koşullara uygun çalışmaların yapıldığını söyledi. Kanıt göstermesini istediğimde kanıt gösteremeyeceğini, bunun konspirasyon gereği olduğunu, zaten hareketin bir sempatizanı olduğundan bilemeyeceğini söyledi. Ulusal sorun ve CHP konularında ise, partinin tesbiti olduğunu, doğruluğunu, yanlışlığını bizim sempatizanlar(!) olarak tartışamayacağımızı söyledi. Ne kadar açık değil mi? Oportünizm nelerin ardına sığınıyor. Ankara'da "devrimci durum yok" diye seminer veriliyor, ...'daki kişi "var" diyor. Bizim okul sorumlusu "ne var, ne yok" diyor. Üstelik hepsi de hareketin görüşünü söylediklerini belirtiyorlar. Hangisine inanıp tartışalım. Belirsizliğin böylesi de görülmüş değil. Uzun uzun konuşup birşey elde edemeyince kafa karıştırmamamı(!) tembihlediler. Ve bu hareketin ...'e giremeyeceğini söylediler. Ama bilmiyorlardı ki bu hareket ...'e girmişti bile.
Devrimci selâmlar

C.E.
Ankara

Fabrikalardan

Sayın *İşçinin Sesi* gazetesine
Ben bir işçiyim. Beni yakından ilgilendiren birtakım olaylar oldu. Bu olaylar benim çalıştığım fabrikaya da sıçradı. Bir arkadaş bana *İşçinin Sesi*'nin 109. sayısını ve Toplu Sözleşmeler ve Devrim kitabını verdi. Bu kitap bana çok şeyler öğretti. Hele oportünizmin ne olduğunu öğretti.
Bundan sonra fabrikalarda dağıtımını yapacağım.

Devrimci selamlar
T. Maden-İş Sendikası Üyesi
B.Ş.
İstanbul

İşçinin Sesi'ne,
Elimize geçen *İşçinin Sesi*'nin yarattığı açık tartışma biçimleri, harekete Leninci yaklaşımlarınız, toplu sözleşmeler için getirdiğiniz açıklık ve eleştiriler kadromuzda bir dinamiklik, gelişmenin gözle görülür bir biçim alması sonucu üstümüzdeki pısırıklığın, hareketsizliğin, duraklamanın şimdi nereden geldiğini daha iyi anlar olduk. Yığınlara bağlanmak, yığınları çekmek, Leninci kadro anlayışının ürünü olabilir. Var olan devrimci durum koşullarında en basit demokratik kazanımları elde etmek, eldeki kazanımları korumak savaşımı parçayı bütüne bağlamakla, devrim savaşımına bağlamakla olanaklıdır.
Marks'ın da belirttiği gibi, komünizmin zaferi, özel mülkiyete dayanan sistemin kendi iç gerilemeleri içinde hazırlanır. Ancak bunu gerçekleştirmek için teorik uyanıklıktan fazla birşey gereklidir. Özel mülkiyet fikrini çürütmek için komünizm fikri tamamen yeterlidir. Ama gerçekte özel mülkiyeti ortadan kaldırmak için gerçek komünist eylem gereklidir.
Bu komünist ihtilâli gerçekleştirmenin aracı olarak, ihtilâlci kitle mücadelesinin büyük önemi vardır.
İlçemizde ideolojik, politik mücadele pratikte de kendini kanıtlamaktadır. Her sayı bir öncekinden daha hızlı savaşa devam.

D.A.
Nazilli

Sansür

İŞÇİNİN SESİ'NE,
Ben İGD ...... Şubesi yönetiminde bulunmuş, halen üniversitede faaliyetlerini yürüten bir İGD üyesiyim.
Genelde birlik-dayanışma hareketinde, özelde ise İGD içinde *İŞÇİNİN SESİ*'ne karşı yoğun bir kampanya yürütülüyor,
"küçük burjuva bir hareket" olmakla suçlanıyor. Halbuki İGD'nin *İşçinin Sesi*'ni örgütsel olarak dağıttığı günleri iyi hatırlıyorum.
Bugünse yoğun bir saldırı söz konusu.
Bu saldırının nedeni olarak, *İşçinin Sesi*'nin hareketi maceraya sürükleme eğiliminde olduğu ve DEV-YOL'dan farklı şeyler söylemediği gösteriliyor. Uzun süredir *İşçinin Sesi*'ni ve yayınlarını izleyemedim. Onun için konu hakkında tam bir bilgiye sahip değilim. Şu anda *İŞÇİNİN SESİ*'ne karşı bir tavrım olmadı.
Yayınlarınızı bekliyorum.
Devrimci selamlar.

R.V.
İstanbul

Değerli Dostlar,
Eskişehir'de *İşçinin Sesi* üzerindeki sansür devam ediyor. Bunun yanında tabanlarının üzerinde de sanki bir karantina eskiden olduğu gibi var. 13.11.1979' da "Eğitimin Demokratikleştirilmesi" adlı bir gece düzenlendi. Ancak izlenimlerime göre, İGD'nin bundan önceki coşkunluğu yok. Sloganlar, "UDC'de birleş, TKP'ye özgürlük, ileri demokratik bir düzen, barış, dostluk, dayanışma" idi. Bunun yanında *İşçinin Sesi*' ne de çatmayı ihmal etmediler. Ama kimsenin anlamaması için üstü yaldızlı olarak, bakın ne diyor Maden-İş'ten geceye gelen mesaj: "Fazla ücret isteyelim devrim olsun diyen gülünç üçbuçuk oportünist". Tabii bunu diyen ya yazılarınızı iyi okumamış, ya da *Savaş Yolu*'ndan kopye etmiş. "Dostlar 500 bin işçiyi ilgilendiren toplu sözleşmelere hazır mısınız" deniyor. İşçi sınıfının istemleri dile getirilmiyor. Ayrıca gecede boy boy TİP'den, TSİP'den, Genç Öncü'den, SGB'den mesajlar okunuyor. Bu zamana kadar yapılan güç ve eylem birliği çağrıları güya yeni

yankı bulmuş ve bu da TİP ve TSİP'miş. Oportünistler, *İşçinin Sesi*'nin yarattığı kargaşayı bastırabilmek için TİP'e ve TSİP'e sarılıyorlar. *İşçinin Sesi*'nin "1 Mayıs 1979 değerlendirmesi gerçekten doğru ve objektif bir açıdandır. Ayrıca 14 Ekim seçimlerini değerlendirmenize de katılıyorum. Artık gerçekten de *İşçinin Sesi* bir ideolojik, bir siyasi harekettir. Bunu inkâr etmek kimsenin hakkı değildir. Dostlar, ne yazık ki, Eskişehir'de de tüm Türkiye'de olduğu gibi, İGD kapatıldı. Yine de hayret ettiğimiz bir durum var. Çünkü şöyle deniyor: "CHP, 22 aylık iktidarında MHP'yi kapatmadı, fakat sıkıyönetim *Politika* yazarını tutukladı ve İGD'yi kapattı(!)" Sanki İGD'yi kapatan bir olgudan CHP'nin haberi yokmuş gibi. Bu da sizin MHP'nin kapatılmasına ait fikirlerinizi doğruluyor. *İşçinin Sesi* şöyle diyordu: "CHP'nin MHP'yi kapatması birçok demokratik kitle örgütünün de kapatılması demektir". Fakat yine de burjuva kuyrukçuları, CHP'den giderayak yedikleri bu tokadı hiç duymazmış gibi onu aklıyor, UDC çağrısı yapılıyor ve herşey sıkıyönetimin üzerine atılıyor.

K.F.
Eskişehir

Oyunlar boşa çıkacaktır

Çokça sözü edilen, ancak somut olarak çok az yol alınabilen devrimci güçlerin eylem birliği sorunu Türkiye sınıflar savaşımının giderek keskinleşmesiyle önemini artırmaktadır. Egemen sınıflar, emperyalizme bağımlı tekelci kapitalist yapının iflâh olmaz bunalımı içinde yeni iktidar arayışları peşindeyken, devrimci güçlerin dağınıklığı, örgütlülük düzeyinin düşüklüğü, devrimci demokratik güçlerin kitleler gözünde alternatif olarak somutlanmasını engellemektedir. Egemen sınıfların baskı ve demagojileri yanında demokrasi güçleri arasında yer alan kimi çevrelerin birlik konusunu gurupçu çıkarların ardına atmaları, ya da bizzat soruna yaklaşırken onu gurupçu çıkarlarının bir aracı olarak görme çabaları mevcut olumsuzlukları artırmaktadır. İşbirlikçi-tekelci burjuvazi okulların açılmasıyla birlikte öğrenci gençliği siyasetten uzak tutmak, militan mücadelesini frenlemek, soyut burjuva kültürüyle eğitmek ve öğrenci gençliğin işçi sınıfının devrim mücadelesine katkısını önlemek amacıyle psikolojik olarak göz dağı vermek, yıldırmak, böylece mücadeleden alıkoymak için soğuk namluların gölgesinde eğitim yaptırmakta, böylece gençliği pasifize etmeye çalışmaktadır. Öğrenci gençliği siyasetten ve faşizme karşı militan mücadelesinden soyutlamak için bir yandan "gerici disiplin yönetmeliğini" çıkartmakta, diğer yandan da okul idarelerinin öğrenciler üzerindeki baskılarını artırmaktadır. Pilot bölge seçilen işçi kenti şehrimiz Adana'da öğrenci gençliği sindirmek amacıyla okullara resmi faşist güçlerin yanında sivil faşist militanlar da yerleştirilmektedir. Burjuvazi bunları yaparken hedef olarak şu ya da bu gençlik örgütünü almamakta. Sen İGD'lisin, sen DDKD'lisin, sen Dev-Yol'cusun, sen SGB'lisin, sen GEB'lisin vs. dememekte, genel olarak öğrenci gençliğin akademik ve demokratik taleplerini gaspetmekte, demokratik plandaki çalışmalarını durdurmakta, en ufak bir harekette kudurmuşçasına saldırmaktadır. İşte burjuvazinin öğrenci gençlik üzerindeki bu ve buna benzer oyunlarını boşa çıkarabilmek için dar gurupçu, fraksiyoncu çıkarları bir kenara bırakarak, anti-faşist gençliğin eylem birliğini geliştireceğiz. Öğrenci gençliğin ilkeli birliği, burjuvazinin, onun çömezlerinin ve Maocu burjuva uşaklarının her türlü oyunlarını boşa çıkaracaktır.

YAŞASIN ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN BİRLİĞİ!
YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM VE PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ!
KAHROLSUN FAŞİZM!

T.H.
Adana

Liseli gençlik

Selam olsun *İşçinin Sesi* Gazetesine,
Selam olsun Leninci ideolojiden taviz vermeyenlere
Bizler Ankara'nın faşist işgal altında olan Beşevler semtinde .... Lisesinde anti-faşist savaşım veren devrimci gençleriz.
Okulumuzda faşist işgali kırdık. Türkiye gençliğinin doğru tespitleri karşısında kafamız açıldı. Karar verdik mücadelemizi Leninci ideoloji ile birleştireceğiz.
Okulumuzda var olan İLD hareteki geniş anti-faşist birliği sağlamışken karşımıza oportünistler çıktı.
Mücadelemizde bize destek olan İLD yöneticisine halen toplu bulunduğumuz yerde saldırı yapıldı.
Daha sonra görevden alınan *İşçinin Sesi*'ni savunan yöneticilerin yerine tepeden inme getirilen tabansız yöneticilere okulda sorumlu olan arkadaşımız kafam karışık deyince örgütünden atıldı. Bazı arkadaşları örgütlerini bırakmak için zorladılar.
Ama biz onlara örgütümüzü bırakmayacağız. Soruyoruz onlara: Ankara'daki İGD ve İLD hareketini bu duruma getiren oportünistler mi? Yoksa şu anda Leninci ideolojiyi, *İşçinin Sesi*'ni savunan İGD ve İLD'liler mi? Ankara'yı gözden sildik diyorlar.
Bizleri *İşçinin Sesi*'nin üstüne sürmek istediler. Onlara karşı tavır almazsanız sizin burada yeriniz yok dediler. Bizim elimiz ancak faşistlere ve karşı devrimcilere kalkar dedik. Güle güle dediler. Eğitim düzenlediler. Verdikleri seminerler faşizme karşı değil *İşçinin Sesi*'ne karşıydı. Toplantıda soru soran başka bir lisede okuyan arkadaşımızı attılar. Parti disiplini hakkında soru sorduk. Liselerde devrim stratejisi çizmiyoruz dediler. Liseli gençliği ne kadar da küçümsüyorlar. Kendi pasifistliklerine lise gençliğini de alet etmek istiyorlar. Açıkçası devrimden korkuyorlar. İdeolojimizden tırnak kadar taviz yok

Devrimci Selamlar
...... Lisesi Devrimcileri
Ankara

İşçinin Sesi gazetesine,
Ben 16 yaşında, ...
Lisesi'nde öğrenciyim.
Devrimci olduğum için ailem tarafından reddedilen bir kişiyim. Devrimi çok hem de çok seviyorum. Her yerde, her zaman savunuyorum. Elimden geldiği kadar görev alıyorum. Genellikle aldığım, üstlendiğim görevleri başarıyla sonuçlandırıyorum. Sizin çıkarmış olduğunuz gazeteyi okudum ve güzel fikirlerin savunulduğunu gördüm. Arkadaşlarla okulda görüştük ve bu mektubu ben dahil 6 kız arkadaş yazıyoruz. Çıkardığınız *İşçinin Sesi* gazetesini bir tane, yani 6 kişiye bir tane istiyoruz. Sonra bu gazeteyi kadınlar arasında toplantılar yapıp onlara sunuyoruz. Gazeteyi eleştiriyoruz. Kendimizde bulunan eksiklikleri tamamlıyoruz. Sizden ricamız, bize çıkardığınız gazeteden, yani her sayısından birer tane yollamanızdır.
Dostça güveninizi bekleyip, devrimci selâmlar.

Z.B.
İzmir

Kürdistan'dan

Değerli Yoldaşlar,
Önce saygılar, selâmlar. Tümünüze başarılar.
Ben bir devrimci demokrat gencim. Tüm işçilere, köylülere, yurtseverlere, ilericilere, devrimcilere, insanlığı seven tüm kişilere sesleniyoruz. Mücadele verelim. Devrimciler arasında eleştiri-özeleştiri olduğundan dolayı kimimizin yan tesiri varsa yazalım. Birbirimizi eleştirelim. Marksizmin doğrultusunda olmak üzere yolcu olalım. Ezilen ve sömürülen insanlar için çırpınalım. DDKD hayatın her alanında mücadele vermektedir. DDKD'nin bu savaşımına tüm yurtseverler omuz vermelidir. Tüm okuyuculara saygılar, selâmlar.

KIZILTEPE-
MARDİN'DEN
ÇAVREŞ

Sayın İşçinin Sesi editörü,
İşçinin Sesi'nin 100. sayısını İGD'li bir arkadaştan aldım. Gerçekten ikircimsiz görüşlerine katıldım. Burası Gaziantep'in bir kazası. Birkaç İGD'li, GEB'li ve Maocu dışında gençliğin pek siyasi görüşü yok.
Daha sonraları Antep'te 104., 107., 108. sayılarını buldum. Şimdi yayınınıza sahip olmak çok zor birşey. Çünkü oportünistler, adınızın edildiği yerde durmuyor. Kendilerini savunamadıkları bir yana, maceracı, goşist, provakatör gibi küfürlerle çamur atarak çekiliyorlar. Tabii eğer görüşleriniz doğruysa yaşayacaktır. Ve bizler de yaşatanlar olacağız. Çünkü hiçbir zaman güneş balçıkla sıvanmaz.
Bizler, devrimciler olarak her yönümüzü tartışmalıyız. Ayağımızı toprağa sağlam basmalıyız.

R.İ.
Gaziantep

Eleştiri

Değerli dostlar,
Sözünü etmek istediğim bir konu var. Devrimci Yol'un tabanında *İşçinin Sesi*'nin okunmasının yasaklandığını, *İşçinin Sesi*'nde okudum. Diğer arkadaşlara sorduğumda da böyle birşey duymadıklarını, ama *İşçinin Sesi*'nde yazıyorsa, böyle birşey olması gerektiğini söylediler. *İşçinin Sesi*'nin olayları istediği gibi yorumlamak için veya herhangi bir nedenle yalana başvurmayacağı açıktır. Ama yazılan olaylara ilişkin enformasyonun doğruluğunu sınamak yararlı olur. Bu konu üzerinde durmamın nedeni de şu: *İşçinin Sesi* sizin de bildiğiniz gibi Türkiye solunda ciddi bir ilgi uyandırdı. Devrimci Yol'da ve tabanında da ciddi bir tartışma uyandırdı.
Bir de sormak istediğim birşey var. Emine Engin'in *Toplu Sözleşmeler ve Devrim Savaşımı* isimli kitabının 30-31. sayfasında, "...burjuvazinin aşırının da aşırısı sömürü dayatma *isteğini* geriletmiştir..." (abç) diye bir cümle geçiyor. Burjuvazinin bu isteği, işçi sınıfının savaşlarıyla da olsa geriletilebilir mi? Yoksa sömürüyü dayatma *eylemi* midir geriletilebilen? Sonra bir de 31. sayfadaki grafikten anladığım kadarıyla işçi sınıfının sömürü oranı 1976 yılında %60'tır. Fakat 31. sayfada şöyle yazıyor: "...Ama örneğin 1976 yılına bakalım. 1976'da sömürü oranı gerilemiştir. Ne var ki aynı yıl ortalama ücretler 115TL'dir. Ve bu niteliksiz işgücü değerinin %60'ı kadardır". Şimdi sormak istediğim şu: Sömürü oranları niteliksiz işgücüne göre verildiyse, o zaman ortalama ücretler niteliksiz işgücünün %60'ı kadar olduğuna göre, sömürü oranı %40 oluyor. Oysa grafikte sömürü oranını %60 olarak veriyor. Böyle değilse, yanıldığım nokta hangisidir? Şimdilik yazacaklarım, soracaklarım bu kadar. Bundan sonraki mektupta, sozünü ettiğim seminerler hakkında ayrıntılı bilgiyi size göndereceğim.
Dostça selâmlar.

Ö.S.
Ankara

İşçinin Sesi'nin Dev-Yol' un tabanında yasaklandığı bize Ankara dışında bir bölgeden enformasyon olarak gönderilmişti. Daha sonra her yandan gelen haberler bu bilginin ya yanlış ya da çok sınırlı bir bölgeyi kapsadığını gösterdi. Düzeltiriz.

Yoldaşımızın yaptığı ikinci eleştiri de doğrudur. Sözünü ettiği cümle dikkatsiz bir cümledir. Burjuvazinin aşırı sömürü dayatma isteği hiçbir zaman geriletilemez. Ancak aşırı sömürüyü dayatma eğilimi geriletilebilir. Emine Yoldaşımızın yazısının tümü okunduğunda anlaşılacak olan da budur.

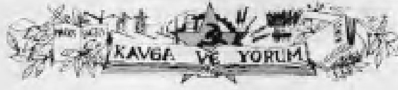
Diğer soruya gelince. 1976' da sömürü oranı %60 değildir. 1970'deki sömürü oranını 100 kabul edersek, buna kıyasla 1976'daki 65'dir. Bu, yıllar arasındaki değişimi göstermek için bir kıyaslamadır, endeksdir. Buna göre, 1976' daki sömürü oranı 1970'dekinden daha düşüktür. Grafik sömürü oranlarının endeksini veriyor.

1976'da sömürü oranı 1970'e göre azalmıştır. Tabloda verildiği gibi, 1. yönteme göre sömürü oranı (artık-değer oranı) %337 iken, 1976'da %216'ya düşmüştür. İşçi sınıfımız savaşlarıyla sömürüyü azaltmıştır. Ama azaltmış da nereye varmıştır. 1976'da ortalama ücretler, niteliksiz işgücü değerinin, olması gerekli asgari ücretin ancak %60'ı kadardır. Bu verinin kaynağı "Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye", 4. basım, s.75'dır. Bu %60 oranıyla yukarıdaki paragrafta sözü geçen 65 endeks sayısı arasında hiçbir bağ yoktur. İkisi apayrı sayılardır.

Yanlış anlayayışın kaynağı, sömürü oranıyla, endeks sayılarının ve 1976 için verilen endeks sayısı (65) ile ortalama ücretlerin niteliksiz işgücü değerine olan yüzdesinin (%60) karıştırılmasıdır.

İ.S.

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Geleceği TKP'miz Kursun

Yoldaşlar, bu yazıda iki konu üstünde duracağız. Birincisi, TKP'nin garip "gizliliği" sonucunda kaçınılmaz olarak ortaya çıkan burjuvaziyle uzlaşma olgusu. İkincisi, TKP'deki hizipler ve açık savaşım zorunluluğu. Bu iki konu, kendi içlerinde belirli bir bağımsızlık taşısa da, yine birbirleriyle çok yakından bağlıdırlar.

TKP'nin garip "gizliliği". Biliyoruz ki, gizlilik kafayı kuma gömme, yığınlardan gizlenme değildir. Gizli çalışan parti, polise karşı gizlidir, halka karşı eylemiyle ortadadır. Ama gizli partinin, yönetim kadroları, polise karşı gerçekten gizlidir. Ya bizde öyle midir?

Bırakın TKP'nin üyelerini (onlar gerçekten daha gizlidir!), Türkiye'deki *yönetim* kadrosu gizli değil, *deşifredir.* Uzun yıllardır böyledir. Herkes, yalnız TKP'liler değil, tüm öteki siyasal hareketler, TKP'nin Türkiye'deki yöneticilerini ad ad sayıyor. Bu durumda bu yoldaşları burjuvazinin ve polisin bilmediğini düşünmek safdillik olur. Bu söylediklerimiz kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir.

Burjuvazi, polis, 1973'den bu yana Türkiye'de TKP'ye, özellikle onun yönetim kadrosuna karşı kapsamlı bir ezme hareketine girişmediyse bunun çeşitli ülke içi (siyasal güçler dengesi, ortamın olgunlaşmasını bekleme vb.), uluslararası ve ancak gizli servislerin bilebileceği "polisiye" nedenleri vardır. Bu da kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir.

Öte yanda, kadrolarımız da deşifre olduklarını *biliyorlar*, ya da daha az pişmişlerse en azından *hissediyorlar.* İşte konunun bizi ilgilendiren yanı asıl buradan sonra başlıyor. Gizlilik bir komünist partisi için neden gereklidir? Neden burjuva toplumunda bir komünist partisi *her zaman*, en özgür koşullarda bile, *temel* olarak gizlidir, ya da gizli olmalıdır? Çünkü burjuvayi yıkmak isteyen hiçbir hareket, onun demokrasisine güvenemez. Çünkü, açık çalışma, devrimin kargaşa dönemi dışında, *her zaman* burjuvaziyle *uyuşma*, uzlaşma anlamına gelir. En "özgür", en demokratik ülkelerde bile komünist partilerinin açık çalışma yoluyla yapamayacakları işler vardır. Örneğin, ordu içinde örgütlenmek hiçbir ülkede açık çalışma ortamında yer almayan bir özgürlüktür. Bu nedenle, açık çalışan pek çok Avrupa komünist partisi, ordu içinde örgütlenmeyi bir yana bırakmış ve bu konuyu da burjuvaziye verdiği öteki ödünlerin yanına eklemiştir. Pek çok gerçek komünist partisi ise ordu içinde örgütlenmeyi yine *gizli* olarak yürütmektedir.

Açık çalışan bir parti, "yasalar"ın dışına çıkmadığı sürece kara saldırıya karşı gizli çalışan bir partiden bir ölçüde daha fazla güvenliklidir. Oysa en kötü durum, hem gizli olup, hem deşifre olmuş partiler için söz konusudur. Böyle durumda top çok daha ağırlıklı biçimde öteki takımdadır. Topa vurmak, vuracağı anı ve yeri seçmekte öteki takım daha geniş söz sahibidir.

İşte böyle durumlarda Leninizmi ödünsüz uygulamak, deşifre olduğunu *bilen* ya da en azından *hisseden* yönetim kadroları için gerçekten zordur. Bu iş, hele torbasında 3-5 yıllık, onun da çoğu legal örgütlerde edinilmiş deneyim birikimi taşıyan bir yönetim kadrosu için çok çok daha zordur. Bunları söylerken kimseyi küçümsemiyoruz, buna hakkımız yok. Toplumsal bir gerçekliği soğukkanlı değerlendirmeye çalışıyoruz.

Gizli bir partinin deşifre yönetim kadrosunun, ülkede devrimci durum vardır; ona göre örgütlenelim; can güvenliği komiteleri kuralım; halkımız faşist katillere karşı silahlanmalıdır; ülkenin içine girdiği açmaz ya kara şiddetle, ya devrimci şiddetle çözülecektir; devrim kaçınılmaz olarak iç savaş içinden yürüyecektir yollu ülkemizin bugününü belirleyen Lenincі gerçekleri *propaganda etmesi* (ayaklanmaya başlama çağrısı yapmakla suçlamasınlar diye altını çizdik!) çok zordur. Gizli bir partinin deşifre yönetim kadrosunun, tüm bunların tersini söylemesi, teke! dışı burjuvaziyi yağlaması, devrim hedefini geri çekmesi, açıkçası burjuvaziyle uyuşması çok daha kolaydır ve deşifreliğin sürekli olarak ittiği bir yoldur. Birinci yol sapına dek Bolşevikler ister. İkinci yol, her az gelişmiş kadronun kaçınılmaz olarak savrulacağı yoldur. TKP'nin yönetim kadrosu, bu ikinci çeşitten olduğunu kanıtlamıştır.

Dolayısıyla bugün Türkiye'de TKP'nin yönetim kadrosuyla burjuvazi arasında bir uyuşma, bir *uzlaşma* (burjuvazi açısından ne denli güvenilmez ve geçici olursa olsun) ortaya çıkmıştır. Bu da kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçektir.

Bizim oportünistlerimiz o denli insanlık onurundan yoksun davranıyorlar ki burada bir noktayı *özellikle* vurgulamamız gerekiyor. Sözünü ettiğimiz uzlaşma, oportünist hareketin geneli açısından nesnel, toplumsal bir gelişmedir. Uzlaştılar derken, gittiler burjuvaziyle, servisleriyle görüştüler, uzlaştılar demek istemiyoruz. Hiç kimseyi öznel olarak burjuvaziye bağlanmakla suçlamıyoruz. Nesnel, toplumsal bir olgudan, siyasal konumlarından söz ediyoruz.

Sözünü ettiğimiz uzlaşma, oportünist hareketin geneli açısından *nesnel* bir gelişmedir. Oysa burjuvazi ve onun iğrenç servisleri açısından durum biraz daha farklıdır. Onlar *öznel*, somut tutum izliyorlar. Örneğin, TKP içindeki kavganın açığa çıktığı 1979 yaz aylarında burjuvazi bu "bölünme"yi sevinçle karşıladı. TKP'nin "bölünme"si iyi idi. Sanırız bu nedenle, *İşçinin Sesi* postalarını, yoldaşlarımızın yurttaki çalışmalarını engellemediler. Ama tozduman yatışmaya başladığında farkettiler ki Leninciler TKP'yi bölen, sonra da sönüp gidecek bir kalabalık değildir. Burjuvaziye kan kusturacak, işçi ve komünist hareketinin birliğini sağlayacak asıl "tehlike"dir. O zaman tutum değiştirdiler. Pek çok kentte kapı kapı dolaşıp adres saptaması yapıyorlar. Pek çok kentte Bolşeviklere karşı "faili meçhul" kanlı saldırılar peşpeşi ardına akmaya başladı. Posta çok büyük oranda engelleniyor. Saldırının ana yönü Lenincilere dönüyor. Ama kısa zamanda Lenincilerin bu kara saldırıya karşı tedbirler alabilecek güçte olduğu görülecektir.

Burjuvazinin öznel siyaset değişikliğinin en son en acı örneği Talip Öztürk Yoldaşın öldürülmesidir. Talip Öztürk Yoldaş, kısa ve anlaşılır bir tereddütten sonra saflarda yerini alan bir Lenincіydi. Gerçek bir halk kahramanıydı. Lenincі hareket, Talip Yoldaşın ölüsünü yerde bırakırsa namussuzdur!

Bu yazıda üstünde duracağımız ikinci konu, TKP'de hizipler ve açık savaşım zorunluluğudur. Oportünistler ve ortacı oportünistler, parti disiplinini bozmadan açık ideolojik savaşım verdiği için *İşçinin Sesi* hareketini bölücülükle, fraksiyonculukla suçluyorlar. Sonra da, isteyen istediği fikri savunmakta özgürdür ama parti de uyuşmadığı görüşleri savunanları atmakta özgürdür diyorlar.

Biz fraksiyoncu, bölücü değiliz. Partinin uyuşmadığı görüşleri atma özgürlüğü vardır. Bunu da yadsımıyoruz. Bizim dediğimiz, parti, tüm örgütlerinde özgür biçimde farklı görüşleri tartışıp değerlendirmelidir. Tüm parti örgütleri Lenincilerin ne dediğini *önce* hiçbir kısıtlamaya, yasağa uğramadan öğrenmeli, sonra tartışıp karara varmalıdır. *Sonra*, yerel örgütlerin *seçeceği delegelerle* (Politik Büronun çağıracağı adlarla değil), düzmece değil, gerçek bir KONGRE TOPLANMALIDIR! Bu kongrede, Lenincilere görüşlerini açıklamaları için eşit şans tanınmalıdır. Kongre, onların arkasından konuşup "lânetleyen" bir hain oyunu olmamalıdır. Tüzüğe uyulacaksa, ve de Lenincileri silip ya da büyük ağırlıkla destekleyen çok örgüt olduğuna göre, Lenincilerin katılmayacağı, özgür bir tartışmanın yürümeyeceği bir kongre TOPLANAMAZ! Tüzüğü en burjuvaca çiğneyerek Politik Büro kararıyla(!) Merkez Komiteden çıkarılan Merkez Komitesi üyelerinin (bir Merkez Komitesi üyesini ancak Merkez Komitesi Plenumu MK üyeliğinden çıkarabilir, o durumda da o MK üyesinin çıkarılışının kongreye sunulması gereği ve onun da kendini kongrede savunması hakkı vardır) (bunlar yapılmadan Politik Büro kararıyla "çıkarılan" üye MK üyesidir, öyle görev görmektedir) katılmayacağı bir kongre TOPLANAMAZ!

İşte bizim konumumuz böyledir. Buna karşılık, bir yoldaşımızın yazdığı gibi, devrimci durum değil, devrim anı değil, devrim süreci değil, telaş durumu-telaş anı da değil, *telaş süreci* yaşayan oportünistler ne yapıyor? Yukarda söylediklerimizin hiçbirini yapmadan, "anahtarı bendedir", "dağdan gelen bağdakini kovamaz" diyerek Lenincileri tasfiye ediyor. Yığın örgütlerinde, seçimle işbaşına gelmiş yönetim kurullarına işden el çektiriyor. Ne hakla? Yoldaşlarımızı, *İşçinin Sesi*'ni savunuyor diye örgütlerden atarak *polise ihbar* ediyor, servislerin eline atıyor.

Tarihsiz ve Talihsiz MK Bildirisi

Bunun adı demokratik merkeziyetçilik, parti disiplini değil, "LİKİDATÖRLÜK"tür. Onların da konumu böyledir.

Onlar, geniş bir cephe halinde gerçek fraksiyonculardır. Onlar, partinin çıkarını değil, kişisel hırslarını başa almış gerçek bölücülerdir.

Onların ne denli burjuva siyasetinin etkisi altında olduklarının, ne denli fraksiyoncu ve bölücü olduklarının bir başka kanıtı da onların *kendi içlerindeki* ilişkilerdir. Leninciler kişilerle uğraşmadan açık bir ideolojik savaşım yürütüyorlar. Buna fraksiyonculuk diyen oportünist-ortacı yelpazesi ne yapıyor? Kendi içinde, bin çeşit Bizans oyunuyla, *entrizmle*, el altından fraksiyonlar örgütleyip, fraksiyon savaşı yürütüyor.

Örnek mi? Verelim. Oportünist-ortacı yelpazesi ana olarak oportünist ve ortacı olmak üzere ikiye ayrılıyor ama bu çok genel bir ayrımdır. Anlayış kolaylığı için. Yoksa hem bu iki ana kolun birbirine karşı konumu çok görecelidir (bakıyorsunuz oportünist dediğimiz kesim bir gün bayağı devrimci kesiliyor, demagojik militan oluyor, ortacı dediğimiz kesim bir gün en aşırı oportünist görüş savunuyor), hem de bu iki ana kol *çeşitli* fraksiyonlara bölüktür. Bu "cephe"de demagojik militanlığın, deniz anası kıvraklığının baş temsilcilerinden *Partizan fraksiyonu* vardır. Bu cephede H. Erdal'ın başını çektiği ve hızla eriyen bir başka *ortacı fraksiyon* vardır. Bu cephede *GSB fraksiyonu* vardır. Bu cephede oportünizmin en köklü temsilcisi Ahmet Saydan fraksiyonu vardır. Bu cephede, sola en yakın, dolayısıyla militanların kafasını karıştırma yönünden en tehlikeli ama en zayıf olan *"eski İngiltere ekibi" fraksiyonu* vardır. (Sola en yakın olmaları da İTİB eğitimlerinde bazı şeyleri anlayabilmelerinden geliyor herhalde!).

Şimdi soralım, *İşçinin Sesi* hareketinin pırıl pırıl, namuslu, açık ideolojik savaşımı mı fraksiyonculuk, bölücülüktür? Yoksa bu "illegal" fraksiyonların, teorik görüşlerini, aralarındaki farklılıkları açıkça ortaya koymadan el altından yürüttükleri çekişme mi fraksiyonculuk, bölücülüktür? Evet, onların yaptığı fraksiyonculuk, bölücülük, likidatörlüktür.

Bu fraksiyonlar partimize kapıkulluğu, hile, yalan getiriyorlar. Bu fraksiyonlar PARTİMİZİ ÇÜRÜTÜYORLAR.

Yoldaşlar, bunlara bugüne dek oportünist, kuyrukçu, pasifist, Menşevik v.b. dedik. Doğru ama yetersiz. Bundan sonra bu yelpazeye "likidatörler" diyeceğiz. Partimizdeki ayrım likidatör-komünist ayrımıdır.

Gördüğünüz gibi, yazımızda değindiğimiz iki oluşum birbirini tamamlayan, birbirini destekleyen, biri ötekine değişen, biri birinin yerine geçen *aynı olgunun* iki yönüdür. Gizli TKP'nin deşifre yönetime sahipliği sonucunda ortaya çıkan burjuvaziyle uyuşma olgusuyla, çeşitli "illegal" fraksiyonlar eliyle partimizi çürütmeleri tek bir oluşumdur.

Komünistler, Leninciler, devrimi gerçekten isteyen yiğitler! Durmayın! Partimizi burjuvazinin eklentisi yapacak bu tehlikeye karşı elele, gönül gönüle çarpışalım! Kavgada yanındakine güven duygusu, yoldaşlık duyguları, yüce komünizmin gelenekleri yine canlansın! GELECEĞİ TKP'MİZ KURSUN!

"Sol" oportünist Fraksiyoncu Akımla İdeolojik-Politik Savaşın İlk Çerçevesi:

Söz konusu akım, küçük burjuva, "sol"oportünist, serüvenci, milliyetçi bir akımdır. Bu akımın yandaşları parti düşmanı bir fraksiyon oluşturmuş ve şimdiden egemen güçlerin aracı durumuna gelmişlerdir.

Bu akım, objektif gerçekleri, sübjektivist bir yaklaşımla çarpıtıyor. Bu yaklaşım, pratik tutumda voluntarizme, politikada serüvenciliğe gidiyor. Dogmatik ve eklektik bir yöntem kullanıyor. Marksizm-Leninizmin tek tezlerini tarihsel olmayan bir anlayışla alıp kullanıyor. Çarpıtıyor. Sonuçta sözde devrimci, özünde "sol" sekter, anti-Leninci konumlara dönüyor. Başka "sol" akımlarla (Maoculuk, anarşizm, Troçkizm gibi) bazı ortak özellikler gösteriyor.

1. Devrimci durum saptaması yanlıştır. Devrimci durumun özelliklerinin diyalektik bütünlüğü gözardı ediliyor. Devrimci durumun ana göstergesi olan yığın eylemliliğinin yerine faşist, terörist saldırıları geçiriyor. Devrimci durum analizinde dış politik etkenleri hesaba katmıyor. Devrimci duruma yol açabilecek olan bugünkü ortamı devrimci durumun yerine koyuyor. Bu ortamın görevlerini, devrimci durumun görevleriyle karıştırıyor.

Devrimci durumun ortaya çıkmasında, sübjektif faktörün belirleyici değil ama, önemli bir faktör olduğu gözardı edilmemelidir. Öte yandan, "sol" oportünist, fraksiyoncu akımın yaptığı gibi, sübjektif faktör, yalnız partiye indirgenmemelidir.

2. Faşizm tehlikesini çözümlemesi yanlıştır. Türkiye gibi emperyalizme bağımlı ülkelerde faşizmin kaynağı yalnız iç etkenler değil, özellikle emperyalizmdedir. Faşizm tehlikesinin her zaman devrimci durumun bir parçası olduğu görüşü yanlıştır. Sonra, Türkiye'de kapitalizmin gelişme düzeyi abartılıyor. Devlet tekel kapitalizminin sistem olarak egemen olduğu varsayımı öne sürülüyor.

3. Yapısal ikilem olarak ileri sürülen "ya faşizm, ya devrim" sloganı yanlıştır. Faşizmin geriletilmesi, demokratik özgürlüklerin korunması ve geriletilmesi görevleri gözardı ediliyor.

4. Bu küçük burjuva akım, işçi sınıfına, halkımıza güvenmiyor. Öğrenci gençlik, aydın kesimi temel güç görüyor.

5. TKP ile TİP ve TSİP arasındaki eylem birliğinin zorunluluğunu yadsıyor. İdeolojik savaş maskesi altında eylem birliği politikasına saldırıyor. "Sol" sekter bir tutum alıyor.

6. Sınıfsal bağlaşıklığı politik güçler arasındaki eylem ve cephe birliğinin karşısına koyuyor. İkincisini tümden yadsıyor. Orta katmanlarla, ulusal, tekelci olmayan burjuvazi ile eylem ve cephe birliği olasılığını görmüyor. Böylelikle bağlaşıklık, cephe sorununu daraltıyor, ya da atlıyor.

7. Öncüyü, yığınlardan kopuk savaşa sürmek görüşünü savunuyor. Can güvenliği komitelerini çarpıtıyor, serüvenciliğe yol açıyor. Provokasyonlara ortam hazırlıyor.

8. Fraksiyoncu akımın çıkışı, zor bir dönemde partiye yönelen hıyanet saldırısıdır. Eleştiri özgürlüğü adı altında parti birliğine saldırıyor. İdeolojik birlikle örgütsel birliğin ayrılmazlığını yadsıyor. Komünist partisinde kanatların olabileceği görüşünü yayıyor. Parti disiplini konusunda Lenin'in belli koşullarda ileri sürdüğü görüşleri somut koşullardan soyutluyor, parti disiplinine karşı kullanıyor.

9. Sosyalist ülkelerin barış içinde yanyana yaşama politikasıyla Türkiye'deki sınıf savaşımının diyalektik birliğini atlıyor. Sözde proletarya enternasyonalizmine bağlı görünüp, üstü örtülü biçimde SBKP'ye saldırıyor. Dünya komünist hareketinin Marksizm-Leninizmi geliştirici kollektif katkılarını yadsıyor. Lenin'i, günümüz dünya komünist hareketinin ortak strateji ve taktiklerinin karşısına çıkarıyor. Komünist hareketin geçmişinde ileri sürülen ve yanlışlığı ortaya konan görüşleri savunuyor. Sovyetler Birliği'nin öncü rolünün değişebileceğini, devrimci merkezin kayması formülü ile vurgulayarak öne sürüyor.

Uluslararası komünist hareketin sorunlarına ayrılıkları derinleştirici, birliğe hizmet etmeyen bir yanaşımla eğiliyor. Bu tutumla, Avrupa komünizmi gibi revizyonist eğilimlerle ilkesel ideolojik savaşı da zorlaştırıyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının devrimci potansiyelini küçümsüyor.

Gelin canlar bir olalım!
MHP'yi ÜGD'yi susturalım!

Kendi can güvenliğimizi kendimiz sağlayalım!
Can güvenliği komitelerinde örgütlenelim!

Faşist katillere ve onları kayıranlara karşı herkeze silah taşıma hakkı!

Faşistlere destek olan tekellerin ve toprak beylerinin mallarına el koyalım!

Faşizmi besleyen parababalarını cezalandıralım!

Oportünizmin Aynası

Tarihsiz ve Talihsiz TKP MK Bildirisi ve Devrimci Durum

Zeynep Arbat

Merkez Komitesi'nin yayınladığı bir sayfalık bildiri, konspirasyonu ideolojiye indirgemenin eşsiz bir örneği oldu. Oportünistler *İşçinin Sesi*'nin getirdiği görüşleri ve eleştirileri inandırıcı bir biçimde yanıtlayamayınca, parti disiplinini ideolojik konularda bir baskı aracı olarak kullanma yoluna gittiler. Böylece bildiri, oportünist görüşleri daha kendinden emin bir tonda, daha yüksek sesle yineliyor.

"Devrimci durum saptaması yanlıştır" diyor ve devam ediyor bildiri. "Devrimci durumun özelliklerinin diyalektik bütünlüğünü gözardı ediyor. Devrimci durumun ana göstergesi olan yığın eylemliliğinin yerine faşist, terörist saldırıları geçiriyor. Devrimci durum analizinde dış politik etkenleri hesaba katmıyor. Devrimci duruma yol açabilecek bugünkü ortamı devrimci durumun yerine koyuyor. Bu ortamın görevlerini, devrimci durumun görevleriyle karıştırıyor".

Devrimci durumun varlığını ilk kez R. Yürükoğlu yoldaş, daha 1976 ekiminde *İşçinin Sesi*'nde "Bunalım Kalıcıdır" adlı yazısında duyurdu.

Devrimci durum geniş yığınların siyasal savaşıma göz açtığı, devrim, komünizm ülkülerine kucak açtığı bir dönemdir. Komünistlerin bu yığınları kucaklamaları, yol göstermeleri, devrime hazırlamaları gerekir. "Diyalektik bütünlük", yığınlardaki hareketlilikle komünistlerin bu yönetici görevinin birliğidir. "Komünistlerin"(?) pısırıkça devrimin kapıya dayanmasını beklemeleri değildir!

Devrimci durum konusu, bir okurumuzun da yazdığı gibi, artık gazete sayfalarında tartışılır oldu. Çünkü Türkiye'nin sancılı, çileli bunalımının adını koymak nesnel bir gereksinim olmuştu. Militanların kafasındaki sorular yanıtlanmak zorundaydı. *İşçinin Sesi* bunu yaptı. Burjuva hükümetlerinin yönetemezliğinin yığınların eskisi gibi yönetilmek istememesinin, yığınsal hareketlenmenin adını koydu. "Bu devrimci durumdur" dedi. "Yığınlar yeterince örgütlenmişse ve yeterli şiddetle saldırabilirse devrim olabilir" dedi (R. Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4. basım, s.122). Türkiye'nin bu elverişli ortamını, yani devrimci durumu, gerçek komünistler coşkuyla karşıladılar, oportünistler ise inatla yadsıdılar. Yine de kendi ilkesizlikleri içinde, kendilerine bir açık kapı bırakarak yadsıdılar.

Bildiride bugünkü ortamı, "devrimci duruma yol açabilecek bir ortam" olarak değerlendirmeleri işte bu açık kapıdır. AP'nin başa gelmesiyle kendiliğinden yığın hareketlerinin yükselebileceğini "hesaba" katma çabasıdır. Aynı zamanda devrimci durumu anlamamanın da kanıtıdır. Bu cümle, devrimci durumun gelişen, inişli çıkışlı bir *süreç* olduğunu anlamak istememenin ve bu süreci yani devrimci durumu devrim anıyla karıştırmanın göstergesidir.

Devrimci durumu yadsıyan oportünistlerin tek tutanağı kendi pasif siyasetleri nedeniyle yığın eylemlerinin göreceli azalması. Bu bildiri de aynı şeyi tutturmuş. Emine Engin yoldaş *İşçinin Sesi*'nin 109-110. sayısındaki "Devrimci Durumda Suçüstü Durumu" yazısında Özlem Özgür'ün aynı yöndeki çarpıtmasını şöyle yanıtlıyor:

> "Biz acaba neden yığın çıkışlarındaki göreceli duraksamayı gözlerimizle gördüğümüz ve açıkça da söylediğimiz halde devrimci durum var diyoruz?
>
> "Devrimci durumun en nesnel, en baş göstergesi yığın eylemleridir. Ama yığın eylemlerinde göreceli duraklama, hatta hiç kabarmanın olmaması bile devrimci durum yok demek değildir. Devrimci durum özde toplumun patlayıcı maddeyle, elektrikli atmosferle dolu olmasıdır. Bunun yığın çıkışlarında yeterince yansıyıp yansımaması, öznel-nesnel çok çeşitli koşullara bağlıdır".

"Yığın eylemliliğinin yerine faşist terörist saldırıları geçirmeye" gelince... R. Yürükoğlu yoldaşımız bu anlayışı şöyle tanımlamıştı:

> "Devrimci durum yok, bireysel terör var' anlayışı ters bir mantığı gösterir, çünkü sorulması gereken, 'kullanılan yöntemlerin nasıl adlandırılması gerektiği' ya da 'anarşinin belli çevrelerce kışkırtılıp kışkırtılmadığı' soruları değil, 'bu yöntemler neden böylesine yaygınlaşabiliyor, kalıcı olabiliyor ve giderek artıyor' sorusudur" (agy, s.123).

Anarşi bugünün Türkiye'sinde günlük yaşamın bir parçası olmuştur. Gazetelerde anarşi haberleri klişe başlıklar altında verileli yıllar oluyor. Yalnız siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı günde en az 4. Son haftalarda bu sayı 8'e, 10'a çıktı. Yüzden fazla siyasal örgüt var. Her örgütün silahlı, ölümü göze almış üyeleri var. Devletin giremediği, yasaların işlemediği "kurtarılmış bölgeler" var. Anadolu'nun adı sanı duyulmamış ücra köşelerinde siyasal guruplar oluşuyor ve birbirlerinin boğazına sarılıyorlar. Binlerce boş kimlik belgesi çalınıyor. Silah depolarına saldırılar, para soygunları aldı yürüdü. Türkiye'de örgütlü ve çok geniş bir yeraltı siyaset dünyası var. Bir yakını veya tanıdığı vurulmamış, yaralanmamış bir aile bulmak zor! Silah günlük yaşamın bir parçası. Türkiye'de artık hiç kimse, "bana ilişmesinler de ne halleri varsa görsünler" diyemiyor. Çünkü oportünistlerin deyimiyle bu "bireysel terör" tüm ülke çapında. Bireysel terör artık toplumsal bir olgu olmuştur. Ve bu *"devrimci durumun kendini günlük yaşamda belli etmesidir"* (agy, s.123).

Devrimci durumu yadsıyan oportünistler, anarşi olarak kendini gösteren bu şiddet olgusunu nasıl açıklayacaklar? Nasıl oluyor da binlerce silahlı insan sokaklara dökülüyor. Soyuyor, işgal ediyor. Ölüyor, öldürüyor. Ve bu süreç yıllardır azalmadan, giderek şiddetlenerek, hızlanarak gelişiyor. Pusuya düşürüp öldürmeler, yığınsal katliamlara dönüştü. Bunun yalnızca MİT'in, CIA'nın paralı ajanlarının, kışkırtıcılarının işi olduğunu iddia etmek artık gülünçtür. Türkiye'de devlet işlevini yapamıyor. Bu terörü kışkırtan servislerin varlığı apaçık bir gerçektir ama "anarşi"yi salt buna bağlamak toplumu gözlemedeki bilinçli bir körlüktür. Komplocu, entrikacı mantığın tüm hayal gücünü seferber etmesiyle varacağı sonuçtur. Nasıl dünyadaki siyasal gelişmelere, savaşları, ayaklanmaları, devrim ve karşı-devrimleri entelejans servislerinin işi olarak görmek saçmalıksa, Türkiye'deki şiddet olaylarının sorumlusu olarak inatla yalnızca MİT'i, CIA'yı v.b. görmek de saçmalıktır, toplumsal güçleri yadsımaktır.

Anarşi giderek şiddetlenen ve yayılan bir toplumsal olgudur. Ya faşizm, ya ileri demokratik halk devrimi sonucunda ya gerici, ya da ilerici güçlerin kesin müdahalesiyle sonuçlanabilir. Türkiye'nin bir dizi sorunu gibi, anarşi de devrimci durumun, devrim ya da karşı-devrimle noktalanmasıyla biter.

"Devrimci durumun ortaya çıkmasında sübjektif faktörün belirleyici değil, ama önemli bir faktör olduğu gözardı edilmemelidir. Öte yandan, 'sol' oportünist, fraksiyoncu akımın yaptığı gibi sübjektif faktör, yalnız partiye indirgenmemelidir".

İlk okuyuşta, devrimci durumu yaratmaya çalışan bir partinin yakınışı gibi gelen birinci cümle, kof militanlık kokuyor. Sorun bugün, devrimci durumu yaratmakta değil, nesnel olarak varolan devrimci durumu değerlendirmektedir.

Kendi deyimleriyle "'sol' oportünist, fraksiyoncu akım", öznel ögeyi (sübjektif faktör) hiçbir oportünistin yapmadığı açıklıkta şöyle açıkladı:

> "Öznel öge (sübjektif faktör) insan eylemidir, bilinçli davranışlardır. Devrimci süreç açısından, öznel ögenin birbirleriyle çok yakın etkileşme içinde üç göreceli bağımsız unsurdan oluştuğunu söyleyebiliriz. Bunlar, 1) yığınların devrimci bilinci, devrim için kararlılıkları; 2) Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin örgütlülük düzeyi, 3) Bir anlamda *hepsinin yansıdığı şey olarak* komünist partisi, onun yöneticilik yeteneği ve doğru siyasetidir (agy, s.115) (abç).

Üçüncü öge, yani Türkiye Komünist Partisi, ancak 1973'den sonra siyaset sahnesine çıktı. İşçi sınıfında, komünist bilincin kendiliğinden oluşmayacağını kabul edersek, yığınlara devrimci bilinç vermede ve onların örgütlülük düzeyini devrimci amaçlara uygun olarak yükseltmede üçüncü ögeye, yani partiye olağanüstü sorumluluklar düştüğünü de anlarız. Bunu yadsımak, iktidara yürüyen, sokaklara dökülmüş, örgütlü yığınların önüne geçmeyi hayallemektir. Menşevikliktir.

Partinin böyle bir göreve hazır olmadığı söylenebilir. Ama,

> "öğrenmek için istek varsa ve eksiklikler kabul ediliyorsa, devrimci deneyim ve örgütsel yetenek öğrenilebilir. Devrimci çalışmada eksiklikleri kabul etmek onların üstesinden gelmenin yarısıdır.
>
> "Fakat bu bilinç bulanmaya başlayınca yarım talihsizlik tam bir talihsizliğe dönüşmeye başladı. ... — Sosyal Demokrat (Komünist—İ.S.) organlar arasında bile eksiklikleri erdem gibi görmeye hazır, hatta *kendiliğindencilik önünde kölece eğilmelere* bir *teorik* kılıf bile bulmaya çalışan insanlar türedi" (Lenin, "Ne Yapmalı?", *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.5, s.378).

Son olarak, devrimci durumun analizinde dış politik etkenler konusuna kısaca değinelim. Devrimci durumun varlığını, ya da yokluğunu belirleyen etkenler arasında dış politik etkenler de vardır. Devrimci durum var deniyorsa, her türlü etken, bu arada dış politik etkenler de hesaba katılmış demektir. Oportünistlerin bu konuda "eleştirisi", kendi hareket noktalarının nesnel bilimsel çözümleme değil, güç dengesi hesapları olduğunu gösteriyor. Ayrıca, "iç-dış dinamik" konusunda "solcu"larla olan benzerliklerini yansıtıyor. Oportünistler için devrimci durum ve Bolşevizm korkulu rüyadır! TKP MK'nın tarihsiz bildirisi bunu belgeleyen talihsiz bir bildiridir!

Tek Doğru Siyaset İlkesel Siyasettir!

İngiltere Yeni Komünist Partisi'nin İkinci Kongresi'nde, R. Yürükoğlu Yoldaşın yaptığı konuşma

Değerli Yoldaşlar,
Türkiyeli komünistler adına, Yeni Komünist Partisi'nin Kongresi'ne en içten selâmlarımı iletir, çalışmalarında başarılar dilerim.

Yoldaşlar,
Çağımız insanlık tarihinin en belirleyici çağıdır. Sosyalizmin sonul utkusuna doğru ilerliyoruz. Bu yürüyüşün baş savaşçısı yüce Sovyetler Birliği'dir. Dünya devrimci hareketinin merkezi olarak Sovyetler Birliği, tüm devrimci güçlerin emperyalizme karşı verdiği savaşların savunucusudur.

Dünya devrimi kaçınılmaz olarak sonul utkuya doğru ilerlerken, emperyalistler, kendi konumlarını savunmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Brejnef Yoldaşın geçen ay Berlin'de öne sürdüğü somut barış önerilerinin içeriğini karalamak için, emperyalist propaganda ve savaş çığlıklarının geçtiğimiz haftalarda hızla arttığını gözledik. Emperyalistler, yığınsal kırıma yol açacak yeni silahların topraklarında yerleştirilmesinin Avrupa emekçilerine gürültüsüz kabul ettirilmesini sağlamak için bir soğuk savaş ortamı yaratıyorlar.

Söylemeye gerek yok, bu planlar bozguna uğratılmak için en yoğun savaşım ve toplu saldırı gerektiriyor. Bu, başka bir dünya savaşını engellemek için verilecek demokratik savaşımın bir parçasıdır. Ama komünistler, savaş tehlikesini tamamen ortadan kaldırmak için emperyalizmi yok etmenin gereğini her zaman kavramışlardır. Emperyalizmi yok etmek de yalnızca devrimle ve sosyalist sistemi daha da güçlendirmekle mümkündür.

Bu konuda sosyal şovenizm ve sosyal milliyetçilik batağına düşen, devrimi, proletarya diktatörlüğünü yadsıyan ve bütün dünya proletaryasına karşı kendi emperyalist burjuvalarıyla işbirliği eden İkinci Enternasyonal'in liderlerinin ihanetlerinden doğru dersler çıkarmak önemlidir.

Bu mirasın Avrupa'da bugünkü varisleri Marksizm-Leninizmden kesinlikle ayrılan, revizyonizme dalan, proletarya diktatörlüğünü, proletarya enternasyonalizmini ve Sovyetler Birliği ile sosyalist ülkelere özdeş olan gerçek sosyalizmin başarılarını yadsıyan Yuro-komünistlerdir.

Söylemeye gerek yok, bu tehlikeye karşı en kararlı ve ödünsüz ideolojik savaş zorunludur. Bu savaşımın geniş sivasal önemi vardır. Oportünizme karşı böyle bir savaş vermeden hiçbir komünist partisi, gelecek devrimci çıkışların gereklerini yerine getirecek kadar çeliklenemez. Komünistler ve oportünistler arasındaki fark yalnızca uluslararası konularda değil, özellikle ülke içi konularda işçi sınıfına göstermek gereklidir. Diğer konularda olduğu gibi bu konuda da bizim davranışımız, hiçbir zaman onay alma veya çıkar sağlama hesapları üzerine değil, yalnızca ilkeler üzerine kurulmuştur. Geçmişte tutumumuz buydu, gelecekte de değişmeyecek.

Yoldaşlar,
Devrime sizden daha yakın olduğumuz Türkiye'de aynı olgular çok daha belirgin olarak geçerlidir. Son yıllarda, devrimci durum yaşadığımız Türkiye'de oportünizm militan bir dil ardına saklanmak zorunda. Fakat özü değişmiyor. Oportünizm uygulamada, yığın savaşlarını pasifleştirmek, yalnız devrimci taktiklerin olanaklı olduğu konularda reformcu taktikler uygulamak ve devrimci durumda öncüden beklenen görevleri yadsımak şeklinde beliriyor.

Her konuda olduğu gibi, bu konuda da bize ilkeler yol gösteriyor. Zorlukların üstesinden gelmek için açık ideolojik savaşımı tek yol olarak görüyoruz. Görüşlerimizi olağan kanallardan belirtmek hakkı verilmediği için bu ideolojik savaşımı ayrı bir yayın organında yönetmek zorunda kaldık. Bu ne Leninci disiplin anlayışına terstir, ne de demokratik merkeziyetçiliğe karşıdır. Tam tersine, her ikisinin de doğru kullanılmasıdır. Bolşeviklerin savaşımı buna örnektir.

Yeni Komünist Partisi'nin Kongresine en içten selâmlarımı sunarım.

Yaşasın Marksizm-Leninizm!
Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Proleter Hegemonyası Kuyrukçulukla Bağdaşmaz

Ayşe D. Aslantaş, İstanbul

Hegemonya sorunu, oportünizmin devrim kaçkınlığının sergilendiği denek taşlarından biridir.

Hegemonyayı reddeden görüş, TKP'nin oportünist yöneticilerinin cephe anlayışında kendini açığa çıkarıyor. "Taktik nedenlerle" proletarya hegemonyasını savunmayı bırakıyorlar. "Kim çok çalışırsa hegemonya onundur", "hegemonyayı kimin kuracağını güçler dengesi belirleyecektir" diyorlar. Birlik üzerine yazdıklarında ise hegemonyadan söz yok.

Proletarya hegemonyasının aracı proletaryanın Leninci partisidir. Ama oportünistler işçi sınıfının öncü örgütlerini birden fazla gördükleri için (bakınız: *TKP Programı*, Ürün da işçi sınıfının politik birliği olarak gördükleri TİP-TSİP-TKP'nin birliğine bırakıyorlar. Bağlaşıklık sorununa tersten bakıyorlar. Önce baş düşmanı, sonra baş düşmana karşı savaşabilecek güçleri saptama yerine, önce bağlaşıklık kurulabilecek partileri saptıyorlar, sonra bu en geniş(!) bağlaşıklığın *asgari müşterekleri* uğruna tüm ilkesel konumlardan çark ediyorlar. Bir yandan da bağımsızlıktan söz ediyorlar. Oysa proletaryanın hegemonyası, işçi sınıfının müttefiklerinden her zaman ileride durması, onların geldikleri noktadan hep daha ileriye giderek diğer sınıfların nefessizliğini sergilemesi ile, işçi sınıfının bağımsız politikasından ödün vermeksizin sağlanır. Ve "Proleter politika bağımsız sözünü uygun bir yere koymakla bağımsız hale gelmez ... Bağımsızlık, gerçek bağımsız yolun *tam olarak* gösterilmesi sonucu olur" (Lenin, *İşçi Sınıfı Partisi Üzerine*, Sol Yayınları, s.276) Proletarya bağlaşıklığı devrim için ister. Ama oportünistlerin birlik konulu yazılarında devrim hedefini boşuna aramayalım. *Savaş Yolu*'nun 6. sayısında "Birlik Üzerine" başlıklı yazıda birliğin amacı, *genel demokratik devrimci çizgi* (her ne demekse?) olarak konuluyor. Başka bir paragrafda da ileri demokratik düzeni gerçekleştirmek için birlik çağrısı yapılıyor. İleri demokratik halk devriminin adı bile anılmıyor.

Cepheyi masa başındaki anlaşmalara bağlayan oportünistler, olmayan bağlaşıkları kaçırmamak için, neredeyse TKP propagandası yapmayı bile bıraktılar. (Gerekçe hazır: böyle konular uluorta konuşulmaz). Hatta birliğe çağırdıkları siyasetlere güvence veriyorlar. "Sizi eleştireceğiz tabii, ama birlikten kaçan tavırlarınıza ilişkin olarak" anlamına gelen lâflar ediyorlar (*Savaş Yolu*, sayı: 6). Saldırarak birlik sağlanmazmış.

Oysa proletarya, demokrasi savaşımının en önüne keskin bir ideolojik savaşla geçebilir, proleter olmayan görüşlere ideolojik olarak saldırarak, yanlışlarını her somut olayda kanıtlayarak ve herşeyden önce *en önde savaşarak* hegemonyayı sağlar. Ama hegemon olabilmek için yandaş gerek. Lenin 1898'de şöyle diyor: "Siyasal savaşımda işçi sınıfı yalnız kalmaz. Halkın düzenden nefret eden diğer kesimleri ayrı olarak ısrarlı bir siyasal savaşım sürdürme yeteneğinde değildirler. Fakat işçi sınıfı bu savaşımın bayrağını yükselttiğinde, her taraftan destek görecektir. Rus sosyal demokrasisi kendini halkın hakları için savaşan tüm savaşçıların, demokrasi için savaşan tüm savaşçıların önüne koyacak ve yenilmezliğini kanıtlayacaktır" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.4, s.214).

Lenin, yine işçi sınıfının baş düşmana karşı savaşan tüm sınıfları etrafında toplamak, hegemonyası altında birleştirmek için tüm savaşanları desteklemesi gerektiğini söylüyor (Lenin, c.4, s.237). Ama proletaryadan sonra devrimci savaşım vermeye en yetenekli sınıf olan köylülüğün desteklenmesinin bile söz konusu sınıf devrimci olduğu ölçüde olabileceğini belirtiyor (Lenin, c.4, s.245). Bu tavır bizim oportünistlerin "ileri adım atması için" liberal burjuvaziye verdiği destekle bağdaşmaz.

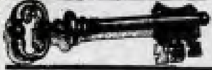
Oportünistlerin "henüz yığınlarla bağlarımız yetersiz, öncülük yapamayız" diyerek hegemonyayı niceliksel anlamda güçler dengesine bağlamaları iyice onulmaz bir Leninizm karşıtlığıdır. Lenin 1905'de "Bizim sosyal demokratlar (komünistler—İ.S.) olarak proletarya yığınları üzerindeki devrimci etkimizin yetersiz, hem çok yetersiz olduğu doğrudur, köylü yığınları üzerindeki devrimci etkimizse büsbütün yetersizdir; proletaryanın ve hele köylülerin dağınıklığı, bilgisizliği korkunç derecededir. Ama devrim onları hızla toplar, birleştirir, ve hızla aydınlatır. Devrimin gelişmelerindeki her adım yığınları uyandırır ve onlara karşı koyulmaz bir kuvvetle devrimci programın bayrağının, yığınların gerçek ve onları canla başla ilgilendiren çıkarlarını, tam, ardıcıl yansıtan biricik programın bayrağı altında toplar" (Lenin, *İki Taktik*, Temel Yayınları, s.43) diyordu. "Yığınlarla bağlarımız konusundaki yaygın olan kötümserliğin ardında, özellikle şimdi, çoğu kez devrimde proletaryanın rolüyle ilgili burjuva fikirlerin gizlendiği unutulmamalıdır" (Lenin, agy, s.8).

Somutta proletarya hegemonyasına karşı olan oportünistlerin demagojik militanlığını da unutmamak gerekir. Bilen Yoldaşın zamanlar "UDC proletarya hegemonyası üzerine kurulur" dediğini biliyoruz. Ne ki, bir yandan liberal burjuvazinin kuyruğuna takıl, onun sınırlarını aşma. Öte yandan bunları söyle. İşte oportünizm burada yakayı ele veriyor. Çünkü proletarya hegemonyasında liberal burjuvaziyi desteklemek, kuyrukçuluk yoktur. Onun yalıtılması vardır.

Savaş Yolu'nun 2. sayısında tekelci burjuvazinin stratejisinin TKP ile CHP'nin arasını açmak olduğu söyleniyor. (Demek araları iyi!) "Aman dikkat, kışkırtmalara kapılmayalım" diyorlar. Varsın oportünistler liberal burjuvazi yüz çevirmesin diye "ilericilik"ten bir adım ileri gitmesinler. Leninciler proletaryanın bağımsız siyasetini sürdürecekler, amaçlarına, var olan düzeni zorla yıkarak ulaşabileceklerini ilân edeceklerdir. Proletaryanın hegemonyasını sağlamak için ödünsüz savaşacaklardır. Ancak proletaryanın hegemonyası devrimi utkuya götürebilir.

Oportünistlerin proletarya hegemonyasını reddetmelerinin altında devrim kaçkınlığı yatıyor. Devrimci durumun varlığını da aynı nedenle reddediyorlar. Bir dizi bahanenin ardında küçük burjuvazinin korkaklığı vardır. Sözü Lenin'le bağlayalım: "Yenmeye yürekli miyiz?" Oportünistlerle devrimcileri bu soru ayırır. Zira oportünistler utkudan korkarlar. Zafer çağrısı niteliğindeki belgilerle alay ederler. "Yenmeye cesaret etmeden, buna inanmadan, bir ordunun ve ordu yönetiminin enerjik, kesin ve başarıyla kurulmasından söz edilemez" (Lenin, agy, s.87).

Yenmeye cesaretiniz yok beyler!

ANAHTAR

Dünya Devrimci Merkezi ve Oportünistler

Menşevikler hiçbir yerde Sovyetler Birliği'nin devrimci merkez olduğunu açıklamadılar. Gelgelelim bizi "Sovyetler Birliği'nin öncü rolünün değişebileceğini, devrimci merkezin kayması formülü ile ... öne sürmek"le suçlamaya kalkışıyorlar!

Görülüyor ki Menşevikler bu "suçlamayı" yaparken bile, açık seçik bir biçimde "Sovyetler Birliği devrimci merkezdir" demekten kaçınıyorlar. Böylece; *bir kez*, bizim sorumuz, "Sovyetler Birliği devrimci merkez midir?" sorusu hâlâ yanıt bekliyor. *İkincisi*, Menşevikler bu soruyu yanıtlayamayarak "açık" düştüklerini anlıyorlar. Bu "açığı" gözlerden saklamak için "devrimci merkezin kayması formülüne" saldırıyorlar. Ama bununla yeni bir "açık" veriyorlar. Çünkü devrimci merkezin kayması fikri Lenin'indir. İdeolojik açıkları pragmatik siyasetle örtbas etme yolu, daha büyük açıklara götürüyor.

Şimdi biz devrimci merkeze ilişkin Leninci anlayışa kısaca değinelim.

Önce, *kapitalizmin tek sistem olduğu* koşullarda devrimci merkezin nasıl ülkeden ülkeye kaydığını görelim. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası nedeniyle, işçi sınıfı hareketinin gelişim düzeyi de ülkeye ve zamana göre değişir. İşçi hareketinin en yüksek düzeye ulaştığı ülke, hem kapitalist sistemin zayıf halkası, hem de devrimci merkezdir. Devrimci merkezle zayıf halka aynı noktadadır.

Ekim Devriminden önce devrimci merkezin (aynı zamanda zayıf halka) nasıl el değiştirdiğini Lenin şöyle anlatıyor:

> "Britanya dünyaya Çartizmi, ilk geniş, gerçekten yığınsal ve siyasal olarak örgütlü proleter devrimci hareketi verdiğinde, Avrupa kıtasında... burjuva devrimleri yer alıyordu ve Fransa'da proletarya ile burjuvazi arasında ilk büyük iç savaş patlak vermişti...
>
> "...1848 ve 1871'de burjuvaziye karşı, dünya tarihsel gelişimine çok önemli katkılar yapan iki yiğit işçi sınıfı ayaklanmasıyla Fransa, proletaryanın gücünü tüketmiş görünüyordu. İşçi sınıfı hareketinin Enternasyonal'inde önderlik Almanya'ya geçti. Bu 19. yüzyılın 70'lerinde, Almanya ekonomik olarak İngiltere ve Fransa'dan geriykendi. Ama Almanya bu iki ülkeyi ekonomik olarak geçince, yani, 20. yüzyılın ilk on yılıyla birlikte, Almanya'nın Marksist işçi partisi, tüm dünya için bu model, kendini kapitalistlere satılmış, monarşinin ve karşı devrimci burjuvazinin hizmetinde bir avuç ... alçağın, en pis kuyrukçunun ... yönetiminde buldu.
>
> "Karl Kautski dönek değil de henüz Marksist olduğu sıralarda, ... 'Slavlar ve Devrim' adlı bir yazı yazdı. Bu yazısında dünya devrimci hareketinde önderliğin Slavlara geçiş olasılığına işaret eden tarihsel koşulları araştırdı.
>
> "Ve gerçekten de geçmiştir. Nasıl ondokuzuncu yüzyılın belirli dönemlerinde önce İngilizlerin, sonra Fransızların ve Almanların elinde idiyse, devrimci proleter enternasyonalinde önderlik belli bir süre için — söylemeye bile gerek yok, kısa bir süre için — Ruslara geçmiştir" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.29, s.309-311).

Bu fikri Lenin *Ne Yapmalı*'da da işlemişti.

20. yüzyılda Rusya'daki yüksek sınıf savaşı, Rusya'yı kapitalist sistemin zayıf halkası, dünya devrimci merkezi yapmıştı. Büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle birlikte *iki ayrı sistem* ortaya çıktı. Zayıf halkalar kapitalist sistem içinde kaldı. Sovyetler Birliği ise devrimci merkez olarak kaldı.

Sovyetler Birliği'nin devrimci merkez olduğunu Lenin açıkça söylüyor. 1919'da Doğu'nun Komünist Örgütlerinin 2. Kongresinde yaptığı konuşmada şöyle diyor:

> "Geçmiş iki yıl gösterdi ki ... yabancı işgalin ağır darbeleri altında Sovyet sistemi güçleniyor. Bu darbelerin amacı *devrimci merkezi*, ... işçilerin ve köylülerin cumhuriyetini çabucak yok etmektir. Ama bu ağır darbeler, Rusya'nın işçi ve köylülerini yok edeceğine, onların daha da çelikleşmesine yol açtı" (Lenin, c.30, s.154) (abç).

Lenin, Sovyetler Birliği'nin kısa bir süre için devrimci merkez olarak kalacağını söylüyordu. Ama öyle olmadı. Daha hâlâ, "Sovyetler Birliği bu çağın ağır sorumluluğunu tüm güçlüklere karşın onurla, üstün başarıyla taşıyor" (R. Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4. basım, s.33).

Lenin, devrimci merkezin Sovyetler Birliği'nden başka ülkeye geçebileceğini şöyle anlatıyordu:

> "...Proletaryanın daha büyük ağırlığının ve etkinliğinin olduğu, daha gelişmiş ülkelerde kurulacak Sovyet Cumhuriyetlerinin, proletarya diktatörlüğü yolunu tuttukları zaman Rusya'yı geçmemeleri için hiçbir neden yoktur" (Lenin, c.29, s.309-311).

Görüldüğü gibi, "devrimci merkezin kayabilirliği formülü" bizim değil, Lenin'in formülüdür. Bundan hareketle Yürükoğlu Yoldaşımız, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında şöyle diyordu:

> "Dünya devrimci merkezi artık hiç değişmez mi?
>
> "Değişebilir. Devrimci merkezin, proleter hareketinin yükseldiği aşamalara bağlı olarak yer değiştirdiğini söylemiştik. Proleter savaşımının, sosyalist devrim ve sosyalizm kuruculuğundan daha yüksek aşaması, gelişmiş sosyalizm kuruculuğu, sonra komünizmin maddi-teknik temellerinin atılması ve sonunda komünist toplum aşamasıdır. Dünya devrimci güçlerinin merkezi olma durumu bundan böyle bu aşamalara bağlı olarak, ya da aynı aşama içinde daha ileri gitmeyle yer değiştirebilir. Lenin'in dediği gibi, en ileri sosyalist ülkeyi ekonomik ve toplumsal alanlarda geçebilen, üretim güçlerinin gelişimini onun üstüne çıkarabilen bir başka sosyalist ülkeye ve yalnızca bu ülkeye geçebilir" (agy, s.32).

Ardından da emperyalist ülkelerde devrimin ufukta olmadığını söylersek, devrimci merkezin değişmesinin pratik bir olasılık olmadığını dile getiriyordu. Seyit Havran Yoldaşımızın *İşçinin Sesi*, 107-108. sayısındaki yazısında da şöyle deniyordu: "En ileri sosyalist ülke olarak Sovyetler Birliği bugün de dünya devrimci merkezidir, sosyalizm yolunu tutan bir başka ülke onu *her alanda* geçene dek orada kalacaktır. (Ki bu, bugünkü koşullarda pratik değil, ancak teorik bir olasılıktır)".

Böylece Menşeviklerin devrimci merkezin değişebilirliği formülü" çevresinde kotardıkları kelime oyunu, bizi anti-Sovyet göstermek gibi boş bir çabayla kendileri için yarattıkları yeni bir "sorun"dur.

Şimdi Sovyetler Birliği'nin devrimci merkez oluşunun SBKP için ne anlama geldiğine kısaca bakalım.

Lenin, 50. yaşgününde yaptığı konuşmada, "...Bolşevik Partisinin bugünkü statüsüne ilişkin birkaç söz söylemek istiyorum" dedikten sonra Kautski'nin devrimci merkezin Ruslara geçişine ilişkin yazısından uzun bir alıntı yapıyor. Ve ardından şöyle diyor:

> "Bu sözler bana, partimizin şimdi kendini çok tehlikeli bir durumda, burnu büyük bir adam durumunda, bulabileceğini düşündürtüyor. ... Alıntı yaptığım sözlerden bizim için çıkan tehlikeyi tüm Bolşevikler ... akılda tutmalıdırlar" (Lenin, c.30, s.526-528).

Lenin'in burnu büyüklüğe karşı uyarı biçiminde, çok alçak gönüllüce koyduğu, gerçekte SBKP'nin *öncü rolüdür*. SBKP'nin taşıdığı ağır ve onurlu sorumluluk, Sovyetler Birliği'nin dünya devrimci merkezi oluşundan gelir. Ve bu gerçekler dünya komünist hareketinin belgelerinde de yer almıştır. Örneğin, Stalin, 1927'de SBKP MK toplantısında, "dünya devriminin merkezi SSCB" diye söz ediyor (Stalin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.10, s.17).

Ama Avrupa'da başkaldıran oportünizm, kendi burnu büyüklüğü, yani ulusçuluğu nedeniyle, uzunca bir süredir devrimci merkez ve SBKP'nin öncü rolü olgusunu reddediyor. Ve bundan yıllar önce ATTF'de Leninciler, sarı sendika, Stalin'e saygı yanısıra, devrimci merkez dediği için de "eleştirilmişti". Aynı kadrolar arasında, TKP içinde de aynı görüş farklılıkları çıktı. Bu nedenle, kendi içinde önemsiz olan ATTF'nin içindeki çok eski tartışma, bugünün köklerini anlamak açısından hatırlatmadan geçemeyeceğimiz bir örnek oluşturuyor.

DÜZELTME

Devrimci durum üzerine

109-110. sayımızda Anahtar köşesi "Lenin devrimci durum *terimini* ilk kez 1913'de kullandı" diye başlıyordu. Bu bir dizgi yanlışıydı. Doğrusunun, "Lenin devrimci durum terimini, bilebildiğimiz kadarıyla ilk kez 1905' de kullandı" olması gerekiyordu. Yanlış için özür dileriz.

Gerçekten de Lenin, örneğin 1905 şubat ayında şöyle diyor:

> "Bu sorunlar üzerine dile getirilen görüşler... devrimci proletaryanın Parti'sine Rusya'da var olan *devrimci durumda* (abç) özellikle zararlı ve yıkıcıdır." (Lenin,*Toplu Yapıtlar*, İngilizce Basım, c.8 s.195)

Yine Lenin, nisan 1905'de şöyle diyor:

> "Tartışılmakta olan sayın baş gediklerinden biri.... *devrimci durumu* (abç) hesaba katmamasıdır." (Lenin, c.8 s.298)

Mayıs 1905'de ise Lenin şöyle diyor:

> "Her 'ciddi *devrimci durum*' (abç) proletaryanın partisini, ayaklanmaya amaçlı yöneticilik etme, devrimi örgütleme, tüm devrimci güçleri merkezileştirme, ... göreviyle karşı karşıya getirir." (Lenin c.8 s.481)

Daha da örnek verilebilir. Lenin 1906'da (c.10 s.348, c.11 s.308), 1907'de (c.12 s.210) ve 1913'e dek daha sonraki yıllarda da devrimci durum terimi kullanmıştır.

Kendi can güvenliğini kendimiz sağlayalım! Can güvenliği komitelerinde örgütlenelim

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Faşist katillere ... karşı herkese silah taşıma hakkı!

Yıl 6, Sayı 113-114
6 Aralık 1979

Bu sayımızla birlikte Yürükoğlu Yoldaşın "Ulusal Burjuvazi" konusundaki yazısını yayınlamaya başlıyoruz. Türkiye'de tekeldışı burjuvazi ve devrimdeki yeri adlı ikinci bölümünü gelecek sayımızda yayınlayacağız.

"ULUSAL BURJUVAZİ" NEDİR?

R. Yürükoğlu

Türkiye'de Ekim sonu-Kasım başından bu yana, yayın tarihi belli olmayan (!) bir TKP Merkez Komitesi bildirisi dağıtılıyor. Adı "*'Sol' oportünist Fraksıyoncu Akımla İdeolojik-Politik Savaşın İlk Çerçevesi*". Tüm öteki MK bildirileri gibi, MK üyelerinin ancak ellerine geldiğinde gördüklerine emin olduğumuz bu bildiri şimdilik herhangi bir yerde basılmadı. Ama oportünistlerin bilinen görüşleridir.

Son aylarda Türkiye'den pek çok yoldaş ulusal burjuvazi konusunu işlememizi istiyor. Biz de bu istekle sözü geçen bildiride yapılan "eleştiri"lerin bazılarını birleştirerek bu yazımızda "ulusal burjuvazi" konusunu ele alacağız.

I

TKP YAYINLARINDA ULUSAL BURJUVAZİ

Türkiye Komünist Partisi içinde son yıllarda derinleşen Bolşevik-Menşevik ayrımının temelinda yatan önemli sorun ülkenin ekonomik ve toplumsal yapısına bağlı olarak *Türkiye'de devrimin karakteri* ve buna bağlı olarak da *liberal burjuvaziye karşı tutumdur.* İlginç ama çok anlamlı bir raslantı olarak, aynen devrim öncesi Rusya'da olduğu gibi bizde de liberal burjuvazi konusu, işçi hareketinin devrimci ve kuyrukçu kanatlarını belirleyen ayrımın tam göbeğinde oturuyor. Bu nedenle ulusal burjuvazi konusunun tüm militanlara ve devrimci işçilerin yargısına sunmak gerekiyor.

Ulusal burjuvazi konusunda TKP yayınlarının bir taramasını ayırdığımız bu bölümde çok sayıda alıntı yapacağız. Bunları iki bölümde ele alacağız. Önce, ulusal burjuvazi kavramıyla ne anlatılmak isteniyor, sonra Türkiye'de ulusal burjuvazinin nitelikleri, taşıdığı potansiyel.

Ulusal Burjuvazinin Tanımı

TKP'nin 3. Programından iki alıntıyla başlayalım: "İşçi sınıfının mücadelesi, *köylü yığınlarının, orta tabakaların, ulusal burjuvazinin* demokratik haklar, ulusal bağımsızlık için yürüttükleri savaşı etkilemektedir" (*TKP Programı*, s.7) (abç).

"Ulusal, liberal burjuvazi, *halk yığınlarının* ve büyük burjuvazi ile çelişkisinin baskısı altında, emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye karşı direnmek zorunluğunu zaman zaman duyuyor. *Burjuvazinin her iki kolunu* ayıran kesin bir duvar yoktur" (*TKP Programı*, s.7).

Bu alıntılara göre ulusal burjuvazi, a) orta katmanların dışındadır, b) halk kavramının dışındadır, c) burjuvazinin bir kesimidir.

Aynı program birkaç sayfa sonra şöyle diyor:

"...NATO'culuk politikası, toplumun orta katmanlarını: esnafı, küçük tüccarı, ulusal burjuvaziyi, serbest meslek dalının alt sıralarını eziyor" (*TKP Programı*, s.2).

Bu alıntıya göre, ulusal burjuvazi orta katmanlar içinde bir kesimdir.

Atılım, Mayıs 1975 sayısındaki "Program-Amaç" yazısında "*burjuvazinin sola açılan, ulusal niteliği olan* kanadıyla, orta katmanlarla bağlı kesimiyle savaş ortaklığı kurmak gerek" (abç) diyordu. Bu alıntıda da ulusal burjuvazi orta katmanlara eşitlenmekte ve ayrıca "burjuvazinin sola açılan kesimi" olarak tanımlanmaktadır.

Yine programda bir de şöyle denmektedir:

"*Burjuvazinin içinde* ayrışma süreci hızlanıyor. *Ulusal burjuvazinin, orta tabakaların*, işbirlikçi burjuvazi, emperyalizm ve yabancı sermaye ile çelişmeleri, çatışmaları artıyor, sertleşiyor." (*TKP Programı* s.7).

Bu alıntıya göre ulusal burjuvazi, a) burjuvazinin bir kesimidir, ama, b) orta katmanlar da burjuvazinin bir kesimidir.

Konferans raporunda şu cümleler yer alıyor:

"*Halkımızın ezici çoğunluğunun oluşturduğu kampla*: İşçi sınıfı, köylü, orta katmanlar, çıkarları işbirlikçi burjuvaziyle, emperyalizmle, aşırı gerici, cumhuriyet ilkelerine açıktan saldıran çevrelerle karşı karşıya gelmiş olan *ulusal burjuvazi* dediğimiz kesim var." (abç) (TKP Konferansı, s.29)

Bu alıntıya göre ulusal burjuvazi, a) orta katmanların dışındadır, b) halk kavramının içindedir, c) çıkarları emperyalizmle ve işbirlikçi burjuvaziyle çelişen burjuvazidir.

Atılım'ın Nisan 1976 sayısında yayınlanan "TKP ve Hükümet Sorunu" adlı bir kısacık yazıda ulusal burjuvazi hem "*yerli endüstrici*", hem "burjuvazinin tekelci olmayan, emperyalizme karşı olan kolu" diye iki ayrı biçimde tanımlanmıştır. Birinci tanım, tekelcisi dahil tüm burjuvaziyi ulusal burjuvaziye eşitler. İkincisi, burjuvazinin bir kolu olarak görür.

Ulusal burjuvazi içinde kapsadığı kesimler konusunda TKP yayınlarında dişe dokunur tek bir yazı vardır. *Atılım*'ın Kasım 1975 sayısında yer alan "Ulusal Burjuvazi" adlı yazı şöyle diyor:

"Bazı sol çevreler, ulusal burjuvazi olarak, yalnızca endüstri burjuvazisini görüyorlar. Bu tür anlayış, Komintern'in 7. Kongresine dek TKP sıralarında da yaygındı. Bu görüş, ticaret burjuvazisinin emperyalizmle, endüstri burjuvazisinin ise, ulusal hareketlerle bağı olduğu yolundaki yanlış bir yargıdan geliyordu.

"Kimilerine göre de, burjuvazi, sermayesinin büyüklüğüne göre, ulusal ve komprador diye ikiye ayrılır. Buna göre orta burjuvaziyi ulusal, büyük burjuvaziyi de koprador saymak gerekir. Çağdaş koşullarda ulusal burjuvazinin belirlenmesi için bu iki ölçüt doğru ve yeterli değildir. Üstelik, Türkiye' de burjuvazinin kendi içindeki ayrışma süreci hızlanmıştır. (...)

"Ulusal burjuvazinin toplumsal niteliğini belirlerken, bütün bunları, özellikle emperyalizmle onun arasındaki nesnel çelişkiyi göz önüne almak zorunluluktur. Çünkü böyle bir yaklaşım, ileri demokratik bir düzen için, proletaryanın politik erkini, hegemonyasını sağlamak için kurmaya çalıştığımız cephenin potansiyel temelini *genişletecek* ve gerçek boyutlarına ulaştıracaktır" (abç).

Bu alıntı, TKP'deki Menşeviklerin yakasını ele veren bir aşırı cesaret anının ürünü olmalı. Yoksa genel olarak böyle açık konuşmazlar.

Endüstri-ticaret ayrımı *konumuz açısından* anlamsız. Bu ayrım, ticaret burjuvazisinin komprador olduğu, endüstri burjuvazisinin de yeni yeni filizlendiği sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için anlamlıdır. Bu nedenle "7. Kongre filan, filan..." diye yapılan ukalâlığın konuya getirdiği hiçbir açıklık yoktur.

Atılım'dan yaptığımız alıntıdan şu sonuçlar çıkıyor: Ulusal burjuvazi, a) yalnızca çıkarları emperyalizmle çelişen endüstri burjuvazisi değil, ticaret burjuvazisini de kapsar, b) yalnızca orta burjuvaziyi değil, çıkarları emperyalizmle çelişen büyük burjuvaziyi de kapsar.

Oportünistlerin tanımlarını okuyunca güç de olsa belirli bir sonuç çıkıyor: Ulusal burjuvazi, orta katmanlardan emperyalizme karşı olan büyük burjuvaziye dek uzanan geniş bir yığındır. Hiç olmazsa oportünistlerin "cepheyi genişletmek" için gösterdikleri çabayı kutlamak gerekir.

Türkiye'de Ulusal Burjuvazinin Niteliği

Şimdi alıntıların ikinci bölümüne, bu geniş "ulusal burjuvazi"nin taşıdığı niteliklere geçelim.

Atılım, Ocak 1974'de çıkan ve Türkiye halkına fikirlerinin genel bir dökümü anlamını taşıyan *ilk* sayısındaki "TKP ve Ulusal Burjuvazi" adlı yazı ile "ulusal burjuvazi"yi nasıl değerlendirdiğini şöyle ortaya koydu:

"TKP, anayurdun ulusal çıkarlarını savunan, emperyalizme, onunla işbirliği kuran tekellere karşı *demokratik bir düzen, gerçek bir halk hükümeti* için direnen ulusal burjuvazinin her olumlu girişimini desteklemiştir.

"...Memlekette kol gezen zorbalıklara karşı *ulusal bağımsızlık* ve *demokratik bir düzen* için savaşta ulusal güçlerin omuz omuza vermesi bir zorunluktur. TKP, ulusal burjuvaziye karşı politikasını buna göre ayarlıyor." (abç)

Atılım, Mart 1974'de "Oportünizme Karşı Yığınsal Direnme" adlı yazıda CHP hükümeti hakkında şöyle yazdı: "...işçi sınıfı, emekçi yığınları *yeni hükümetten devrimci bir programın* uygulanmasını istiyor. Bu programın uygulanması zamana muhtaç olabilir. Halk yığınları halkçı bir programı uygulamak isteyen bir hükümete gereken zamanı vermekten yanadır" (abç).

Atılım, Ağustos 1974'de "Anti-Emperyalist Savaş" adlı yazıda şöyle dedi:

"Emperyalizm Türkiye'de yukarıda saydığımız konumlarda gerilemiştir. Bu gerileme, *TKP'den ulusal burjuvazinin ayık güçlerine kadar açılan bir devrimci, ileri demokratik güçler* yelpazesinin bir amaca yönelik savaşının sonucudur. ...*Devrimci güçlerin* devrimci uyanıklığı kaybettiği, eylem ve işbirliğini gevşettiği her yerde, emperyalizm her ülkenin şartlarına göre değişik yöntemlerle gerici, faşist, cuntacı hükümetleri dayatma yoluna gidiyor.

Atılım, Mayıs 1974'de "İDD ve Sosyalizm" adlı yazıyla, devrimci bir güç olduğunu söylediği ulusal burjuvazinin *devrimden sonra* kurulacak iktidarda yer alacağını(!) da şöyle açıkladı:

"... Bu demektir ki, kapitalizmden sosyalizme geçişin bu aşamasında işçi sınıfı egemenliğini *burjuvazinin ilerici kolu*, orta tabakalar, devrimci aydınlarla *paylaşacaktır*." (abç)

Oportünistler, liberal burjuvaziyle al takke ver küllah giderken ülkenin toplumsal ve siyasal ortamında ortaya çıkan gelişmeler işin tadını kaçırdı. Sosyal demokrat CHP'nin özellikle DİSK içinde yaptıkları oportünistleri pek çaresiz bir duruma soktu. Hâlâ eskisi gibi, *tüm* "ulusal burjuvazi"ye nağme yağdırmayı sürdürseler çok açık düşeceklerdi. Bu nedenle rotayı kırdılar ve "ulusal burjuvazinin sola açılan kanadı" edebiyatı aldı yürüdü.

Atılım, Eylül 1977 sayısındaki "Ulusal Demokratik Cephe" adlı yazıda şöyle dedi:

"*Ulusal burjuvazinin anti-emperyalist-yurtsever kanadını* giderek işçi sınıfının çevresinde, UDC'de birleştirme olanakları artıyor".

Atılım, aynı sayısında yer alan "Çağrı" adlı yazıda da şöyle dedi:

"İşçi sınıfı, *devriminin bugünkü aşamasında* köylülükle, kent orta katmanlarıyla ve *ulusal*

burjuvazinin sola açılan kanadıyla bir tek ulusal, demokratik cephede birleşecektir." (abç)

Daha önceki alıntılarda gördüğümüz gibi, oportünistler ulusal burjuvaziyi "burjuvazinin anti-emperyalist, sola açılan kanadı" olarak tanımlamışlardı. Şimdi çok daha titiz seçiyorlar bağlaşıklarını! Şöyle: Burjuvazinin sola açılan, anti-emperyalist kolu olan ulusal burjuvazinin sola açılan, anti-emperyalist kolu!

Neyse, sosyal demokratların sınıfsal işlevi ortaya çıktıkça oportünistlerin tutumu da iyice "sertleşti". Aralık 1977 sayısındaki "Ulusal Demokratik Cephe Üstüne" adlı yazı ile *Atılım* şöyle dedi:

"Aralarında bütün ayrımlara karşın, sağ kanat sosyal demokratların ve Maocu serüvencilerin dışında — komünist, sosyalist ve sosyal demokrat güçler, birliğin ertelenemez görev olduğu konusunda ortak bir görüş içindedirler."

Aman! Ne oluyor? Aman demeye kalmadan işler yine değişti! Ağustos 1978 sayısındaki "Gerçek ve Yapay Sorunlar" adlı yazıda yine liberal burjuvazinin *tümü* ilerici-devrimci oldu:

"Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisi ... *ulusal, demokratik güçlerin iş ve eylem birliğini gerçekleştirmek yönünde yeni olanaklar yaratıyor*" (abç).

Madem ki sağ sosyal demokratlar da iyi niyetlerini kanıtladılar, o zaman artık yapılacak şey, CHP'nin de katılacağı, UDC'yi kuracak bir forum(!) toplamaktır. *Atılım*, yine Ağustos 1978 sayısında "TKP MK Plenum Raporu Özeti"nde forum çağrısı yaptı.

Bu dökümden sonra bir noktaya dikkat çekelim. Oportünistler 1978 öncesinde "ulusal burjuvazi"yi *bir bütün* olarak yüceltiyorlardı. CHP'nin halk sınıflarının üzerine yürümesiyle birlikte buna olanak kalmadı. O zaman çarkettiler, aynı çoşkuyla "sola açılan kanat"ı, yüceltmeye başladılar. Bu değişim onların doğruya yaklaştıklarını değil, ortama göre konuşan belkemiksiz aydınlar, rüzgar fırıldakları olduklarını kanıtlar.

Aynı belkemiksizliğe yukardaki alıntılarda bir başka örnek daha var. Aralık 1977'de Ecevit'in başını çektiği sağ sosyal demokratlar ve maocular güç birliği dışında tutulurken, aynı Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisinden sonra Ağustos 1978'de sağ sosyal demokratlar yine güç birliğine kabul edildiler!

Şimdi oportünistlere göre "ulusal burjuvazi"nin "üstün yeteneklerini" sıralayalım:

1. Türkiye'de "ulusal burjuvazi" devrimci bir güçtür, devrimci bir program uygulamaya yeteneklidir.
2. Türkiye'de "ulusal burjuvazi" gerçek bir halk hükümetinden, ileri demokratik düzenden (ki bu, komünistlere göre devrimle gelecek düzenin adıdır) yanadır.
3. Türkiye'de "ulusal burjuvazi", anti-emperyalisttir (ki bu, Türkiye'nin bugününde temel olarak emperyalist ekonomik ilişkilerden bağımsızlık demektir).
4. Türkiye'de "ulusal burjuvazi", devrim için kurulacak cephenin temel direklerinden biridir.
5. Türkiye'de "ulusal burjuvazi", ileri demokratik devrim iktidarında (ki komünistler bunu işçi-köylü devrimci demokratik diktatörlüğü olarak belirlemişlerdir) yer alacaktır.

Bu uzun alıntıları yapmak zorundaydık. Başka türlü TKP'nin başını tutmuş oportünist kliğin ideolojik sefaletini gözler önüne seremezdik.

II

"ULUSAL BURJUVAZİ"Yİ DOĞRU TANIMLAYALIM

"Ulusal burjuvazi" kavramı, Marks-Engels, Lenin ve Stalin'de başka türlü, Stalin sonrası dünya komünist hareketinde başka türlü kullanılmıştır. Bugün, dünya komünist hareketinin kullanışı *geneliyle* yine 1960 öncesi gibidir. Yalnız, Avrupa komünizmi denen revizyonizmde ve onun Türkiye'deki yüksek sınıf savaşımına uyarlanmış biçimi olan TKP yönetiminin oportünizminde 1960 sonrası kullanım sürmektedir.

Biz bu yazımızda bu farklı kullanımlar üstünde durmayacağız. *Oportünistlerin "ulusal burjuvazi" tanımını esas olarak tartışacağız.* Çünkü, Türkiye'de tartışılan konu, ulusal burjuvazi var mıdır, yok mudur sorusudur. Bu soru, ancak "ulusal burjuvazi" kavramına ilerici-devrimci bir nitelik verilirse ortaya çıkabilir. Yoksa örneğin, "ulusal burjuvazi" o ulusun burjuvazisi, anlamına da kullanılabilir. O zaman "ulusal" sıfatı, "o ulusa ait" anlamına gelir ve de "var mıdır, yok mudur" sorusu anlamsız olur.

Ulusal burjuvazi deyimi değişik anlamlarda kullanılabilir, kullanılmıştır. Bizim oportünistlerimiz de belirli bir anlamda kullanıyorlar. TKP'nin oportünist yöneticilerinin anlayışında "ulusal burjuvazi", "iyi-hoş-devrimci burjuvazi" demektir. "Ulusal" sıfatı, bir ulusun burjuvası olmayı değil, "ilerici, devrimci, anti-emperyalist" olmayı anlatmaktadır. Bizim bu anlayışa bir eleştirimiz *yoktur.*

Biz *Atılım*'ın karanlıklarında gizlenen oportünist "liderlerimize" ulusal burjuvazi konusunda *iki* başka noktada karşı duruyoruz.

Birincisi, "ulusal burjuvazi"yi, iyi-hoş-devrimci burjuvazi olarak anlıyorsanız, o zaman bu anlayışı açıkça tanımlamak, kapsadığı toplumsal güçleri açıkça göstermek ve sonra da bu belirlemelere tutarlı kalmak zorundasınız. "Ulusal" sıfatıyla burjuvazinin devrimciliğini ya da dış güçlere karşılığını (anti-emperyalistliğini) varsaymanın kesin tarihsel sınırları vardır. Ve bu tarihsel sınırlar içinde, yine kesin *sınıfsal* sınırları vardır. Siz, herşeyi birbirine karıştırıyorsunuz.

İkincisi, hem "ulusal burjuvazi" deyimini "ilerici-devrimci burjuvazi" anlamına kullanıyorsunuz, hem de Türkiye'de ulusal burjuvazinin varlığından söz ediyorsunuz.

Özellikle de bu ikinci eleştirdiğimiz yön nedeniyle, "ulusal burjuvazi" konusundaki tutumunuz sizleri çok zavallı Menşevikler yapıyor.

Biz bu yazımızda birinci eleştiri üstünde duracağız.

Şimdi tartışmaya geçelim. Ulusal burjuvaziyi, "anti-emperyalist, devrimci burjuvazi" olarak belirlediğimizde şöyle bir *tanım* yapabiliriz:

Ulusal burjuvazi, tüm ülkenin nesnel gereklilikleri dile getiren ve en ağır darbeyi ülkenin gelişmesi önünde engel oluşturan düşmana indirmeyi amaçlayan burjuvazidir. Tüm ülkenin gerçek çıkarlarını, istemlerini dile getirir, ulusal hareketin *sözcüsüdür.*

Tüm ülkenin gerçek çıkarlarını dile getiren ulusal hareketin temsilcisi, öncüsü, sözcüsü, toplumsal gelişmeye bağlı olarak zaman içinde değişmiştir. Kapitalizmin yükseliş çağında, feodaliteye, dağınıklığa, yasasızlığa ve zorbalığa karşı savaşırken burjuvazi ilericiydi. Tüm ülkenin gelişmesinin sözcüsü olarak yükselmişti. Çünkü kapitalizm o aşamada toplumun ilerlemesini sağlayan yoldu.

Kapitalizm yeterince güçlenip toplumu egemenliği altına aldıktan sonra gericileşti. Artık burjuvazi, toplumun gerçek çıkarlarının sözcüsü değil, toplumu geri tutan güçtü. Kapitalizmin ve burjuvazinin gericileşmesiyle birlikte, proletarya tüm ülkenin gerçek çıkarlarını dile getiren sözcü olarak yükseldi.

Kapitalizmin ilk geliştiği Avrupa'dan özetlediğimiz bu süreç, daha sonra ve çeşitli ulusal ve uluslararası özellikler altında dünyanın öteki bölgelerinde de yinelendi.

Söylediklerimizden anlaşıldığı gibi, kapitalizmin belli bir gelişme aşamasından sonra burjuvazi ilerici niteliğini yitirir, yani tüm ülkenin çıkarlarını dile getiren bir güç olmaktan çıkar.

"Ulusal burjuvazi"yi böylece tanımladıktan sonra, ulusal burjuvazinin *kapsamı* sorununa geçelim.

Ulusal burjuvaziyi "anti-emperyalist, devrimci *burjuvazi*" olarak belirlediğimiz zaman, bu tanımın *bugün* getirdiği belirli ve *kesin* bir kapsamı vardır. Bu kapsamın, bu sınırların dışına çıkılamaz. Oysa oportünistler kendi getirdikleri tanıma bile tutarlı durmuyorlar. Görelim.

Öncelikle temizlenmesi gereken bir çarpıtma *orta katmanlarla ulusal burjuvazinin ilişkisidir.*

Oportünistlerin pekçok yazısında küçük kapitalistler orta katmanlar içinde, köylülük ise dışında sayılmakta ve de orta katmanlar küçük burjuvazinin dışında birşey olarak ele alınmaktadır.

Orta katmanlar nedir? Orta katmanlar *küçük burjuvazidir.* Başlıca, köylülüğü ve kent emekçilerini içerir. Öğrenci gençlik, memurlar, aydınlar gibi bazı üretim dışı grupların büyük bölümü köken, yaşam düzeyi, dünya görüşü nedenle bu gurupla birlikte sayılır.

Orta katmanlar, ekonomik konumları ge proletarya ile burjuvazi arasında orta bir y dururlar. Ne işçidirler, ne burjuvadırlar. G olarak işçi çalıştırmazlar, ya da daha doğ kazançlarının ana bölümü ücretli emek söm sünden gelmez. Bu onları burjuva sınıfının d çıkarır. Öte yanda, üretim aracı sahibi olm onları proletaryanın dışına çıkarır.

Kapitalist toplumun *temel sınıfları* burjuva proletaryadır. Kapitalist toplumun kaderini temel sınıfların karşılıklı ilişkileri, savaşımla lirler. Orta katmanlar, bu iki temel sınıfın dı *küçük burjuvazi* denilen ara sınıfı oluşturur. K burjuvazi, burjuvanın sermayesi küçük olanı dir. Küçük burjuvazi, burjuvazi değildir, ay sınıftır. Aralarında *sınıf çelişkisi* vardır.

Orta katmanlar, yani küçük burjuvazi, tüm miş devrimlerin ve gelecek devrimlerin en teme sorunudur. Tüm devrimler gelip küçük burjuva kazanmakta kilitlenir. Oportünistlerin, devrimin en temel bir sorunu üstünde yıllardır hiç durma ları halde, sürekli olarak "ulusal burjuvazi" ile raşmaları onların Menşevikliğinin en güzel kanı

İkinci olarak temizlenmesi gereken bir ça ma, ulusal burjuvazinin *yerli endüstri burju anlamına* kullanılmasıdır.

Batıda kapitalizmin ilk geliştiği dönemde yerli burjuvazi "ulusal burjuvazi" idi. Top ileri götüren sınıftı. O dönemde "ulusal burju doğal olarak yerli burjuvaziye, yerli endüstri juvazisine eşitti.

Ya da, az gelişmiş ülkelerde, sömürge ve sömürgelerde, bağımlı ülkelerde kapitalizmi gelişme döneminde yine buna *benzer* bir du görülür. Yerli endüstrinin ilk gelişmeye başl dönemlerde egemen sınıflar feodal toprak ağ ve komprador burjuvazidir. Gelişen yerli end sermayesinin, komprador ve feodallerle çeli o dönemde özellikle keskindir. Yerli end burjuvazisi bir ölçüde birleşik bir toplu güç olarak davranabilmiştir. İşte bu dönemde ne de çok dikkatli biçimde, "ulusal burjuvaz yerli endüstri burjuvazisine eşitlemek olabilirdi.

Dikkatli olmak gerekir çünkü geri kalmış ü lerde yerli endüstri sermayesi ortaya çıkar çıkm ayrışmaya başlamıştır. Bir bölümü komprador b juvazinin yerini almıştır. Bu süreçle birlikte y endüstri burjuvazisine "ulusal burjuva" demek nağı kalkmıştır.

Dünyanın bugünkü gelişme düzeyinde, Türkiye'de "ulusal burjuvazi"yi yerli endü burjuvazisi anlamına kullanmak ikinci bü saçmalıktır. *Atılım*, Mayıs 1975 sayısınd "Güçbirliği Sorunu" adlı yazıda, "...*burjuvazi yerli endüstriye yönelik kolu* emperyalizmin, birlikçi burjuvazinin ağırlığını gün geçtikçe om larında daha sert bir biçimde duyuyor", diye bu saçmalığı yapmaktadır. Türkiye'de o yerli b juvazinin bir bölüğü tekelciliğe yükselmiş, fina kapital olmuş, emperyalizmle ortaklık içinde ül mizi sömürmektedir. Ana düşmandır.

Üçüncü olarak temizlenmesi gereken bir çarp ma, *komprador burjuvazi ile ulusal burjuvazi ilişkisidir.*

Komprador burjuvazi tarihsel olarak emper lizm öncesi dönemin kategorisidir. Metropoll deki sermayenin, sömürge ve yarı-sömürge ül lerdeki basit bir ajanıdır. Dış kapitalist serma ile yerli pazarın aracısıdır. Yerli pazarda metrop lerin mallarını satar, onlar için hammadde sa alır. Dolayısıyla işlevi dolaşım düzeyindedir.

Kapitalizmin emperyalizme yükselmesiyle ko prador burjuvazi giderek bir kategori olarak y olmuş, yerini *işbirlikçi burjuvazi* almıştır. İşbirl çi sermaye, ülkesini emperyalist sermayeyle b likte sömüren, belli ölçülerde üretken sermayed Basit bir ajan, basit bir aracı değildir.

Kapitalist gelişme ilerledikçe işbirlikçi bur vazi içinden bir kesim tekelciliğe yükselmiştir bu kesime *işbirlikçi tekelci burjuvazi* adını ve yoruz.

Oportünistlerin pekçok yazısında, özellik 1970'lerin başlardaki yazılarda, Türkiye'de kom radorlardan (!) söz edilmekte, komprador-ulusa burjuvazi ayrımı yapılmaktadır. Daha sonra mili tanların baskısıyla komprador sözcüğünü kullanamaz oldular. Oysa anlayışları *değişmedi.* "Ulusal

.rjuvazi"yi devrimci bir güç olarak görmeleri, anlayışın içl dışına çevrilmiş biçimidir. Çünkü .cak kompradorluğun hüküm sürdüğü bir Türki-'de "ulusal burjuvazi" devrimci olabilir.

Şimdi *Atılım*'dan daha önce verdiğimiz bir .ntıyı tekrar okuyalım:

"Bazı sol çevreler, ulusal burjuvazi olarak *lnızca* endüstri burjuvazisini görüyorlar. ... Bu :üş, ticaret burjuvazisinin emperyalizmle, en-ıstri burjuvazisinin ise ulusal hareketlerle bağlı .luğu yolundaki yanlış bir yargıdan geliyor-." ("Ulusal Burjuvazi", *Atılım*. Kasım 1975).

Atılım, yukarıdaki sözleri, endüstri burjuvazisi-"ulusal" kesimini daraltmak için değil, ticaret ıuvazisini de "ulusal"a katmak için söylüyor. ıtıdaki "yalnızca" sözcüğü bunu kanıtlıyor. bir yana, *Atılım*, ilk bakışta doğru gibi gelen bu leri *sahte* bir teorik varsayıma dayanarak söylü-r. Birbirlerinden *ayrı* güçler olarak bir yanda :aret, öte yanda endüstri sermayesi vardır(!) *Atılım*, bunların ne kadarına "ulusal" denmeli-ır diye tartışıyor.

Oportünistlerin *Atılım*'da imzasız yazılar ardına ınarak, kimliklerini militanlardan ve işçi sınıfın-ı gizlemeye neden uğraştıkları şimdi anlaşılıyor. ɔrtünistler daha Marksizm-Leninizmin ABC'sini enmek durumundadırlar.

Jlusal-komprador burjuvazi ayrımı, yerli lüstri sermayesinin yeni gelişmeye başladığı nemlerde yapılabilir. Ve bu, yerli endüstri ser-yesi (ulusal burjuvazi) ile ticaret sermayesi ımprador burjuvazi) ayrımı anlamına gelir. Bu ıemde ticaret sermayesi, yerli endüstri serma-inden *bağımsız* ve hatta *onu güden* bir güçtür.

Yerli endüstrinin güçlenmesi, iç pazarın bütün-mesi, yani kapitalizmin ilerlemesiyle artık en-tri sermayesinden bağımsız bir ticaret sermaye-den söz edilemez. Artık ticaret sermayesi, en-tri sermayesinin *güdümünde*dir. Doğaldır ki, dönemle birlikte ticaret burjuvazisi komprador, :li endüstrı burjuvazisi 'ulusal" olarak değerlen-ilemez. Ama *Atılım*'ın *sahte* teorik varsayımı leniyle değil. Artık endüstri sermayesinden ğımsız bir ticaret sermayesi yoktur ve kompra-r kategorisi kalkmıştır da ondan.

Buraya dek söylediklerimizden "ulusal burju-zi"nin boyutları ortaya çıkıyor. "Ulusal burju-zi", "yerli endüstri" burjuvazisinin tümü değil-, küçük burjuvazi değildir. Geriye ne kalıyor? ıdustri, tarım, ticaret alanında iş gören *küçük orta kapitalistler*. Yani, *tekel dışı burjuvazi*.

Görüldüğü gibi, oportünistler "ulusal burjuvazi" ıvramını tekel dışı burjuvazi için kullanıyorlar. ı da bir başka deyişle, kendi kendileriyle tutarlı abilmeleri için böyle kullanmaları zorunludur.

"Ulusal burjuvazi"nin kapsamını küçük ve orta ıpitalistler olarak belirleyince hemen ortaya kıyor ki, oportünistler "ulusal burjuvazi" kavra-ını *liberal burjuvazi* kavramı yerine kullanmakta-rlar. Çünkü "liberal burjuvazi" kavramının tem-l ettiği toplumsal güç kapitalizmin gelişmesinden u yana orta burjuvazi (küçük ve orta kapitalist-r)dir. Liberal burjuva kavramının aynı toplumsal içleri temsil ettiğini Lenin'in burjuva liberal adet Partisi'ni tanımladığı şu sözlerinde görebili-z.

'Kadet Partisi'nin tüm tarihi ve özellikle son çimler, bu partinin *sınıf* tabanını kapitalist çift-çilerin, orta burjuvazinin ve burjuva aydınla-nın oluşturduğunu açıkça göstermiştir. ...

"Kadetler liberal burjuvazinin partisidir" (Le-n, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.12, s.179-80).

İşçinin Sesi'nin yıllardır "ulusal burjuvazi" eyiminden kaçınmasının, onun yerine ısrarla ɔeral burjuvazi demesinin anlamı da buradadır.

Böylece, bir yanda "ulusal burjuvazi"yi, ülke-in nesnel gerekliliklerini dile getirebilen ve ana ıldırıyı bu gerekliliklerin önünde engel oluşturan na düşmana yöneltebilecek yetenekte burjuvazi larak tanımladık. Türkiye'de toplumsal gelişme-in önünde duran ana düşman emperyalizm ve erli finans-kapitaldir.

Öte yanda, "ulusal burjuvazi"nin olabilecek tek apsamını tekel dışı burjuvazi olarak belirledik.

Asıl ele alınması gereken sorun, Türkiye' nin somutunda bu kapsamın bu tanımı temsil edip edemeyeceğidir. Bir başka deyişle, Türkiye'de te-kel dışı burjuvaziye "ulusal burjuvazi" denebilir mi? Tekel dışı burjuvazinin, emperyalizm ve yerli tekelci burjuvaziyle belirli türden çelişkileri olduğu, hem teorik, hem pratik yönden açıktır. Bu çelişkiler tekel dışı burjuvaziyi anti-emperya-list, anti-tekelci, devrimci bir güç yapıyor mu?

Konunu bu ikinci yönünü gelecek sayımızda ele alacağız. Daha önce dünyada "ulusal burjuva-zinin genel gelişimine bakalım.

III
DÜNYADA "ULUSAL BURJUVAZİ"NİN GELİŞİMİ

Ulusal-liberal burjuvazinin dünyadaki genel geliş-mesini çok kısa olarak ele alacağımız bu bölümün amacı, burjuvazinin niteliğinin, ülkenin kapitalist gelişme aşamasına ve içinde yer aldığı dünya kapitalist ekonomisinin işleyişine bağlı olarak be-lirlendiğini gösterebilmektir.

Emperyalist Ülkelerde Burjuvazi

Avrupa'da feodalite beşinci yüzyıldan onbeşinci yüzyıla dek uzanan süreyi, kapitalizm onaltıncı yüzyıldan günümüze dek uzanan süreyi kapsar.

Onbeşinci yüzyılın sonuna gelindiğinde eskiye oranla gelişmiş bir ticaret, para ekonomisi, kasaba-lar, kentler ve endüstri vardı. Yine de, ulaşım güç, tehlikeli ve pahalıydı. Yöresel vergiler, gümrükler v.b. vardı. Ticaretin gelişebilmesi için artık daha geniş bölgelere güvenlik sağlayacak bir yapı, ulusal devlet temeli gerekiyordu.

Kapitalizmin gerçekten gelişebilmesi için, tarım-da üreticinin işgücünden başka satacak birşeyı olmayan özgür emekçi olabilmesi için toprakla bağının kopması, serflikten v.b. kurtulması gerekır. Kasabalarda da çırak ve kalfaların lonca sisteminin kısıtlamalarından kurtulmaları gerekir. Bu işin bır yönüdür. Öteki ve asıl yönü, üreticinin mülksuz-leştirilmesidir.

Bu gerekleri yerine getirebilmek ve sonucunda toplumsal erki ele geçirebilmek için endüstri ka-pitalistleri hem *feodal ağalara* karşı, hem de insanın insan tarafından özgürce sömürüsünü engel-leyen *loncalara* karşı savaş yürüttüler.

Tarımsal nüfusun mülksüzleştirilmesi endüstri sermayesi için iç pazarı genişletti. Eskiden kendi ürettiğinin bir kısmını kendi yiyen köylü, artık yok oluyordu. Yerini üretim araçlarından özgür proleter yığını alıyordu. Bunlar ücretli emeği oluşturuyor-du. Ücret alacak, bu ücretle gereksinim malları satın alcaklardı. Bunları ücretle çalıştıracak olan kapitalist, tarımdan hammadde satın alacaktı. Mülksüzleşen köylülerin üretim araçlarını ele geçiren tarımcılar da artık üretim araçları için pazar oluşturuyordu. Böylece, tarımsal emekçile-rin mülksüzleştirilmesi, toplumsal işbölümünü artı-rıyor ve iç pazarı genişletiyordu.

Kapitalizm böylece iç pazarı açıyordu, fethedi-yordu. Ama kendisi henüz *manifaktür* aşamasın-dayken bunu tam başaramaz. Manifaktür el tekniğine dayandığı için küçük üretimi bir alanda, bir biçimiyle yok etse bile, öteki alanda, bir başka biçimiyle geliştirir. Çünkü hammadde için buna gereksinim vardır.

İç pazarın tam fethini ancak büyük makina endüstrisi gerçekleştirebilir. Tarıma, kapitalizmin kalıcı temeli olan makinayı sokar, emekçiyi kalıcı biçimde mülksüzleştirir, tarımla endüstriyi kalıcı olarak ayırır. Kapitalizm, ancak fabrika (maşino-faktür) aşamasında ulusal üretimin tümüne egemen olabilir.

Endüstrı kapitalistinin doğuşu çiftçide olduğu gibi ağır bir süreç içinde gerçekleşmedi. Amerika' da altın ve gümüşün bulunması, yerli nüfusun madenlerde köle gibi kullanılması, sömürgecilik, bu doğuşu çok hızlı bir sürece dönüştürdü.

Böylece emekle üretim araçları birbirinden tamamen koparıldı. Kapitalizm, sahibinin emeği-ne dayanan özel mülkiyeti eriterek ayağa dikildi. Ve eski toplumu emek ve sermaye diye yeterince ayırınca, yani kendi ayakları üzerinde durmaya başlayınca bu kez mülksüzleştirme yeni ve değişik bir boyut aldı. Büyük balık küçük balığı yutmaya başladı.

Burjuvazinin Gericileşmesi

Onaltıncı ve onyedinci yüzyıllarda ticaret, endüs triyi devrimcileştirici bir etki yapıyor, güdüyordu. Ancak ticaret sermayesi ne denli güçlenirse, güç-lensin, kendi başına kapitalizmin üretim biçimi olarak egemenliği anlamına gelemez. Ticaret meta dolaşımıdır ve meta üretimini, kapitalist üretimi geliştirir. Kapitalizm toplumsal üretime egemen olunca ise ticaret sermayesi endüstri sermayesinin güdümüne girer. Ticaretin endüstriye etkisi üst yapının alt yapıya etkisine benzetilebilir. Temel olan alt yapıdır, bizim örneğimizde endüstridir.

Bu nedenle tarihsel olarak kapitalizm üretimde ağırlık kazanmaya başladıktan sonra, burjuvazi gerçek anlamda devlete el uzatabilmiştir. Bu dö-nemde el uzatabilecek burjuvazi ise endüstri bur-juvazisidir. Onsekizinci yüzyılda manifaktür ilerle-miş, endüstri devrimiyle makina endüstrısine ge-çiş başlamıştır. Aynı dönemde de *burjuva dev-rimleri* başlamıştır.

1760'larda endüstri devrimi başladı. Bu süreçte, burjuvazinin devrimci rolü de açıkça ortaya çıktı. Artık kapitalizm toplumsal *üretimi* kavrıyor, artık burjuvazi kapitalist yollardan sermaye biriktiriyor-du. Artık koca dünya pazarı, ticaret onun güdü-mündeydi. Ve artık burjuvazi devlete el atıyordu. Feodal kurumları tümüyle silip atmaya yöneliyor-du. Bu dönemde burjuvazi devrimciydi.

Emperyalist ülkelerde burjuvazinin gelişimi, en-düstri devriminden başlayarak *üç* dönemden geç-miştır. Lenin, *Sahte Bayrak Altında* (Lenin, c.21, s.146) adlı yazısında bu dönemleri işlemiştir.

Birinci dönem, 1760'lardan (ya da kesin bir tarih, 1789'dan) 1871'e dek olan dönemdir. 1789 Büyük Fransız Burjuva Devrimi ile 1871 Paris Komünü arası, Avrupa'da burjuvazinin yükseliş dönemidir. Geneliyle burjuva-demokratik, ve öze-liyle burjuva-ulusal hareketler dönemidir. Feodal yapıların yıkıldığı, ulusal devletlerin ortaya çık-tığı bu dönemde burjuvazi *devrimcidir*, ilericidir. Toplumun ilerleyebilmesinin nesnel gereklerini saptayabilmiş ve bunları engelleyen ana düşmana karşı tüm gücüyle savaşmıştır. Bu anlamda, 1871 Paris Komünü'ne dek Batı'da burjuvazi *ulusal bur-juvazi* olarak nitelenebilir.

Bu dönemin gösterdiği bir başka önemli sonuç da, burjuvazinin gerçekten devrimci olabilmesi için endüstri burjuvası olması gerektiğidir.

İkinci dönem, 1871'den 1914 Birinci Emperya-list Dünya Savaşına dek olan arayı kapsar. Bu dö-nem, kapitalizmin tüm egemenlik ve emperyaliz-me yükselme dönemidir. Serbest rekabetçi kapi-talizm, yerini finans-kapitale, *emperyalizme* bırak-maktadır. Marks'ın dediği gibi, kapitalizm ayakları üstüne dikildiği anda gericileşmeye başlamıştır. Bu dönüşümle birlikte burjuvazi artık, "ulusal bur-juvazi" tanımındaki burjuvazi değildir.

Üçüncü dönem, emperyalizmin olgunlaştığı dö-nemdir. Emperyalizmin çöküşü ve sosyalist dev-rimler çağıdır, ve de burjuvazinin yeri aynen eski feodallerin yeridir. Yıkılması gereken gericilik odağıdır. Finans-kapital artık *tüm* kapitalist ser-maye katlarını *kendine bağlamıştır*.

Emperyalist ülkelerde, ikinci dönemle birlikte artık burjuvazi genelinde ilerici işlevini terketmiş-tir. Finans-kapitalin egemenliği sonucunda, tekel-ler dışındaki burjuvazi, yani *tüm kapitalist ser-maye giderek emperyalizmin safına geçmiştir*. Finans-kapital öyle güçlü bir sermaye, öyle güçlü bir ekonomik ağdır ki, başka türlüsü zaten düşü-nülemez.

Bu söylediklerimizi Lenin'in şu sözlerinden izleyebilirsiniz:

"Bir yanda birkaç elde toplanan finans-kapita-lin çok büyük boyutları ve bunun sonucu olarak yalnız küçük ve orta kapitalistleri değil, çok küçük kapitalistleri ve küçük patronları da kendine bağımlı kılan olağanüstü yoğun ve yaygın bir iliş-kiler ve bağımlılıklar ağının yaratılması, öte yanda dünyayı paylaşmak ve başka ülkeler üzerinde ege-menlik kurmak için başka ulusal devletler finans-gurupları karşı giderek sertleşen savaşım, *mülk sahibi sınıfların tümden* emperyalizmin yanına geçmesini getiriyor" (Lenin, c.22, s.285).

Az Gelişmiş Ülkelerde Ulusal Burjuvazi

Emperyalizmin dünyaya yayılmasıyla birlikte, met-

ropoller dışında kalan geniş alanlarda kapitalizm gelişmiş, ulusal bilinç doğmuş, uluslaşma yükselmiştir. Kapitalizmin emperyalizme büyümesiyle bir yanda sömürgeleştirme hızla yayılırken, öte yanda yine emperyalizmin getirdiği bir sonuç olarak sömürgelerde hızla yayılan kapitalizm anti-sömürgeci savaşımı yükseltmiştir. Böylece "eski dünya" nın dışında kalan Asya, Afrika ve Latin Amerika' nın geniş alanları ilk kez "tarih sahnesine" çıkmışlardır.

Sömürge ve yarı-sömürgelerde emperyalizme ve onun ülke içi ajanlarına karşı savaş, tarihsel olarak *iki aşamadan* oluşmuştur. En başta sömürgecilik zincirini kırmak ve emperyalizmden siyasal bağımsızlığını kazanmak. İkinci aşama ki geri kalmış ülkelerin, eski sömürge ya da yarı-sömürgelerin bugün içinde bulundukları aşamadır, emperyalizmden ekonomik bağımsızlığı kazanma aşamasıdır.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin emperyalizme karşı verdikleri savaşımın ilk aşamasında, ulusal kurtuluş aşamasında, siyasal bağımsızlık aşamasında ulusal burjuvazi belirli bir olumlu rol oynamıştır. Çünkü bu dönem yerli endüstri burjuvazisinin yeni yükseldiği, egemen kesim durumunda olan komprador burjuvaziyle çatıştığı, henüz toplumu ilerletme işlevinin sonuna gelmediği bir dönemdir.

Ne var ki, az gelişmiş ülkelerin emperyalizme karşı verdikleri savaşım ulusal bağımsızlık aşamasında durmadı. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin emperyalizmden siyasal bağımsızlığı kazanmalarıyla ulusal kurtuluş hareketleri *dünya çapında* ikinci aşamaya, ekonomik bağımsızlık için savaşım aşamasına yükseidi.

Böylece, bu ülkelerde devrimin kapsamı değişti. Bu ülkelerin çoğunda henüz feodalite tasfiye olmamış, kapitalizm yeterince gelişmemiştir. Bu özellikler, liberal burjuvazinin yine destekleyebileceği bir dizi dönüşümleri gündemde tutuyor. Öte yanda emperyalizmle olan çatışma, artık uluslararası kapitalist işbölümü sistemini ilgilendiren bir çatışmadır. Bugün "bu çatışma, kapitalist dünyadaki üretim güçlerinin gelişme gereksinimiyle, emperyalist sosyo-ekonomik ilişkilerin dar sınırları arasındaki genel çelişkinin bir parçası" (K.N. Bruters, *"Günümüzde Ulusal Kurtuluş Hareketinin Bazı Özgün Nitelikleri"*, Asia in Soviet Studies, Moskova 1969, s.79) olmuştur.

Az gelişmiş ülkelerin bugün içinde bulundukları devrim aşaması, ilk aşamaya göre çok daha ileri amaçlar taşıyor. Bu ülkelerde kapitalizmin gelişme hızına bağlı olarak demokratik devrimle sosyalist devrim giderek birbirine daha yakınlaşıyor. Ve bu ülkelerdeki devrimler yine ülkenin kapitalist gelişme düzeyine bağlı olarak değişen ölçülerde daha başından anti-kapitalist öz taşıyor. Tüm bu gelişmeler, bu ülkelerde ulusal-liberal burjuvazinin oynayabileceği olumlu rolü buduyor. Bunlar her radikal reformda kendi çıkarlarına bir tehdit görüyorlar.

Görüldüğü gibi, az gelişmiş ülkelerde liberal burjuvazi oldukça ilginç bir durum göstermektedir. Bu ülkelerde kapitalizmin gelişmişlik derecesine göre potansiyeli değişiyor. Kapitalizmin daha az geliştiği yerlerde, geneliyle, emperyalizmden kurtuluş savaşının birinci aşamasındakine *benzer* olumlu bir rol oynaması olanağı yok değildir. Oysa kapitalizmin geliştiği, işçi sınıfının savaşa atıldığı ülkelerde (ki az gelişmiş ülkelerin çoğunluğu giderek bu aşamaya yükseliyor) ulusal-liberal burjuvazi, bu savaşıma destek verebilecek yetenekten yoksundur (M. Ryndina, et al, *Kapitalizmin Siyasal Ekonomisi*, İngilizce basım, Moskova 1974, s.271). Ve bu iki ucun arasında bir yerlerde duran çok ülke vardır.

Özetlersek ve genelleme yapmaya çalışırsak, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, siyasal bağımsızlığı kazanma, iç pazarı bütünleme, uluslaşma ve ulusal devletlerin kuruluş aşaması olan ilk aşamada liberal burjuvazi olumlu bir rol oynamıştır. Ama ikinci aşamada, emperyalizmden ekonomik kurtuluş aşamasında aynı rolü oynaması olanaksızdır. Yine de bu kuşaktaki ülkelerin her birinin somutunda, genel demokratik, anti-feodal görevlerin kapsamı içinde bakmak gerekir. Tersi bir tutum, devrim davasına zarar verir.

Geçiş Kuşağı Ülkelerinde Tekeldışı Burjuvazi

"Dünyanın emperyalizm tarafından sömürülen ülkeleri de bir bütün değildir. Onların da çeşidi var. Lenin'in dediği gibi, kapitalist dünyada 'güç, ekonomik ve siyasal gelişme derecesine göre değişir ' Bu anlamda bir güç ayrımının, farklılaşmanın sömürülen kapitalist ülkeler arasında olmadığı düşünülemez.

'"Geçiş kuşağı' adını verebileceğimiz ülkeler, gelişmiş ülkelerle az gelişmişler arasında orta bir yerde duruyorlar. Bu ülkeler, öteki az gelişmiş ülkelere oranla, hayli yüksek gelişme tempolarına sahiptir. Ve bunların çoğu, örneğin Türkiye ve birçok Latin Amerika ülkesi, kapitalizmin genel bunalımının birinci evresinde belli bir endüstrileşme çabasında bulunabilmiş ülkelerdir. Hindistan, Pakistan, Türkiye, İran, Yunanistan, Filipinler, Mısır, Brezilya, Venezüella, Arjantin, Meksika, Portekiz, Güney Kore, Malezya, v.b., genel olarak bu kuşakta yer alıyor" (*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4. basım, s.40-41).

İşte bu geçiş kuşağı ülkeleri, ekonomik-toplumsal yönden az gelişmiş ülkelerle emperyalist ülkeler arasında bir yerde durmaktadırlar. Oysa, kapitalizmin ulaştığı gelişme aşaması, "ulusal burjuvazi" konusunda bu ülkeleri aşağı yukarı emperyalist ülkelerle aynı yere koymaktadır.

Geçiş kuşağı ülkelerinde, yerli-yabancı tekellerin egemenliği altındaki bir ekonomik yapıda orta ve küçük kapitalist sermaye, giderek tekelci sermayenin eklentisi gibi işlev görür. Aynen, yerli tekellerin emperyalizmin "taban örgütü", "ilçe örgütü" olarak çalışması gibi, bu sermaye gurubu da yerli ve yabancı tekellerin "taban örgütü" gibi işlev görmektedir. Bu işleyiş, tekel dışı burjuvazinin tekelcilerle olan çelişkilerini ortadan kaldırmaz ama bu çelişkilerin yapısını, çerçevesini, sınırlarını belirler. Bu söylediklerimiz, geçiş kuşağı ülkelerinde tekel dışı burjuvaziye devrimci olmayan (daha doğrusu *devrime karşı*) bir yapı veren en önemli *ekonomik olgudur.*

Geçiş kuşağı ülkelerinde hızla gelişen kapitalizm, kendi mezar kazıcısını da hızla geliştirmiştir. Bu ülkelerde genişlemesine ve derinliğine güçlü bir işçi sınıfı çıkmış, ekonomik ve siyasal örgütleri eliyle savaşıma dalmıştır. Burjuvazinin *iç* çelişkileri ne olursa olsun, *uzlaşır* çelişkilerdir. Hangi kesimi olursa olsun, proletaryadan ölesiye korkacağı bilinen bir gerçektir. İşte toplumsal yaşamda güçlü, örgütlü, disiplinli, savaşkan bir proletaryanın yer alışı, bu ülkelerde tekel dışı burjuvaziyi proletaryaya, devrime karşı bir güç yapan en önemli *toplumsal ve siyasal olgudur.*

Günümüz dünyasının en büyük gerçeği, dört kıtaya yayılmış sosyalist sistemdir. Başını Sovyetler Birliği'nin çektiği dünya sosyalist sistemi, uluslararası alanda enternasyonal proletaryanın dünya burjuvazisinin karşısına dikilmiş, devletleşmiş gücüdür. Emperyalizm-sosyalizm çelişkisi günümüz dünyasının, herşeyi belirleyen ana çelişkisidir. Bu durum, tekelci ya da tekel dışı burjuvazideki, genel dünya çapında, safları proletaryaya karşı sıklaştırma "bilincini" artırmaktadır. Emek-sermaye çelişkisinin uluslararası planda yansıması olan emperyalizm-sosyalist sistem çelişkisi derinleşip keskinleştikçe, bu çelişki uluslararası ve ulusal düzeylerde burjuvazinin iç çelişkilerini daha geriye itici bir rol oynamaktadır. Bu rol doğal olarak emperyalist güçlerden sonra en güçlü olarak geçiş kuşağında ortaya çıkmaktadır. Bu ülkeler, emperyalist ülkelerden sonra kapitalizmin en çok geliştiği ülkelerdir. Bu söylediklerimiz de, geçiş kuşağı ülkelerindeki tekel dışı burjuvaziyi proletaryaya ve devrime karşı yapan en önemli *uluslararası* olgudur.

Bu ülkelerde bir yandan *ekonomik* olgular, öte yandan çeşitli *toplumsal* ve *siyasal* olgular, sonra *uluslararası* olgular, tekel dışı burjuvaziyi ilerici, devrimci bir güç olmaktan çıkarmıştır. Burjuvazinin bu kesimi giderek hem toplumsal, hem siyasal anlamda özerkliğini (eğer kaldıysa), yitirmektedir.

Genelleme

Buraya dek söylediklerimizden çıkan bir temel yargı vardır. Burjuvazinin ya da çeşitli kollarının ilericiliği, devrimciliği, ulusallığı *en başta kapitalizmin gelişme düzeyi* ile belirlenir.

Bir ülkede kapitalizmin önünde duran engelleri temizlemek gündemdeyse, kapitalizm yeni gelişiyorsa, o ülkede ulusal burjuvaziden söz edilebilir. Oysa bir ülkede kapitalizm egemen üretim biçimi olmuşsa, o ülkede burjuvazi giderek güçsüzleşir. Ekonomiyi tekeller ahtapot gibi sarmışsa, o ülkede burjuvazinin *hiçbir kesiminin*, toplumun nesnel gerekliliklerine yanıt verebilmesi, ana düşmana karşı darbe vurabilmesi beklenemez. Çünkü bu, kapitalizme darbe vurmak, sosyalizme yürümek anlamına gelir.

Yukarıda değindiğimiz temel yargının, bir de toplumsal-siyasal düzeyde yansıması vardır. Burjuvazinin ya da çeşitli kollarının ilericiliği, devrimciliği, ulusallığı *proletaryanın bağımsız bir güç olarak ortaya çıkmış olup olmaması* ile belirlenir.

Bir ülkede işçi sınıfı bağımsız bir güç olarak toplumsal ve siyasal yaşamda yer almışsa (ki bu ancak fabrika aşamasıyla olabilir) artık burjuvazinin *hiçbir kesiminden* devrimci olması beklenemez. İşçi sınıfının bağımsız olarak siyaset sahnesine çıktığı anda burjuvazi gericileşir. Proletaryanın böyle bir güce eriştiği bir toplumda, burjuvazinin *hiçbir kesimi* ana düşmana (emperyalizme ve tekellere) kararlı darbe vuramaz. Bu, kendi bindiği dalı kesmesi anlamına gelir.

Ulusal burjuvazi konusuna bu genelleme ışığında bakarsak, görürüz ki, bugün artık ileri kapitalist-emperyalist ve orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde, tanımındaki özelliklere sahip bir ulusal burjuvazi *yoktur*. Tekel dışı sermaye vardır ve tekelci sermaye ile belirli bir çelişkisi de vardır. Ne var ki, bu çelişki tekelci sermayenin tekel dışı sermaye üstündeki binlerce ekonomik bağla sağlanmış hegemonyasından doğan bir çelişkidir. Bu nedenle, emperyalist ülkelerde tekel dışı burjuvazi ne ekonomik, ne toplumsal, ne siyasal açıdan özerk bir güç değildir. Geçiş kuşağı ülkelerinde ise hemen hemen özerk bir güç değildir. "Ulusal burjuvazi" açısından iki ülkeler topluluğu arasındaki fark, niteliksel değil, *nicelik* farkıdır.

Az gelişmiş ülkeler topluluğuna gelince, yukarıda söylediklerimizden, kapitalizmin en az geliştiği ülkelerde küçük ve orta sermaye devrimci bir güçtür sonucuna varmamak gerekir. Bugün hiçbir ülkede klasik tanımı içinde ulusal burjuvazi bulunamaz. İçinde yer aldığı çağ ve yaşadığı kapitalist gelişmenin dinamiği, klasik ulusal burjuvazinin yer aldığı çağdan çok farklıdır.

Böyle ülkelerde, ulusal-liberal burjuvazinin emperyalizme gerçekten karşı olduğunu, ülkeyi emperyalizmden kurtarmaya savaşacağını düşünmek saçmadır. Uluslararası kapitalist ekonomik ilişkiler sistemi *entegrasyon* demektir. Öyle bir entegrasyon ki, ve de öyle bir enternasyonal güçler dengesi altında gelişiyor ki, ne denli az gelişmiş olursa olsun, hiçbir kapitalist ülkede hiçbir sermayeci sınıf, artık emperyalizmin ekonomik ilişkileri dışında varolamaz.

Kapitalizmin ulusal burjuvazi eliyle ilk olarak geliştirildiği Avrupa'nın o döneminde, o ülkelerde değil de, emperyalizmin az ve orta gelişmiş ülkelerde kapitalizmi baştan kendine bağlayarak geliştirdiği dönemde ve ülkelerdeyiz. Bugün, az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelerin, ileri kapitalist-emperyalist ülkelerin ilk dönemlerde geçirdiği ekonomik gelişme aşamalarından geçeceğini düşlemek hem en ufak bir teorik olasılıktan uzaktır, hem de hiçbir ülkenin pratiğince kanıtlanmamaktadır. O ülkelerde klasik kapitalist gelişme, feodal toplumdan adım adım büyüyerek gelişti. Bu ülkelerde ise kapitalist gelişme emperyalizm eliyle, baştan kapitalizmin dünyada genel olarak vardığı tekelci-kapitalizm aşamasının biçimleri ile ortaya çıkıyor.

Bu ekonomik-teorik çözümlemenin çok önemli bir siyasal sonucu vardır: Eğer dünya kapitalist sistemi, az ve orta gelişmiş ülkeleri bir ilişkiler ağı içinde bütünlenmişse, ve eğer artık emperyalizmden bağımsız klasik tipte bir ulusal kapitalist gelişmeye yaşamda yer yoksa, bu demektir ki, artık çağdaş tekelci kapitalizmin yapısı az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelerde ve özellikle orta gelişmiş ülkelerde *klasik anlamında özerk* bir ulusal burjuvazinin biçimlenmesine olanak vermez. Bu nedenle, bırakın yerli-yabancı tekellere karşı olan ileri demokratik halk devrimini, ulusal demokratik devrimlerde (yani anti-emperyalist, anti-feodal devrimlerde) bile devrime aktif katılabilecek bir ulusal burjuvazi bulabilmek güçtür.

Tarihsiz ve Talihsiz TKP MK Bildirisi ve Ulusçuluk

Süleyman Sakalı

Oportünistlerin bugüne kadar *İşçinin Sesi* hakkında yalan, karalama ve iftira kampanyaları yürütmekten bir adım öteye geçmedikleri bilinen bir gerçektir. Bu yöntemler onların klasik yöntemleridir. İdeolojik tartışma gibi yöntemlerle pek alışverişleri yoktur. Bu nedenle, geçen ay başında Türkiye'de dağıtılan *'Sol' oportünist Fraksiyoncu Akımla İdeolojik-Politik Savaşın İlk Çerçevesi* başlıklı tarihsiz TKP MK bildirisi bir "yenilik" gibi gelebilir. Fakat, süregelen (ve de şiddetlenen) küfür, saldırı ve iftiralar arasından bu bildirinin çıkagelmesini "olumluya doğru bir adım" olarak değerlendirebilecek yoldaşlarımızı hemen uyaralım. Bu girişim, oportünistlerin olumluya doğru yönelişinden değil, parti içinde ve dışındaki militanların, uygulanan *bayağı* yöntemlere karşı giderek artan öfkesinden kaynaklanmıştır. Oportünistlerin, militanların gözünü boyamak, onların artan tepkisinin buharını almak için giriştikleri bir manevradan başka birşey değildir. Bu bildirinin gösterdiği *üç* şey vardır: Birincisi, "klasik" oportünist yöntemlerinin bugünün Türkiyesinde sökmediğidir. Bu, devrimci hareketimizin eriştiği düzeyi gösterir. İkincisi, oportünistlerin nasıl "belkemiksiz" oldukları, yılan gibi kıvrıldıklarıdır. Bildiriyi bize gönderme cesaretini bile gösterememişlerdir. Üçüncüsü ise, içeriğe ilişkin olarak, oportünistlerin gerçek yüzünü çok güzel sergilemektedir. Burada, bildiride *İşçinin Sesi*'ne yöneltilen ve "bir cümlede kahreden" eleştirilerden biri üstünde duracağız.

Bildirinin bir cümlesinde şöyle deniyor: "Söz konusu akım, küçük burjuva, 'sol' oportünist, serüvenci, *milliyetçi* bir akımdır" (abç). *İşçinin Sesi* milliyetçidir diyor ve kestirip atıyor. Ne var ki ferman buyurma dönemleri çok gerilerde kaldı. Padişahlık yıkıldı, Kurtuluş Savaşı bitti. Türkiye'de kapitalizm gelişti, işçi sınıfı büyüdü ve güçlendi. Fermanlar müzeler için. Bizim oportünistlerimiz Türkiye'yi, devrimci hareketi değerlendirmelerinde olduğu gibi, bu yönleriyle de hâlâ 50 yıl öncesini yaşıyorlar.

Ulusçuluk ve oportünistlerin değerlendirmeleri

İşçinin Sesi'ni ulusçulukla suçlayan TKP MK bildirisi bu suçlamasına hiçbir kanıt getirmemiştir. Ama bu karayı *İşçinin Sesi*'ne bulaştırmaya çalışanların ne azgın ulusçular olduğunu göstermeye kanıtlar çoktur. En başta Kürt sorunundaki tutumları ortadadır. Bu bir yana, oportünistler ulusçulukta o denli ileri gitmişlerdir ki, proletaryanın sınıf savaşının her yönü onlar için "ulusal" olmuş çıkmıştır. Yayınlara bir göz atınca görüyoruz: Savaş hedefi: Ulusal bağımsızlık; Kim yapacak: Ulusal güçler, Ulusal Cephe, Ulusal Parti; Kim katılacak: Ulusal burjuvazi, Ulusal ordu; Ne kuracağız: Ulusal ekonomi, Ulusal endüstri. vs. vs. Ardından geliyor *ulusal birlik, ulusal onur* vb. Kısacası herşey ulusal! Liste daha uzatılabilir.

Oportünistler, özellikle ortacıları, arada bir kendi söylediklerinden de ürkerek, "tabii bunların altında sınıf savaşı yürümektedir" gibi *hoş* sözler de söylüyorlar ve herşeyi kapattıklarını sanıyorlar. Ne var ki onların her konuda yazdıklarını teker teker alıp inceelediğimizde burjuva ulusçulukları en çarpıcı biçimde ortaya seriliyor.

Oportünistlerin yazdıklarının onları *kaçınılmaz olarak* burjuva ulusçuluğuna götürdüğünü söyledik. Fakat iş bu kadarla kalmıyor. Eğer böyle olsaydı, *yalnızca yanlış değerlendirmeler yüzünden*, farkında olmadan burjuva ulusçusu görüşlere gittiklerini söylememiz gerekirdi. Hayır, o kadar basit değil. Oportünistleri o değerlendirmeleri yapmaya iten, onlara o yanlışları yaptıran burjuva ulusçuluğudur. Çünkü onlar yalnızca burjuva ulusçusu sonuçlara ulaşan değerlendirmeler yapmıyor, aynı zamanda burjuva ulusçuluğunun "felsefesini yapıyorlar". Burjuva ulusçuluğunu ikiye ayırıp, bir kısmına *iyi*, bir kısmına *kötü* diyorlar. Ve kendilerinin iyi tarafını benimsediklerini, desteklediklerini söyleyerek herşeyi örttüklerini sanıyorlar. Oportünistlerin, *şovenizm-ulusçuluk, militarizm, ordu, sağ kanat-sol kanat, ulusal-işbirlikçi* vb. ayrımlarının tümünün altında aynı kaba anlayış yatar. Onlar bütün anlayış ve politikalarını bu çeşit ayrımlara dayandırıyorlar. Sonuçta tüm bu ayrımların altında yatan, hepsini bıçak gibi ortadan kesen ana ayrım, *sınıf savaşı, sınıf ayrımı* ortadan kayboluyor. Maocuların yaptığının da bundan başka birşey olmadığını hatırlatmaya gerek var mı?

Türkiye'nin gelişme aşaması:

Oportünistler Türkiye'yi sanayi burjuvazisinin yeni yeni geliştiği, komprador burjuvazinin egemen olduğu bir yarı-sömürge ülke olarak görüyorlar. Bu, bazı yoldaşlara şaşırtıcı gelebilir. Gelmesin. Oportünistler Maocuların söylediklerinden değişik birşey söylemiyorlar. Yalnız onlar kadar açık söylemiyorlar.

1975 yılında Ahmet Saydan şöyle yazıyordu: "Ancak, yarı-sömürge parlamentarizm şartlarındandır ki, Türkiye'de emperyalizme karşı savaş alanında Atatürk'ün egemenliği devrinden çok daha gerilere gidilmiştir" (*Yeni Çağ*, Haziran 1975, s.560).

Bundan iki sonuç çıkar: 1) Türkiye yarı-sömürgedir. 2) Bugün Atatürk döneminden daha geriye gidilmiştir.

Bundan iki ay sonra yine Ahmet Saydan şöyle yazıyordu:

"Türkiye'de *egemen olan büyük aracı, komisyoncu, işbirlikçi burjuvazidir*. Bu burjuvazinin kendine göre(!) bir tekelciliği, holdingciliği vardır. Bunların niteliği gelişmiş kapitalist memleketlerde olanlardan farklıdır. *Sanayi burjuvazisi ise büyük tekellerin ve gelişmiş kapitalist ülkelerin baskısı altında olduğundan* gelişme ve bazı sosyal, ekonomik istemleri yerine getirme olanağından önemli ölçüde yoksundur" (*Yeni Çağ*, Eylül 1975, s.835-836) (abç).

Yani, 1) Egemen olan, aracı ve komisyoncu olan işbirlikçi burjuvazidir. 2) Bu aracı ve komisyoncu burjuvazi sanayi burjuvazisi değildir. 3) Sanayi burjuvazisi tekeller ve emperyalizm tarafından ezilmektedir.

Peki ama, sanayi burjuvazisi olmayan bir aracı ve komisyoncu burjuvazi nedir? Tabii ki komprador burjuvazidir! Öyleyse yukarıda yazılanların anlamı, Türkiye'de komprador burjuvazinin egemen olduğudur. Sanayi burjuvazisi de anti-emperyalisttir!

Fazla uğraşmaya hiç gerek yok. Yürükoğlu Yoldaşın *Üçüncü Program ve Görevlerimiz* kitabında belirttiği gibi, Ahmet Saydan bunu açıkça da yazmıştır. Şöyle diyor:

"Türkiye'de işbirlikçi kapitalizmin bunalımları gittikçe yoğunlaşmakta olan emperyalizmle, devlet tekelci kapitalizmiyle ilişkilerde yeni gelişmeler, oluşmalar vardır. Bu yeni gelişmelerin, oluşmaların başlıca niteliklerinden biri komprador burjuvazinin, işbirlikçilerin holdingciliğe, tekelciliğe yönelmeleridir. *Holdinglerin, tekellerin yönetimi komprador ticaret burjuvazisinin elinde kalmıştır. Vehbi Koç, Hacı Ömer Sabancı, Fuat Süren* gibi kompradorluktan, aracılıktan, büyük ticaret burjuvazisinden gelenler Türkiye'de en büyük sermaye birikimini sağlayan holdinglerin başındadır. Bu holdingler artık yalnız ticaretle yetinmiyor, yalnız Amerikan, Batı Alman ve öteki kapitalist ülkelerin, uluslararası tekellerin ürünlerini Türkiye'de pazarlamakla kalmıyor, aynı zamanda sanayi üretimine de yöneliyor" (*Yeni Çağ*, Şubat 1975).

"Türkiye ekonomisine *büyük ticaret burjuvazisi*, ithalat, ihracat şirketleri, büyük komisyoncular, yabancı firma temsilcileri, silah tüccarları önemli ölçüde egemen olduklarından devletin kredi ve döviz kaynakları da önemli ölçüde bunların çıkarlarına harcanmaktadır" (*Yeni Çağ*, Ağustos 1976).

Türkiye'nin yarı-sömürge olduğu yine *Atılım*'da şöyle vurgulanıyor:

"...ülkemiz emperyalizmin bir yarı sömürgesi durumuna getirilmiştir. Bunun başlıca nedeni ülkemizin ekonomik ve politik bakımdan emperyalizme bağımlı olmasıdır" (*Atılım*, "Ulusal Endüstri", Ocak 1976).

Birkaç örnekle özetlediğimiz görüşlere daha birçok başka örnek verilebilir. Biz ortaya çıkan sonucu kısaca toparlayalım.

Oportünistlere göre Türkiye, komprador burjuvazinin egemen olduğu, pazara egemen olmak isteyen bir sanayi burjuvazisinin yeni oluştuğu ve giderek artan ölçüde emperyalizm ve komprador burjuvazi ile çelişkiye düştüğü yarı-sömürge bir ülkedir. Böyle bir anlayışın doğal sonucu ne olur? Eğer tutarlı olunacaksa, oportünistlerin yeni bir *ulusal kurtuluş savaşı* önermeleri gerekir. Nitekim tam da böyle yapıyorlar ve herşey *"ulusal"* oluveriyor. Öyle ya, "Atatürk'ün egemenliği devrinden çok daha gerilere gidildiği" bir Türkiye'de başka ne olabilir?

"Atatürkçülük"

"Atatürkçülük" Kemalizmin "olgunlaşmış" biçimidir. Türkiye burjuvazisinin, *Türk* burjuvazisinin ulusçuluğudur. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, politik, tarihsel aşamaya göre ilerici ya da gerici rol oynamıştır. Ama özü değişmez.

Kurtuluş savaşı sırasında, özellikle ülkenin siyasal egemenliği kazanması söz konusuyken ilerici bir rol oynamıştır. Daha sonraki dönemde, ülkenin kapitalist gelişmesine paralel olarak giderek bu "ilericilik" gericiliğe dönüşmüştür. Zaman ve koşullardan *bağımsız* bir Kemalizm, daha kötüsü Atatürkçülük, düşünmek yanlış ve saçmadır. Kemalizm *daha baştan* ilerici ve gerici yönleriyle *birlikte* var olmuştur. Daha savaş yıllarında ve en şiddetli olarak da savaş sonrasında komünistlere ve Kürt halkına karşı giriştiği kanlı ve alçakça saldırılar bunun örneğidir.

Durum daha baştan böyleyken, "Atatürkçülüğü" zaman ve koşullardan soyutlayıp, ilkesel düzeye yükseltip, hem de bugünün Türkiyesinde *"olumlu"*, *"güzel"* birşeymiş gibi göstermek, burjuva ulusçuluğu olması bir yana gericiliktir! *Atılım*'dan bir alıntıyla bu söylediğimizi kanıtlayalım: "Egemen çevrelerin perde arkasındaki adamlarından biri de(!) Cumhurbaşkanı Korutürk'tür. Hindenburg gibi halkın koruyucusu pozunu takınan bu eski amiralin görevi, *Atatürkçülüğün iddiasıyla*, halkı avutmak, kamuoyunu şaşırtıp faşizmin yolunu temizlemek ... Türkiye'de imtiyazlı sınıf olmadığını, buna "müsaade edilmeyeceğini" iddia eden ... Korutürk..." (Atılım, Mart 1975).

Korutürk bu söylediklerini Atatürkçü olmadığı için değil, tam tersine, *Atatürkçü olduğu için söylemiştir*. Bunu anlamamak, görmek istememek burjuva ulusçuluğundan başka birşey değildir. O kadar içlerine işlemiş ki, Atatürkçülüğü kimseye bırakmayız diyorlar! Oportünistlerin arasında, böyle yaparak Atatürkçülüğü olduğundan başka birşeymiş gibi gösterebileceklerini, içini başka türlü doldurabileceklerini sananlar da olabilir. Ama böyle *"niyetlerle"* gerçekler değişmiyor. Kaldı ki Atatürkçülük, devrimci savaşımızda en önemli bir yer tutan Kürt halkı, Kürt ulusu için kan ve zulümden başka bir anlam taşımaz. Ayrıca oportünistlerin de yazdığı gibi (zaten

Devamı 14.sayfada

Ulusçuluk

Baştarafı 13.sayfada

herşeyi, her çeşit yazmakta üstlerine yok!) "Kemalistler ve CHP yöneticileri "sınıfsız imtiyazsız bir kitle" gevezelikleriyle bütün halka karşı (Kurtuluş Savaşı sonrasında—İ.S.) amansız bir diktatura yürütüyorlardı" (*Yeni Çağ*, Haziran 1975, s.560).

Oportünistler "Atatürkçülük" edebiyatıyla yığınlara burjuva ulusçuluğu "bilinci" veriyorlar. Bu, proletaryaya ihanettir.

Kürt sorunu, ordu ve ulusal çıkarlar

Bu konularda oportünistlerin burjuva ulusçuluğunu nasıl "tatlı tatlı kaşıdığını" Yürükoğlu Yoldaş *Üçüncü Program ve Görevlerimiz* kitabında çok güzel gösteriyor (s.53-63). Kürt sorununda nasıl şovenist bir tutum içinde olduklarını da daha önce *İşçinin Sesi*'nde geniş olarak ele aldık. Burada ordu konusunda bir örnek vermekle yetinelim:

Atılım, Ağustos 1975'de şöyle yazıyor: "*Silahlı kuvvetlerimizin varlığının gerçek nedeni yurdumuzu emperyalistlere karşı korumaktır.* Halkımız, işçimiz, köylümüz, aydınımız, gencimiz, yaşlımız 'Bağımsız Türkiye', 'Barış ve Özgürlük' diye haykırıyor. Türkiye Komünist Partisi ulusal kurtuluş savaşımızın ateşleri içinde doğmuştur. Ordumuzun gericilerden, faşistlerden temizlenip, *bağımsızlığın sarsılmaz bekçisi*, ulusal ordu olabilmesi için tüm yurtseverler elele vermelidir. Gerici-faşist karması hükümeti alaşağı etmek, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm ilericilerin *ulusal görevidir*" ("Ulusal Ordu", *Atılım*, Ağustos 1975) (abç).

Ulusçuluğu açıktan savunuyorlar

Böylece adım adım "ilerleyen" oportünistlerin, giderek ulusçuluğa da açıktan sahip çıkmaları hiç de şaşırtıcı değildir. Bu bir bakıma kaçınılmazdır. Nitekim aşağıdaki örnekler bunu kanıtlıyor:

"İşbirlikçilerin, Demirellerin, Sancarların *'ulusçuluğu' mulusçuluğu* budur. Anayurdu NATO'nun emperyalistlerin boyunduruğunda tutanlar, halkımızın *ulusal onurunu* pazara çıkaranlar *ulusal* hiç birşey yapamaz" (*Atılım*, Temmuz 1975, s.7) (abç).

"Olaylar *TKP'nin, ulusal, onu yasaklayanlarınsa kökü dışarda*, emperyalizmin bataklığında olduğunu doğrulamıştır" (*Atılım*, Ağustos, 1975) (abç).

Böylece, oportünistlere göre "ulusçuluk" iyi birşeydir! Demireller, Sancarlar ise "ulusçu mulusçu" değildir. Gerçek ulusçu oportünistlerdir. Ne kadar da açık söylüyorlar. Bu kez söylediklerine biz de katılıyoruz. Gerçekten ulusçudurlar.

Ulusçuluğun "felsefesi"

Bu "ilerleme"nin sonunun ulusçuluğun felsefesini yapmaya gideceğini ve zaten bütün bu söylenenlerin ana kaynağının da burjuva ulusçuluğu olduğunu başta söylemiştik. Bunun en güzel kanıtını *Atılım*'ın Haziran 1975 sayısında görüyoruz. "Ulusçuluk-Şovenizm" başlıklı yazıda şöyle diyor:

"Ulusçuluk eski deyimi ile milliyetçilik, üzerinde çok tartışılan bir konudur. Burjuvazinin gelişmesi ile ulusçuluk da değişik biçimler almış, özellikle bir burjuva ideolojisi ve burjuva egemenliğinin bir aracı olarak, işçi sınıfını, emekçi yığınları amaçlarından şaşırtan bir araç olarak kullanılmıştır. Hâlâ da kullanılmaktadır. Ulusçuluğun burjuvazi ile birlikte doğmuş bir burjuva ideolojisi olduğuna şüphe yoktur. Ama aynı zamanda *kapitalizmin emperyalizm aşamasına girmesiyle ulusçuluğun bir yandan şovenizme, bir yandan da anti-emperyalist bir öze dönüştüğü de görülür.*

"Başka halkları köleleştirmek isteyen emperyalizmin ideologları öteki halkları aşağılayan ırkçılık, kafatasçılık ögelerinin de katıldığı bir şovenizmi geliştirmişlerdir. Türkiye planında bu ögelere bir de Turancılığı katmak gerekir.

"Öte yandan emperyalizmin, sömürgeciliğin boyunduruğundan kurtulmak isteyen *halklar da ulusal kurtuluşun itici güçlerinden biri olan bir ulusçuluk geliştirmişlerdir.* Bu ulusçuluğun başta gelen niteliği anti-emperyalizmdir. Demokratiktir. *Hatta bu tip ulusçuluk zamana ve koşullara göre sosyalizme doğru bir gelişme bile gösterebilir.* Demek oluyor ki, *şovenizmle ulusçuluğu birbirinden ayırmak gerekir.* Genellikle şovenizm ulusçuluğun bir uzantısıdır, ama bu uzantı hemen kökeninden ayrılır ve ayrı bir sosyal politik yön olarak belirir.

"Türkiye'de ulusçuluğun her iki yönü de gelişmiştir. *Çünkü Türkiye burjuvazisi hem başka halkları ezmiş, hem de kendisi emperyalizmin baskısı altında kalmıştır.*

"Her yerde olduğu gibi Türkiye'de de şovenizm ulusçuluktan kopmamıştır. Irkçı, Turancı, din sömürücülüğü, kafatasçı görüntüleri ile *şovenizm, işbirlikçi tekelci burjuvazi, emperyalizm tarafından körüklenmektedir.* Örneğin Türkeş, Demirel, Erbakan, Feyzioğlu gibi faşist, aşırı sağcı politikacılar haşhaş ve petrol sorunlarında Türkiye emekçilerinin, halkın çıkarlarını emperyalizme peşkeş çekmek istemişlerdir. *Bu politikacıların ulusçulukla herhangi bir ilişkisi olamaz.* Bunlar ancak şovenist bir demagoji ile halk yığınlarını afyonlamak, uyuşturmak çabasındadırlar.

"Öte yandan *burjuvazinin ilerici kolu*, sınırlı da olsa, *anti-emperyalist bir ulusçuğu geliştirmek çabasına girmiştir.* Burjuvazinin ilerici koluna bağlı bazı politikacıların: 'uluslararası şirketlere karşı direnmeyen ulusçu olamaz' sözünü sık sık kullanmaya başlamaları bu gelişmenin belirtisidir.

"Ne var ki, ulusçulukla şovenizm arasında sınır kesin değildir. Ulusal burjuvazi ile işbirlikçi burjuvazi arasındaki sınırın kesin olmadığı gibi. Ulusçu olan, veya politik, sosyal gelişmelerin baskısı ile ulusçu olmak zorunda olan burjuvazinin ulusçuluğu, azınlıklara, örneğin Kürtlere karşı kolaylıkla şovenizme dönüşmektedir. Bu görüntüye Kıbrıs olayları sırasında da şahit olduk. Ama toplum yaşamının bazı bunalım anlarında, ya da emperyalizmin dayattığı bunalımların sivrildiği anlarda şovenizme sapan, burjuvazinin ilerici kolu, yine ulusçuluğun normal sınırlarına dönebilmektedir. Demek oluyor ki, burjuva ulusçuluğunun sınırının kaypak olması birçoklarını şaşırtıyor. *Şovenizmle ulusçuluğu birbirine karıştırmalarını kolaylaştırıyor.*

"Ulusun özünü, dinamik gücünü meydana getiren, ulusun muhtaç olduğu malları üreten, üretimde temel dayanak olduğu gibi, toplum yaşamının demokratik yönde gelişmesini sağlayan başlıca güç olarak da beliren 'işçi sınıfıdır. Onun etrafında ve ona bağlı köy ve şehir emekçileridir. Orta tabakalar, sınıfsal çıkarları ayrı olmakla beraber, işbirlikçilere ve emperyalizme karşı yönü ile işçi sınıfına yaklaşan ulusal burjuvazidir. İşbirlikçiler ulusun özünün dışına çıkmış, emperyalizmle birlikte ulusa karşı cephe almışlardır.

"*Ulusçuluğun, ulusseverlik anlamı bu temel üzerinde gelişiyor.* Ulusunu sevmenin başka şartı, emekçi halkın iç ve dış sömürücüler tarafından sömürülmesine karşı çıkmaktır". (abç).

İşte böyle. Ulusçuluğu şovenizmden ayırarak oportünistler herşeyi hallediverdiler! Ulusçuluk iyidir, şovenizm kötüdür. Ve gelsin arkasından ulusçuluğun savunusu! Bu görüşle Mihri Belli'nin yazdıkları, Kemalistlerin söyledikleri, tüm burjuva ulusçusu akımların savundukları arasında ne fark vardır? Mihri Belli 1969'da şöyle yazıyordu:

"Her ne kadar ulus sloganını ilk ileri süren, devrimci çağında burjuvazi olmuşsa da, bugün artık bütün dünyada ulusçuluk bayrağı, emekçilerin ellerinde dalgalanmaktadır" (Mihri Belli, *Aydınlık*, Mayıs 1969, sayı:7, s.38).

Evet tüm oportünistler aynı görüştedir. Ulusçuluk bayrağını yukarılarda dalgalandırıyorlar ve kimseye de bırakmak niyetinde değiller. Fakat korkmasınlar, bizim de bu bayrağı onların elinden almaya niyetimiz yok.

Ulusçuluk, burjuva ideolojisidir. Ulusların oluşma süreci içinde gelişmiş ve olgunlaşmıştır. Şovenizm ise *şiddetli* ulusçuluktur. Bu nedenle ulusçuluk şovenizmden *ayrılmaz.*

Proletarya, komünistler enternasyonalisttir. Ulusçuluğun her biçimine karşıdırlar. İdeolojik planda ulusçuluğun bir biçimi arasında ayrım yapmazlar. Bu oportünizm olur.

İdeolojik planda bir ayrım yapmamak, ulusçuluğu içinde yer aldığı koşullardan *bağımsız* olarak, soyut bir biçimde ele almak demek değildir. Emperyalist ya da ezen bir ulusun ulusçuluğu ile, ezilen bir ulusun ulusçuluğu arasında fark vardır. Komünistler taktiklerini saptarken bu farkları gözden kaçırmazlar. Fakat, biri *iyidir*, ötekisi *kötüdür* gibi oportünist değerlendirmelere kesinlikle karşı çıkarlar.

Buna karşılık oportünistler iki suçu birarada işliyorlar. Bir yandan çok "gerçekçi" olduklarını iddia ediyor, herşeyi yaşamda *içinde yer aldığı bütün içinde* incelediklerini söylüyorlar. Ama tam tersine, içinde yer aldığı koşullardan soyutlandığı anda yanlış sonuçlara varacak olguları soyutlayarak ele alıyorlar. Atatürkçülüğün anlayışları buna örnektir. Öte yandan ilkesel planda *mutlaklaştırdıkları* görüşleri gerçek yaşama uygulayabilmek için, gerçekleri çarpıtıyorlar. Türkiye'yi değerlendirişleri de buna örnektir. Ve bu, zincirleme olarak sürüyor. Sonunda herşey, her planda çarpıtılıyor.

Sonuç:

Oportünistlerin *İşçinin Sesi*'ni ulusçulukla karalamaya çalışmaları rastgele değildir. Kendi karalarını bilinçli olarak bize bulaştırma çabasıdır. Türkiye devrim hareketinde burjuva ulusçuluğu ta başından vardır. Oportünizmin en önemli köklerinden biri budur. Bu burjuva ulu çuluğuna tek karşı koyabilece gerçek güç ise işçi sınıfının kendis dir. Yürükoğlu Yoldaş, *Emperyali min Zayıf Halkası Türkiye* kitabınd TKP içindeki oportünizmi ve 197(lerde gelen atılımı anlatırken bun değinmiştir. Ancak gerçek bir sanay proletaryası ve bu sanayi proletaryas üstünde yükselen bir komünist partis bu köklü burjuva ulusçuluğuna karş koyabilir. Bunun Türkiye'de çok gü lü, sanayi proletaryasından başka bi gücün karşı koyamayacağı (bugün kadar karşı koyamadığı çok açık ortadadır) tarihsel nedenleri vardır Biz bunu oportünistlere birçok ke belirttik. Bu kara çalmanın ardında işte bu gerçeği hissetmeleri de yat maktadır.

Türk ulusu "büyük" ulustur. Tarihte küçük ve "büyük" uluslar vardır. Bu ulusların ulusçuluğu da ona göredir. Türk ulusçuluğu yüzlerce yıl içinde gelişmiş bir ulusçuluktur. Sonu gelmez savaşlarla, talana dayanan toplum düzenleriyle beslenmiş, toplumun en dip köşelerine kadar sızmıştır. Türk militarizminin kökleri de buradadır.

Bunun yanısıra, Türkiye bir "küçük burjuvalar ülkesidir". Küçük burjuvazinin "yurtseverlik" duyguları gerek burjuvaziden, gerekse işçi sınıfından çok daha güçlüdür. Kapitalist bir toplumda küçük burjuvazinin bu niteliği onun burjuva ulusçuluğunu kolaylıkla benimsemesini getirir.

Bu iki neden Türkiye'de ulusçuluğun genel tarihsel nedenleri olarak ele alınabilir. Bunlara bir de devrimci hareket içindeki ulusçuluğun eklenmesi gerekir. Türkiye devrimci hareketinin kökeni İttihat ve Terakki hareketiyle önemli ölçüde bağlıdır. Bu hareketin ayrışması ile beslenmiştir. Buradan kopup gelen burjuva ulusçuluğu tüm hareketi etkilemiştir. Komünist hareket içinde ta baştan var olan "iki çizginin" anlamı budur. Daha sonra oportünistlerin bazılarını, Şevket Süreyya, Vedat Nedim gibilerin *Kadro* hareketini oluşturmalarının, ötekilerin de her zaman ulusçuluğu savunmalarının anlamı buradadır. Kürt halkının en barbar katliamlara uğradığı dönemde Kemalizme nağmeler dizmenin anlamı da budur. Bu İttihat Terakki ulusçuluğu, Kemalizmin de Türk faşizminin de, Turancılığın da babasıdır. Ne yazık ki komünist hareket kendini bu belâdan kurtaramamıştır.

Komünist hareketin bu ulusçuluk belâsından kendini kurtarmasının objektif temeli, güçlü bir sanayi proletaryasına dayanmasıdır. 1960'lar sonrası gelişmelerin, burjuva ulusçuluğuna karşı gerçek proleter enternasyonalist çıkışların gelişmesi bunu kanıtlıyor. Bu objektif bir gelişmedir ve zafer kazanması da kaçınılmazdır.

Komünist hareket içinde, TKP içinde, burjuva ulusçuluğunun temizlenmemesinin son bir nedeni daha vardır. O da kişisel nedenlerdir. Burjuva ulusçuluğunun temsilcisi olan oportünistlerin ağababaları ne yazık ki daha hâlâ Kurtuluş Savaşı yıllarında yaşıyor, Türkiye'yi bugünün Türkiyesini başka gözlüklerle izliyorlar. Ve bugün artık bu kişiler için geçmişin bu artıklarından kurtulmak, burjuva ulusçuluğunu, İttihat Terakki etkilerini atmak için korkarız zaman geçmiştir.

Gördüğümüz gibi, *İşçinin Sesi*'ni ulusçulukla suçlayanlar gırtlağına kadar ulusçuluk batağındadır. Bu batağın çamurunu bize bulaştıramazlar.

Oportünistler ayrılma hakkına karşıdır

oldaşlar,

şçinin *Sesi* tüm engellemeleri aşıyor e hızla yayılıyor. Gazeteyi okuyuna, bir süredir yaratıcı düşünmekten ızak bırakılmış kafalarımız yeniden ıareketleniyor. Biz de bu arada bazı lüşüncelerimizi yazmak istedik.

İşçinin Sesi'nde belirtildiği gibi, portünistlerin açıkça yazamadıkları azı konular, militanlar arası tartışnalarda daha iyi açığa çıkıyor. Ayrılma *hakkı* ve ayrılmaya ilişkin aratılan bulanıklık da böyle bir onudur.

Oportünistler militanlara *İşçinin Sesi*'nin ayrılıkçı olduğunu yayıyorar. Bunun iki yönü var. Biri yalan aymadır. *İşçinin Sesi*'nin ayrılığı değil ayrılma *hakkını* savunduğu çok ıçıktır. Öteki yönü ise oportünistlerin kendi anlayışıdır.

Oportünistler ayrılma hakkını savunmanın "ayrılma tehlikesini" körükleyeceğini düşünüyorlar! Bu nedenle "ulusların kendi yazgısını kendi belirleme "hakkını arada bir geveleseler de ayrılma hakkını ağza almıyorlar. Kürt ulusal hareketini, yine ilkelerden uzak, siyasal dengeler çercevesi içinde alıyorlar. İşte bu gerçek günlük tartışmalarda ayrılma hakkına karşı olma biçiminde açıkça yansıyor. Oportünistlerin açıkça yazıp çizemedikleri ama tabana aşıladıkları mantığın sonucu tartışmalarda açıkça ortaya çıkıyor.

Deniyor ki "Kürdistan'ı Türkiye' den ayırmak için CIA planları vardır. Ayrılma hakkını savunmak emperyalizmin çıkarlarını savunmak olur!" Bu çok yanlış bir yargıdır. Biz burada CIA'nin planları konusuna değinmeyeceğiz. CIA'nin planı ne olursa olsun, ayrılma hakkını savunmak gereklidir. İlkesel tutum bunu gerektirir. Lenin "Sosyalist Devrim ve Ulusların Kendi Yazgısını Belirlemesi" yazısında şöyle diyor:

"Bir emperyalist güce karşı ulusal kurtuluş için savaşımdan, belirli koşullarda, bir başka 'büyük' gücün, kendi, aynı derecede emperyalist amaçları için yararlanabileceği gerçeği, Sosyal-Demokratlara, ulusların kendi yazgısını belirleme hakkını reddettirmez..."

Lenin'in bu sözlerinden anlaşılıyor ki ayrılma *hakkını* savunmak CIA' nın, ABD emperyalizminin Orta Doğu'daki planlarıyla bağlı değildir. Tam tersine, ilkesiz, yararcı, dengeci siyaset her zaman bir yanından CIA planlarına hizmet eder. Ayrılma hakkını savunmamak, burjuvazinin ulusçuluk zehiri yoluyla, Türk-Kürt halkları arasında düşmanlık körüklemesine yardım eder.

Değinmek istediğimiz bir başka nokta da ulusal kültür sorunudur.

İGD Merkezinin Kasım kampanyası için yayınladığı broşür elimize geçti. Burada, eğitime ilişkin istemlerin bulunduğu bölümde "ulusların kendi.... kültürlerini geliştirmeleri savaşı"ndan söz ediliyor. Bu burjuva ulusçuluğudur. İşçi sınıfının ya da onun savaş yolundan yürüyenlerin belgisi ulusal kültür değildir.

Bu konuda da sözü Lenin'e bırakalım. "Ulusal Sorun Üzerine Eleştiriler"adlı kitapta Lenin şöyle diyor:

"Ulusal kültür kılıfı altındadır ki .... *tüm* ulusların burjuvaları pis ve gerici işler çevirir.

....

"Ulusal kültür belgisi bir burjuva .. sahtekarlığıdır. Bizim belgimiz: demokrasinin ve dünya işçi sınıfı hareketinin uluslararası kültürüdür."

Biz bu belgiyi öne sürerken, diyor Lenin, "*her* ulusal kültürden *yalnızca* onun demokratik ve sosyalist ögelerini alacağız."

Evet yoldaşlar. Oportünizm aramıza burjuva etkileri taşıyor. Bu etkileri bir bir söküp atacağız. Oportünizme karşı savaş burjuvaziye karşı savaştan ayrılmıyor.

Diyarbakır'dan bir grup devrimci

Politika Gazetesine yanıt

Politika gazetesinin 6.11.1979 tarihli sayısında yer alan "14 Ekim Seçimleri ve Doğu İllerinde Bazı Önemli Dersler" başlıklı yazının Mardin bölgesindeki seçim değerlendirmesini hayret ve üzüntüyle karşıladık.

Genel olarak sütunlarınızda kitlelere çağrı yaparken kullandığınız "devrimciler gerçeği olduğu gibi söylemelidirler" sözünü yaşamda uygulamıyorsunuz. Demokrasi safında kabul ettiğimiz bir görüşün soruna bu denli faydacı, bu denli çarpıtıcı ve kitleleri bu denli aldatıcı yaklaşacağını ne yazık ki düşünememiştik. Hiç kimse bu tavrın her adım başı sözü edilen demokrasi güçlerinin birliğine olumlu katkılar yapacağını söyleyemez.

Ezilen ülke devrimcilerinin görevlerini sık sık söylemektesiniz. Onlara ne yapmaları gerektiği konusunda bolca öğütler vermektesiniz. Şunu iyi bilin ki, ezilen ülke devrimcilerine kendi görevlerini hatırlatmanız iyi. Ama bir de kendi görevlerinizi hatırlarsanız iyi olmaz mı?

Ezen ulusun devrimcileri olarak ezilen ulusa karşı olan görevlerinizi belirtmekten kaçınmanızın anlamı ne acaba? Türkiye emekçilerinin gerçeği öğrenmesinden mi korkuyorsunuz? Sizce başka anlamı var mı?

Ezilen ulus devrimcilerine karşı olan görevinizi yerine getirmediğiniz gibi, ezilen ulus devrimcilerinin enternasyonalizme olan bağlılığı sonucu gerçekleştirilen seçim işbirliği kazanımlarını da karalamaya hakkınız yoktur.

Gazetenizin birinci sütununda şöyle diyorsunuz: "TSİP listesinde seçimlere katılan devrimci-demokratlar seçim sonrası alınan oyların tümünün kendilerine ait olduğunu kimsenin ve özellikle de Birlik-Dayanışmanın kendilerine oy vermediğini söylüyorlar. Bununla güya çok güçlü olduklarını kanıtlamaya çabalıyorlar. Aslında bu mantık güç ve eylem birliğini yadsımaktır. Olanı ters yüz etmektir. Gerçeğin kendisine ters düşmektir".

İkinci sütununda ise, şöyle devam ediyor: "Tüm çabalara karşın ancak seçimlere üç gün kala işbirliği yapılabildi. Bunun sonucu olarak Kızıltepe ve Mazıdağ'da ortak miting yapıldı".

Devrimciler nesnel gerçekliği kavrayabilmek için toplumsal sorunları olduğu gibi görmek ve değerlendirmek zorundadırlar. Sırf kendini övmek, yapmadığı bir işi yapmış gibi göstermek, başka örgütlerin özverili kararlı çalışmalarını ve kazanımlarını kendine mal etmeye çalışma anlayışı, kabul edersiniz ki devrimci dürüstlükle bağdaşmaz. Ve herşeyden önce şu gerçek iyi bilinmelidir: Alçak gönüllülük devrimciliğin yaşamının bir parçasıdır. Ne yazık ki bu yazınızda bunu da göremedik.

Toplumun değişim ve dönüşümünde kısacası savaşsız, sömürüsüz ve sınıfsız bir dünya yaratma savaşımında başarılı olmanın yolu doğruluktan geçer. Çünkü gerçek olmayan herşey kısa vadede başarılı olsa bile, uzun vadede yıkılmaya mahkumdur.

Mardin seçim gerçekliğini de Mardin'de yaşayan kitleler sizin gibi görmemektedirler.

Herşeyden önce Devrimci-Demokratlar kendilerine oy veren tüm insanların devrimci-demokrat olmadığının bilincindedirler. Ancak bu oyların alımında devrimci-demokratlar ağır basmışlardır. Bunun yanında seçimleri boykot etmenin burjuvazinin yanında yer almak olduğunun bilincinde olan ilerici aydınlar, köylüler ve işçilerin rolü de hiçbir zaman inkâr edilmemiştir. Devrimci-demokratlar ise TSİP'in seçim işbirliğinin kazanımlarını kendinize mal etmek istiyorsunuz. Kerik, Cizre, Kızıltepe, İdil, Kerboran ve Nusaybin'de alınan oylar değerlendirildiğinde buralarda izine bile rastlanmayan Birlik-Dayanışmanın katkıları ne ola ki?

Kızıltepe'de seçimlere üç gün kala işbirliği sağlanarak ortak miting yapıldığını iddia etmeniz çok ayıp ... doğrusu.

İsterseniz olanları yığınlarla beraber izleyelim. Herşeyden önce Kızıltepe mitingi seçime *Politika*'nın yazdığı gibi üç gün kala değil, tam onbeş gün önce yani 30.9.1979 pazar günü saat 10'da yapılmıştır.

Nerede kaldı seçimlere üç gün kala olarak düzenlenen Kızıltepe mitingi? Üstelik Kızıltepe'de Birlik-Dayanışmaya da rastlanamaz. Birlik-Dayanışmanın izine rastlandığı iddiasında olanlar Kızıltepe'de Birlik-Dayanışmayı mumla aramaya hazırız (zaten arıyoruz, bulamadık).

Şimdi soruyoruz. Güçlü olduğunu kanıtlamak için kitleleri aldatan biz miyiz? Yoksa buralarda olmadıkları için ne yapacaklarını şaşırıp gerçeğe sırt çeviren *Politika* mıdır? Kitleler sizin onları tersyüz ettiğinizi, gerçeğin kendisine ters düştüğünüzü çok iyi görmektedir. Kitlelerden gerçekleri sakladığınız süre içinde sizden güç ve eylem birliğine yönelik olumlu adım beklemek hayal olur.

Mardin bölgesinde bu denli çarpıtma yapabileceğinize göre diğer yerler hakkındaki yazılanlara güven duymak olanaksızdır.

Politika bu konuyu — ciddi bir yayın olması gerektiği inancında ise — araştırmalı ve kitlelere doğruyu açık yüreklilikle söyleyerek özeleştiri yapmalıdır.

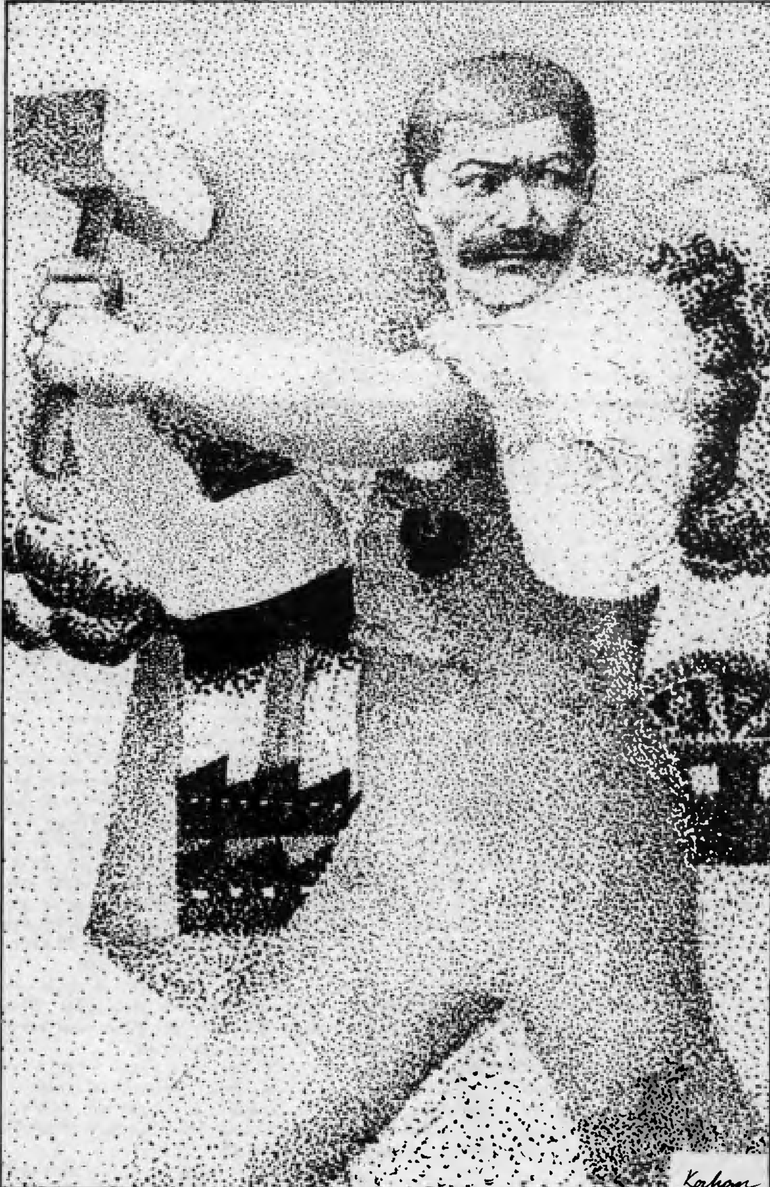
M.B.D.D.
Mardin Bölgesi
Devrimci Demokratları

Bunlar Likidatördür!

Ayla Antepli

14 Ekim seçimleri, hem Ecevit hükümetinin, hem de TKP yönetimindeki oportünistlerin ona karşı izlediği kuyrukçu siyasetin iflâsını açıkça sergiledi. Oportünistlerin "MHP kapatılsın", "Can güvenliği sağlansın" diye kapılanacakları bir yer kalmadı. Öte yanda, *İşçinin Sesi*'nin toplu sözleşme savaşımına getirdiği Leninci görüşler, bu kuyrukçuluğun öteki ucunu sergiliyor. Oportünistlerin "Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi" adına izledikleri sendikal siyaset, CHP'ye destek olma siyasetiyle aynı özdedir. Proletaryanın sınıf bağımsızlığını zayıflatmak, burjuvaziye bağımlı kılmak, devrim için savaşımı terketmektir.

Ecevit hükümetinin sağ (faşizm ve gericilik) ile sol (anti-faşist ve işçi sınıfı savaşımı) arasında yalpalama, denge kurma "siyaseti", nasıl *kaçınılmaz* olarak onun giderek sağa kaymasını, giderek iktidarda kalabilmek için faşistlere ve gericilere *dayanmasını*, faşistlerin istemlerine boyun eğmesini, *onların siyasetlerini kısmen uygulamasını* getirdiyse, TKP yönetimindeki ortacı oportünistler de benzer bir yol tuttular.

TKP içinde uyguladıkları, "bir sağa, bir sola" siyaseti, Türkiye devrimci hareketinin önünde duran her canalıcı sorunda birbirinin tersi iki ayrı görüş barındıran bir Programda somutlanan bu ortacı siyaset, *aynı kaçınılmazlıkla*, ortacıların giderek sağa kaymasını, en oportünist unsurlarla bağlaşarak Lenincilere, *İşçinin Sesi*'ne, onu destekleyenlere, ilgi duyanlara bile kudurmuşça saldırmalarını getirdi.

İşçinin Sesi'ni yakıp yırtıyorlar, dedikodu yalan yayıyorlar, devrimcileri *yığınsal* olarak legal örgütlerden, İGD'den, İLD'den ihraç ediyorlar. Hem parti örgütlerinin, hem parti-dışı örgütlerin çalışmasını baltalıyorlar, kadroları polisin, sıkıyönetimin önünde açığa çıkarıyorlar. Gerekirse örgütleri yok etmeye hazır olduklarını açıklıyorlar: "Çökertiriz de size teslim etmeyiz" diyorlar.

Türkiye işçi sınıfı ve devrimci hareketi bu yöntemleri bir kez daha görmüştü. *İşçinin Sesi*'nin getirdiği eleştirileri açık tartışmaktansa, zayıf halkayı, devrimci durumu, devrimci durumun nedenlerini ve dayattığı görevleri açık tartışmaktansa, savunma komitelerini, faşizmi ezme yollarını açık tartışmaktansa, anti-faşist, devrimci örgütleri, TKP'nin kendisini ezmeyi yeğleyenler kimdir? Geçmişleri nedir?

Türkiye işçi sınıfı ve devrimci hareketi bu yöntemleri bir kez daha görmüştü dedik. Bir kez daha örgütlerinin, partisinin, TKP'sinin yok edildiğini, harcandığını görmüştü. 1951-1973 arası TKP yoktu. Ne programı, ne tüzüğü, ne yayını, ne örgütü, ne kongresi, ne konferansı vardı. Kimdir bunun sorumluları, suçluları? Bugün ise program da var, tüzük de, yayın da var, örgüt de. Ama program partinin temel görüşlerini *açıklamıyor*, acil siyasal görevlerimizi açık-seçik *saptamıyor*, partinin günlük ajitasyon ve propaganda çalışmasını yönlendirecek *nitelikte* değil. Kısacası, TKP'nin Üçüncü Programı bir komünist partisinin programı işlevini görmüyor. Tüzük var, *uygulanmıyor*. Yayın organı *Atılım dağıtılmıyor*. Şimdi de örgütleri parçalıyorlar, dağıtıyorlar.

Siyasal alanda liberal burjuvaziye, CHP'ye destek: kuyrukçuluk. ideolojik alanda oportünizm. Örgütsel alanda, bunların doğal uzantısı, en aşırı biçimi: tasfiyecilik, *likidasyon!* Bu bir kez daha gördüğümüz yöntemler *likidatörlüğün yöntemleridir!*

Nedir likidatörlük? Oportünizmle bağıntısı nedir? "Likidatörlük" diyor Lenin, "oportünizmin partiyi *yadsımaya* dek varan bir biçimidir" (Lenin, *Likidatörlüğe Karşı*, İngilizce basım, s.277).

Lenin likidatörlüğü şöyle tanımlıyor:

"Kelimenin dar anlamında, likidatörlük, Menşeviklerin likidatörlüğü, genelinde sosyalist proletaryanın devrimci sınıf savaşının ve proletarya hegemonyasının ideolojik olarak yadsınmasını içerir... Örgütsel anlamda likidatörlük, illegal bir Sosyal-Demokrat (yani Komünist) Partisinin zorunluğunu yadsımak demektir. ... Legal basının sütunlarında, legal işçi örgütlerinde, sendika ve kooperatif derneklerinde, işçi sınıfı delegelerinin katıldığı kongrelerde, v.s. partiye karşı savaşmak demektir" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.25, s.454).

Kulaklarınızı çınlatmıyor mu?

Likidatörlüğün ölçüsü ve biçimleri zamana ve yere göre değişir. Türkiye'de, geçmiş dönemde, az gelişkin kapitalizmin ve küçük bir işçi sınıfının burjuva gericiliği ve kara terörün varlığı koşullarında, oportünizm ve likidatörlük en kaba biçimini almıştı. Komünist Partisinin onyıllarca tümden *yok olması*. Ne var ki, bu yalnız geçmişe ait bir sorun değildir. Bugün TKP'nin yönetimindeki oportünistler, likidatör geçmişleriyle lekelidirler.

Konferans, MK Raporunda Bilen Yoldaş, koca bir tarihsel dönemi kapsayan likidasyonu şu sözlerle "açıklıyor":

"Partimiz, uzunca bir süreç, uyuşuk, *beceriksiz* kalmıştır. Yığınlardan, pratik yaşamdan, savaştan kopuk kalmıştır. Bir

bakıma erimiştir. Bu olguyu yalnız nesnel (objektif) koşullara: Burjuvazinin uygulayageldiği yasaklara, sert baskılara, sıkıyönetimlere yükleyemeyiz. Burjuvazinin 55 yıl boyunca sürdürdüğü sert terör partinin gelişmesini engellemiştir. Ama bu nedenlerin hepsi değildir. Bunun, böylesi bir durumun nedenlerinden biri de partinin genel yönetiminin *yeteneksizliğidir. Kimi yöneticilerinin, çoğu kez* Leninci çizgiden kaymalarıdır *(TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Parti Konferansı'nda okuduğu Merkez Komitesi Rapor..,* s.34-35) (abç).

Kimdir bu "kimi yöneticiler"? Koca bir tarihsel dönemi kapsayan likidasyon bu kadar kolay geçiştirilemez. Parti, sınıfına karşı *sorumludur.* İşçi sınıfının olup bitenleri bilmeye *hakkı* vardır. TKP üyelerinin olup bitenleri bilmeye *hakkı* vardır.

Üçüncü Program ve Görevlerimiz kitabında Yürükoğlu Yoldaş şöyle diyor:

"TKP'nin koca bir tarihsel dönemini kapsayan gerçek likidasyonun *nedenleri* ve *suçluları* nedense bir türlü açıklanmamıştır! Cezalandırılmamıştır. Biz onlara sorduk. Tek suçlu, vur ölmüşe cinsinden, ölen genel sekreter miydi, Yakup Demir Yoldaş mıydı? Neredthough bunun yanıtı?

"Evet, likidasyonun nedenlerini de, suçlularını da açıklayamazlar. Bu nedenle klasik bir ortacı kaytarmacılıkla ve de 'Leninciler geriye değil, ileriye geleceğe bakar' yollu bir demagojiyle sorunun üstü örtüldü" (R. Yürükoğlu, *Üçüncü Program ve Görevlerimiz,* s.67-68).

Legalizm ve Likidatörlük

Sorun, bir kişilikler sorunundan ötedir. Bugünkü siyaset likidatör geçmişin izlerini taşıyor. Lenin hiçbir zaman likidatörlüğü legalizmden ayırmamıştır. Legalizm ve likidatörlük aynı madalyonun iki yüzüdür. "Likidatörlük" diyor Lenin, "her ne pahasına olursa olsun legalizm anlayışıdır".

Rusya'da 1908-1912 arasında, Menşevik oportünistler, ortacı Troçkistlerin de desteğini alarak, her ne pahasına olursa olsun legalite için bir kampanya yürüttüler. 1905 devriminden sonra gelen Stolypin gericiliği döneminde bu tutum onları RSDİP Merkez Komitesini dağıtmaya götürdü. Likidatörler açıkça RSDİP'nin, illegal partinin gereksiz olduğunu, Merkez Komitesi'nin "zararlı" olduğu fikrini savundular. Birçoğu partiden koparak yeni ortaya çıkan legal örgütlere yuvalanarak, bunları Bolşeviklere karşı saldırı merkezlerine dönüştürdüler.

Rusya'da likidatörlük oportünizmden doğdu. Bir yandan likidatörlük, siyasal savaşımı burjuva entellektüellerine ve liberallere bırakmak anlamına gelen "saf işçi sınıfı" hareketi yolundaki *Ekonomist* tezin doğrudan uzantısı ve en aşırı uygulama çabasıydı. Likidatörlerin 1906' da önerdikleri legal "İşçi Kongresi"nin anlamı budur. RSDİP'nin legale geçebilmesi için programının değiştirilmesini istediklerini açıktan söylemeye utanmışlardı. Bu yüzden *birkaç değişiklikle birlikte,* Rus Sosyal-Demokrasisinin programını tümüyle onaylayacak bir legal "İşçi Kongresi" fikrini ortaya atmışlardı. Bu yoldan partinin gizlilikten çıkmasını planlıyorlardı.

Öte yanda likidatörlük 1905 devriminde *Menşevizmin* uyguladığı kuyrukçu siyasetin, Kadet partisince temsil edilen liberal burjuvaziyle bloklaşma ve ona destek verme siyasetinin gericilik dönemindeki dolaysız uzantısı ve en aşırı uygulama çabasıydı.

Lenin'in dediği gibi, likidatörlerin bu planının iki yönü de "aynı kapitalist eğilimi, proletaryanın sınıfsal bağımsızlığını *zayıflatmak* ve onu burjuvaziye *bağımlı kılmak* eğilimini yansıtıyordu." (Lenin, agy, s.13).

"TKP'ye Özgürlük" Belgisi

TKP'nin 1930'larda kimler tarafından ve nasıl likide edildiğini ayrıntılarıyla bilmiyoruz. Bu likidasyonun 1970' lere dek kimin tarafından nasıl sürdürüldüğünü de bilmiyoruz. Ama bildiğimiz birşey varsa, o da bu likidasyonun mutlaka kopmaz bir biçimde oportünizmle bağlı olduğudur. Bugün etrafımıza bakıyoruz, CHP'ye karşı kuyrukçuluk, Menşevizm görüyoruz. Öte yandan bakıyoruz, ekonomist görüşler görüyoruz. Bir de *legalizm* görüyoruz.

1908'de, RSDİP içinde kalan likidasyon yanlıları "legalite için savaş" belgisini attılar. Lenin, bu konuda şöyle yazıyordu:

"F. Dan Yoldaşın 'Legalite için Savaş' başlıklı yazısı, baştan aşağı düpedüz reformizme varan likidatörlük ruhuyla aşılanmış. 'Legalite için Savaş'ın 'başlıca devrimci görevlerden' olduğunu, bir bayrak olduğunu vs. söyleyerek, Dan Yoldaş, Sosyal-Demokrat (Komünist—İ.S.) görüşü değil, Kadet (yani liberal-burjuva—İ.S.) görüşü savunuyor. Dan Yoldaş, 'illegal dayanışmayı' 'legalite için savaşımın temel bir silahı' ilân ediyor. Bu Kadet ruhudur. Kadetler için parti illegaldir, ama bu illegalite yalnız 'legalite için savaşımda temel bir silahtır'. Sosyal Demokratlar (Komünistler—İ.S.) için, şu sıralarda, *legal* dayanışma, *illegal* partinin elindeki temel silahlardan biridir" (Lenin, agy, s.67-68).

Bizim oportünistler için de aynısı geçerlidir. Onlar illegaliteyi "talihsiz", demokrasiyle bağdaşmayan haksız bir ayrımcılık olarak görürler. Atlatılması, hem de en kısa zamanda, atlatılması gereken bir engeldir illegalite. Böylece legalite kendi içinde bir amaç olmuştur. Oportünistler ne de çabuk unutuyorlar kapitalist toplumlarda legalite ve özgürlüğün "göreceli" niteliğini. Hele Türkiye gibi, gericiliğin MHP'siyle, ÜGD'siyle, sıkıyönetimiyle faşizmin en kanlı tırmanışında somutlandığı bir ülkede!

Ecevit hükümetinin iktidara gelmesiyle birlikte, oportünistler "TKP'ye özgürlük" belgisini öne çıkardılar. *Toplu Sözleşmeler ve Devrim Savaşımı* kitabında Emine Engin Yoldaş, bu belginin hareketin legalizme, reformizme boğulmasının belgisi olduğunu şöyle anlatıyor:

"Legal olanaklardan yararlanmak, demokratik hakları genişletmek kuşkusuz iyidir. Ama bunun için savaşmanın iki yolu vardı. Devrimci belgiler altında devrimci savaşımı yükseltmek, devrimci savaşımın yan ürünü olarak reformlar koparmak. Ya da devrimci savaşımı reformist belgilere boğarak zayıflatmak, böylece reformlara da engel olmak. 'TKP'ye özgürlük', ikinci yolun belgisiydi.

"'TKP'ye özgürlük' belgisi işçi sınıfının bilincini bulandırdı. Liberal burjuvazinin 'özgürlükçü' olduğu kanısını uyandırdı. 'Özgürlük' ile 'legalite'yi *özdeş saydı,* legalist bilinç yaydı. İşçi sınıfının, tüm halkın özgürlük savaşımının öncüsü, yöneticisi olduğunu yadsıdı. Ayrıca, devrim yasal bir işlem olmadığı için devrimci durumda öncüni artan illegal örgütlenmenin küçümsenmesini getirdi. Kadroları açığa çıkardı ve baskılara açık bıraktı. Tüm bunlar devrimci görevlerin geri çekilmesine ve liberal burjuva kuyrukçuluğunun güçlenmesine paralel gelişti. Hareket 'uslandı'." (Emine Engin, *Toplu Sözleşmeler ve Devrim Savaşımı,* s.48).

Günümüz koşullarında, Türkiye'de "TKP'ye özgürlük" belgisi proletaryanın konumunu ve çıkarlarını değil, liberal burjuvazininkileri yansıtıyor. CHP'nin temsil ettiği bu burjuvazi, gericilikten korktuğundan *daha çok* halk hareketinden korkuyor. Bir yanda faşizm ve gericilik, öte yanda burjuvazi demokrasisi arasında yalpalamaktadır. "TKP' ye özgürlük" belgisi, oportünistlerin faşizme karşı, "tam" burjuva demokrasisi — bu arada legal bir komünist partisini de içeren "tam" bir burjuva demokrasisi — için liberal burjuvaziyle kurmak istedikleri bağlaşıklık ümidini dile getiriyor.

22 ay boyunca, Ecevit hükümeti, gericilik ve faşizm ile işçi sınıfının başını çektiği anti-faşist, demokratik güçler arasında ip cambazlığı yapmaya çalıştı. Bu süre içinde oportünistlerin tüm siyaseti, bu arada "TKP'ye özgürlük" ve "MHP kapatılsın" kampanyası dahil olmak üzere, anti-faşist savaşımı, işçi sınıfının ve halk yığınlarının çıkarlarını, liberal burjuvazinin bu korkak, ikircimli ve iktidarsız ip cambazlığına *bağımlı kılmayı* içeriyordu. İşte bu nedenledir ki, ta sonuna, 14 Ekim seçimlerine dek, TKP, CHP karşısında bir alternatif olamadı. Bir yandan belgileriyle, kampanyalarıyla gerçekte CHP'yi *desteklediler,* ondan legalite, özgürlük, can güvenliği beklediler, öte yandan yığın eylemlerini, anti-faşist işçi sınıfı hareketini *geri çekmeye* uğraştılar. Bunu yaparken de oportünistler işçi sınıfından ve yığınlardan soyutlandılar.

Savunma komitelerini çarpıtmak ve yadsımakla yetinmeyen oportünistler, şimdi kendi "otorite"lerine boyun eğmeyen legal örgütleri, hatta parti örgütlerini dağıtmaya hazır olduklarını bildiriyorlar. "Çökertiriz de size teslim etmeyiz" diyorlar. Kuyrukçuluklarına, Menşeviklerine bir de likidatörlük ekleniyor. Başaramayacaklar. Savaşacağız. Yürükoğlu Yoldaşın dediği gibi, "Örgütlerimizi oportünizme bırakmayacağız. Kapıdan kovsalar, bacadan gireceğiz. Her santimetre kare için çarpışacağız. Lenincileri, her çeşit ahlâk ölçütlerini ve örgütlerin demokratik karakterini çiğneyerek atmaya kalktıklarında, örgütlerimizden ancak 'sürükleyerek' çıkartacaklardır. Yeni örgütler kurmak çok kolay bir iştir. Ama bugün bu, ana savaşım alanını bırakıp, işin kolayına kaçmak olur. Oportünistler de bu yola gitmemizi istiyorlar. Bunu yapmayacağız, örgütlerimizi bırakmayacağız". (*İşçinin Sesi* Sayı 107-108)

Likidasyonu ezeceğiz!

ÇAĞRI

İşçinin Sesi, Leninizmin bayrağını dalgalandıran ideolojik-siyasal silahımızdır. *İşçinin Sesi*'nin aynı zamanda üstün bir örgütleyici işlevi vardır. Devrime gönül vermiş militanları çevresinde topluyor ve komünist bilinçle, Leninci ideolojiyle donatıyor. Türkiye'ye gönderilen her *İşçinin Sesi* elden ele dolaşıyor, onlarca militan tarafından okunuyor. Gönderilen her yayın karşılığında daha büyük istek doğuyor.

Bu istekleri daha iyi karşılayabilmek, parasal sorunla bağlıdır. Türkiye'den kitap yağıyor. *İşçinin Sesi* militanları, emekçileri kasıp kavuran ağır bunalım koşullarına karşın tüm olanaklarını seferber ediyorlar. Ancak bu katkı kitap biçiminde olduğu için parasal sorunu çözmekten uzaktır. Bu nedenle *İşçinin Sesi*'nin tüm yurt dışındaki okuyucularına tarihsel bir sorumluluk düşüyor. *İşçinin Sesi*'nin parasal yükünü bugüne dek büyük ağırlığıyla İngiltere'deki yoldaşlar yüklendiler.

Yalnız komünistlerin gösterebileceği özveriyle *İşçinin Sesi*'nin daha iyi çıkması, daha geniş dağılması için çalışıyorlar. *İşçinin Sesi* yayınlarının, Türkiye devrim hareketindeki yerini bilerek, bilinçle, onurla, başarıyla tarihsel sorumluluğu yerine getiriyorlar.

Ne var ki yerine getirilmesi gereken görevler sürekli artıyor. *İşçinin Sesi* hep gerekliliklerden hareket etti. İlk başta kısıtlı olan olanakların dar çemberine hiçbir zaman takılıp kalmadı. Yine kalmayacaktır.

Avrupa'dan gelen parasal katkılar çoğaldı. Şimdi daha da çoğalması için, özellikle Avrupa'daki okuyucularımıza sesleniyoruz. Az demeyelim, elimize ne geçerse gönderelim. *İşçinin Sesi*'ne katkı Türkiye devrimine katkıdır.

İŞÇİNİN SESİ

devrim için savaşanların sesidir!

ABONE OL! ABONE BUL!

MUHABİR OL!

DAĞITMAK MI İSTİYORSUN?

BİZE BİLDİR!

Küçük Endüstri Birimleri ve Genç İşçilerin Yaşam Koşulları

S. Bayram, Ankara

Türkiye işçi sınıfının en savaşkan kolu metalurji işçilerini büyük ve onurlu bir görev bekliyor. 15-16 Haziranlarda, DGM Direnişlerinde Profilolarda, Demir Dökümlerdeki savaşımıyla ve daha niceleriyle en devrimci sınıf olduğunu kanıtlayan Türkiye işçi sınıfı bugün yaklaşan "Toplu Sözleşmeleri Devrim Savaşımıyla" bağlama göreviyle karşı karşıyadır.

Bu konuda çıkan kitabınızı okudum. O, tüm devrim savaşçıları için güçlü bir silahtır.

Size küçük endüstri birimlerinde çalışan işçilerle ilgili bazı bilgiler ve bir çalışmamı yazıyorum.

Sendikaların dışında olmalarına rağmen, Türkiye işçi sınıfının bu önemli savaşımının (toplu sözleşmeler) ta içinde yer alması gereken 100 binlerce sendikasız sigortasız işçi toplu sözleşmeler açısından büyük öneme sahiptir.

Ülkemizde küçük endüstri birimleri büyük endüstriye çekirdekten işçi yetiştiren bir okul gibidir. Meslek okullarının çok kısıtlı olanakları ve komik olacak denli az sayısı göz önünde tutulursa, bu okulun önemi daha iyi anlaşılır. 11-12 yaşında sitelere gelen her işçi 18-20 yaşından sonra sitelerde çalışmak istemez. Artık meslek öğrenen bu işçi iş bulabilirse 100'ün üzerinde işçi çalıştıran bir fabrikada işe girecek ve koşulları daha iyi olan bu fabrikada çalışacaktır. Bu durumu çok iyi bilen MESS patronları küçük üretim birimlerindeki durumla yakından ilgilenirler. MESS patronlarının kimi yan işlerini de yapan bu ufak iş yeri patronlarının zaten çok az ücretle, ağır koşullarda, 12-13 saat işçi çalıştırmak isteği körüklenir.

Küçük endüstri işçisinin sorunu sadece düşük ücret, çok çalışmak, sağlığa uygun olmayan koşullar değildir. Çıraklara dayak atmak, küfür etmek, angarya iş gördürmek çok sık rastlanan olaylardır. İşe girmek, atılmak.. patronun keyfine kalan işlerdir.

Tüm bu ağır koşullar Türkiye'deki "burjuva yasalarına" rağmen mi, onların gözünden kaçarak mı uygulanır? Öyle bir şey olmaz! Tekelci işbirlikçi burjuvazi küçük endüstri birimlerindeki çalışma koşullarını bilinçli olarak körükler, çünkü işine öyle gelir. O yasalar, falanlar, v.s... hepsi kılıftır. Amaç, kâr, daha çok kâr, tekelci süper kârdır...

İşte bunun için küçük işyerlerinde çalışan genç işçilerin, çırakların, kalfaların dayağa, küfre, angaryaya karşı, 8 saatlik işgünü için, sendika sigorta hakkı için, eşit işe eşit ücret için verdikleri savaşımı yiğit metalurji işçilerinin MESS'e karşı verdiği savaşımdan ayrılmaz. Onlar, Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkımızın ileri demokratik halk devrimi kavgasının kopmaz bir parçasıdır.

Genç işçiler, çıraklar, kalfalar, halkımızın özgür geleceğinin teminatıdır. Onların, çalışma koşulları iyi değerlendirilmeli, savaşımımızda tam yerine oturtulmalıdır.

Ülkemizde 50'nin altında işçi çalıştıran iş yerlerindeki işçi sayısı 1 milyon 200 bin civarındadır.

Ankara Siteler semti, Ankara-Samsun yolunun 8. kilometresinde, daha çok mobilya üretimi yapan işyerleri ile doludur. Burada üretim genellikle insan gücüne dayalı olup, seri üretim yapan teknoloji henüz bu işyerlerine girmemiştir. Bu yüzden bu tür işyerlerinde maliyet ucuza gelmekte, bir sanat öğretimi gibi amaçlarla küçük yaşlarda ve çok ucuza insan gücü kullanılmaktadır.

1978 yılı içinde yapılan bir araştırmadan aşağıdaki bilgiler ve sonuçlar çıkarılmıştır:

— Siteler semtinde 7 bin kadar işyeri olduğu ve buralarda 80 ile 100 bin işçinin çalıştığı öğrenilmiştir.

— İşçilerin %78.5'i 18 yaş altındadır. Aynı çeşit üretim yapan büyük (100'den fazla işçi çalıştıran) işyerlerinde ise 18 yaş altı, işçi sayısının %9'u kadardır.

— Eğitim düzeyleri: Sitelerde çalışan işçilerin %89.1'i ilkokul mezunu ya da eğitim görmemiş durumdadır.

— İşçilik düzeyleri yönünden araştırmaya katılan işçilerin %70.2'si kalfa ya da çırak durumundadır.

— Sitelerde çalışanların %68.2'si beş yılın altında bir süredir işçilik yapmaktadır. Halen çalıştıkları iş yerlerindeki çalışma yılları yönünden %88.5 beş yıldan daha az yıldır çalışmaktadır. Bu bulgular bu tür işyerlerinde hızlı bir işçi değişimi olduğunu vurgulamaktadır.

— İş yerlerinin %85'i 1-10 işçi çalıştırmaktadır.

— İşçilerin %85.8 'i işe, giriş muayenesi olmadan başlamıştır. %86.5'i düzenli sağlık muayenesinden geçirilmemiştir. Bu yüzden bu gibi işyerlerinde meslek hastalıkları olguların belirlemek olanaksızdır. İşçilerin %35'i, tüm iş hayatında iş kazası geçirmiş, halen çalıştıkları yerde ise %23'ü iş kazası geçirdiğini belirtmiştir. İş kazası geçirenlerin %70.2'si iş günü kaybına uğramış, %29.8'ü iş kazası sonucu sakat kalmıştır. SSK verilerine göre kaza hızı %10 dur.

— İşçilerin ancak %17.9'u sigortalı olup, hastalık halinde, ya da iş kazası sonu %22.1'i sigorta hastanesine başvurmaktadır.

— İşçilerin %81.3'ü günlük sekiz saatten fazla çalışmaktadır.

— İşyerlerinde işçiler için yemekhane yoktur. İşçilerin %95.5'i kendi olanakları ile öğlen yemeklerini yemektedir.

— İşyerlerinin %25'inde hela yoktur ya da yetersizdir. Tozlu işyerleri olmasına karşın %85'inde banyo yoktur.

— İşyerlerinde işçilerin %60.1'i hiçbir koruyucu araç kullanmamaktadır. %15.3'ü yalnız iş gömleği giymekte, %4.6'sı ise birden fazla koruyucu araç kullanmaktadır.

— İşe girişte ancak işçilerin %10.2'si sözleşme yapmış, geriye kalanı herhangi bir iş aktinde bulunmamıştır.

— Gelir durumları yönünden işçilerin yaklaşık %72.5'i asgari ücretin altında ücret almaktadır. Ayrıca %86.5'inin başkaca bir gelir kaynağı yoktur.

— İşçilerin geliş yeri yönünden %57.1'inin köyden olduğu, %40'ının il ya da büyük şehirden olduğu bulunmuştur. Önemli bir kısmının köy kökenli olmasına karşın işinin dışında köyden her hangi bir gelirinin olmayışından, köyden ayrılışının bir meslek öğrenmekten çok ekonomik güçlük sorunu olduğu söylenebilir. (Yararlanılan kaynak: SSK 1976 Çalışma Raporu).

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye kitabında R.Yürükoğlu yoldaşın belirttiği Türkiye işçi sınıfının ağır baskı ve sömürü altında oluşu gerçeği, küçük endüstri birimlerinde de tüm çıplaklığı ve aşırılığı ile vardır.

Ülkemizde sömürü oranı en çok bu tür işyerlerindedir. Bir örnekle anlatalım:

Sitelerde iyi bir işçi haftada 800-900 lira alır. Böyle bir işçi bir haftada bir takım (yatak odası, yemek odası, oturma odası, kitaplık, vs.) çıkarır. Böyle bir takım işverene en az 7 bin lira kâr bırakır.

Bu durumda artı-değer oranı %500-800, olacaktır. Günde 10-12 saat çalışmak, de 10 saat-12 saat çalışmak, çok ağır sağlık koşulları, bayramlarda bile çalışma, kimi isyerlerinin pazar günleri bile çalışması, iş kazaları meslek hastalıkları da cabası.

Türkiye, dünyanın en çok iş kazası olan ülkeleri arasındadır. Resmi kayıtlara geçen iş kazası sayısının çok üstünde iş kazası küçük endüstri birimlerinde olur. Küçük endüstri birimlerinde, sitelerde, tornahanelerde, marangozhanelerde, matbaalarda iş kazası, kolparmak kopması göze çapak kaçması çok olağandır.

Sigorta kapsamına giren işçilerin %50'si sigortasız, kaçak çalışmaktadır. Bu hesaplamaya küçük endüstri birimlerini de katarsak %56 buluruz.

Bunun resmi kayıtlara geçmesi imkansızdır. Çünkü küçük endüstrilerin dar, tozlu çamurlu yollarını burjuvazi bilmez, düşünmez. Aslında kendi kurallarına da aykırıdır. Türkiye'de kapitalizmin çarpık gelişmesinin sonucu olan bu durumu körüklemek zorundadır.

Çok değerli yoldaşlar,

Siteler bölgesi, ülkemizdeki küçük endüstri bölgeleri içinde şartları en iyi olanlarının başında gelir. Çok daha kötü koşulları olanlar vardır. Örneğin Ankara Yeni Sanayi, Ata Sanayi, Demir Sanayi, Büyük Sanayi bölgeleri böyledir.

Ben, 1975'den beri küçük endüstri birimlerinde çalışan bir işçi olarak yazdıklarımın yararlı olacağına inanıyorum.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

İşçi Gençlik TekTek Hesap Soracak

Oportünistler bu güne kadar Çırak-Der'i bir "çırak sevenler derneği" olarak düşündüler ve öyle görmek istediler. Kurulduğu günden beri, 10-15 çırağın gelip gittiği, avukatların, milletvekillerinin, sendikacıların üye olduğu bir dernek olarak kabul ettiler. Kamuoyuna küçük çırakları gösterip 'bunlara acıyın, bunlar daha çocuk!' diyerek sempati toplamaya yarayan bir dernek. Evet oportünistler hep böyle düşündüler! Çırak-Der'in, genç, çocuk yaşta işçilerimizin savaşkan bir yığın örgütü, onlar için bir sosyalizm, devrimci savaşım okulu olabileceği oportünistlerin aklına bile gelmedi.

Oportünistlerin anlayışı, ÇIRAK-DER içinde bazı bölgelerde etkili oldu. Ancak Ankara Şube, oportünistler için hiç beklenmedik bir gelişme gösterdi. Çırakları bir yana atmadı, işçi sınıfının geleceği genç işçileri hızla örgütleme yolunu seçti ve

TKP'nin ve İGD'nin Onurlu Adını Koruyacağız

Ankara kızgın günler yaşıyor. *İşçinin Sesi*'nin Türkiye devrimci hareketinin ideolojik, politik ve pratik meselelerine getirdiği yeni yaklaşım hareketimizin içinde boy veren oportünistlerin içinden çıkılmaz batağını gözler önüne serdi.

Ankara'nın sözümona "komite"ler kurmaya pek meraklı oportünist yöneticileri, Ankara İGD'nin önüne tek bir görev koydular: Lenincileri imha etmek, *İşçinin Sesi*'nin susturulamayacak olan sesini susturmaya çalışmak. Bunun için "*İşçinin Sesi*' ni imha komitesi" kurdular. "Saldırı grupları"kurdular. Burjuvaziyle, faşizmle mücadeleyi rafa kaldıranlar, meydanı faşistlere bırakanlar,

kısa zamanda militan bir yapıya sahip oldu.

Dedik oportünistler Çırak-Der'e kamuoyundan sempati toplama aracı bir dernek olarak baktılar. Bunun acı bir örneği var. 79 1 Mayıs'ında İstanbul'dan bir yetkili Ankara şube yöneticisi bir arkadaşa alanda şöyle diyordu: "Ne bu kardeşim? İnsan biraz ufak çırak getirir. Sizden genç adam isteyen oldu mu?" Evet ne kadar açık değil mi? Oportünistler için sorun gençlerin, çırakların 1 Mayıs'a yığınsal katılımı değil de, "biraz ufak çırakla" kamuoyundan sempati toplamak. Açık ve acı, acı ve gerçek.

1 Mayıs 1979'a ilişkin bir başka örnek daha var. 1 Mayıs öncesinde oportünistler gelip bize "İçişleri Bakanı bile bize güvence verdi, rahat rahat gidebiliriz" dediler. Düpedüz CHP kuyrukçuluğu yaptılar, burjuvazinin uygulayacağı baskılara karşı önlem almamızı, hazırlıklı olmamızı önlediler.

Biz 1 Mayıs'a kan ter içinde hazırlandık. Yoğun çalışmalar sonucu birçok yeni arkadaş kazandık. Birçok arkadaş simit sattı, haftalığından kırparak para biriktirdi. Hepsi 1 Mayıs içindi. 250 kişi kadar toplanmıştık. Ama sonunda 200 arkadaşımız tutuklandı, Mamağa götürüldü. Biz bu kavgada herşeyi göze almışız. Küçük yaşta uğradığımız ağır sömürü zincirlerinden başka kaybedecek birşeyimiz yok! Savaşarak ise kazanacağımız pırıl pırıl bir gelecek var! Diyeceğimiz, sorun tutuklanmak değildir.

Sorun, oportünistlerin kuyrukçuluğudur. 1 Mayıs'a özveriyle hazırlanmış yüzlerce çırak, oportünistlerin burjuvaziye, sınıf düşmanına duyduğu "güven" yani kuyrukçuluk yüzünden tutuklandı. İçişleri Bakanının sözde güvencesiyle hareket edilmesi yüzünden tutuklandı. İşte biz bunun, bu kuyrukçuluğun hesabını soracağız.

Sonra da bize gelip, "orda almasalardı, otobüste alırlardı" diyorlar. Öyleyse, neden önlem alınmadı? Oportünistler kendi kuyrukçuluklarını örtbas etmek istiyorlar. Hayır, bin kere hayır! Bu kadar basit değil!

Şimdi militanlar gerçekleri açık seçik pırıl pırıl görüyorlar. Lenínci ideolojiye daha sıkı sarılıyorlar.

Oportünizmi tarih önünde bir kere daha mahkum etmek için Leninizmi öğreniyoruz.

İŞÇİ GENÇLİK TEK TEK HESAP SORACAK BUNUN İÇİN ÖĞRENİYOR!

YAŞASIN İŞÇİ GENÇLİĞİN LENİNCİ SAVAŞIMI!

YAŞASIN İLERİ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ!

Devrimci Selamlar
Tüm Sanayi Genç İşçileri Adına
S.R.

Lenincilere, devrimcilere saldırmayı kendilerine görev belleyenler bu komiteden, saldırı gruplarından ayrılanlara oportünistlerin sahte yüzlerini açığa çıkaran yoldaşlarımıza, İGD militanlarına polis dediler. MİT'le beraber çalışıyorlar dediler. Bunun propagandasını yapmaya çalıştılar. Faşist örgütlenmenin açığa çıkarılmasında bizzat yöneticiler tarafından görevlendirilen aynı yoldaşlarımız için "faşistlerle ilişkileri var" dediler.

Çamur attılar. Böylesine alçaldılar. Ama nereye kadar? Kimi kandıracaklar? SBF'de bir haftada,hareketin başını çeken 4 İGD'li militanı attılar oportünist oyunları, edenlerin hiçbiri, biz okula geldiğimizde kafasını kaldırıp yüzümüze bakamadı. Okulumuza faşistler gelince devrim kaçkınları hiçbir aktif tavır alamadılar. Faşist baskılar yüzünden okul kapatılınca açıkça sevindiler. Neden? Çünkü okul kapalı olduğu sürece bizle karşılaşmayacaklardı!

Bu oportünistler Ankara'da önlerine tek ve "yüce" görev olarak Lenincilere saldırmayı koyunca ne oldu? Tek tek birimlerde faşist saldırılara karşı hiçbir şey yapmıyorlar. Etlik'de daha önce Lenincilerin önderliğinde faşist işgal kırılan bölgede faşistlere bıraktılar. Beşevler bölgesinde anti-faşist mücadele verildiğini unuttular vs....

Hareketimiz önünde tehlike oluşturan sağ oportünizmi tasfiye etmek, Leninci hareketin önündeki en önemli bir görevdir. Bu bilinçle, azimle çalışacağız, savaşacağız. Oportünistlerin bize göre gerçek yeri bataklıktır. Oraya bir an önce ulaşmaları için, hareketimizin bir an önce arınması için her türlü yardımı yapmaya hazırız, yapacağız da. Kazanacağız, kazanacağız çünkü kazanmak zorundayız.

Bizler, TKP'nin Leninci raya oturması savaşımı veren Lenincileriz diyoruz. TKP'nin ve İGD'nin onurlu adını ayaklar altına aldırmayacağız. Okullarda, mahallelerde, fabrikalarda, işyerlerinde anti-faşist savaşımı yükselteceğiz. Oportünizmi, pasifizmi saflarımızdan temizleyeceğiz ki şanlı TKP'miz işçi sınıfımızı, halkımızı devrim savaşımında ışıklı günlere doğru götürsün.

Devrimci Selamlar
SBF'li Leninci Gençler Adına
Ankara
S.T.

Leninizmle yenemeyeceğimiz düşman yoktur

R.Selim, Ankara

Yoldaşlar,

Seçimler, ülkemizde devrimci durumun varlığı ve giderek olgunlaştığı yolundaki Lenincilerin görüşlerini bir kez daha doğruladı. Emine Engin Yoldaş *İşçinin Sesi*'nin 105-106. sayısında "14 Ekim seçimleri burjuvazinin yönetemezliğini daha da açık ortaya çıkaracak" demişti. Bu, burjuvazinin kiralık kalemlerinin bile yadsıyamayacağı bir şekilde ortaya çıktı. Şimdi hiçbir burjuva partisi hükümet kurmak istemiyor. Yönetim, ateşten top oldu, birbirlerine atıp duruyorlar. Top kimin elinde kalırsa onu yakıyor. CHP'yi nasıl yaktığını seçimler gösterdi.

Devrimci durumun bulunmadığı ülkelerde seçimlerde büyük oy kaymaları olmaz. Örneğin ABD'de iki parti vardır. Demokrat ve Cumhuriyetçi Parti. Biri diğerini yüzde bir oy farkla geçip iktidar olur. Ama Türkiye gibi emperyalizmin zayıf halkalarında durum böyle değildir. Çifte boyunduruğun (yerli burjuvazi ve emperyalizm) doğurduğu, finans-kapitalin katmerleştirdiği sömürü emekçilerin belini büküyor. Açlık, sefalet, zulüm halkı inim inim inletiyor. Halk bunların hesabını sormanın yollarını arıyor. Yönetimde hangi parti varsa halkın antipatisini kazanıyor. Ülkeye hükümet dayanmıyor. Derinleşen devrimci durum hükümetlerin ömrünü ancak aylara sığdırıyor.

Devrimci durum, sosyal-demokrasiyi harcadı. Sosyal-demokrasinin iflası, aynı zamanda kuyrukçuların, yani oportünistlerin iflasını da beraberinde getirdi. Seçimlerden sonra CHP yanlısı komünistler kara kara düşünmeye başladılar. Şimdi ne yapacaklar. O denli uğraştılar, didindiler ama bir türlü CHP'yi UDC içerisine çekemediler! Ona "ileri adım" da attıramadılar. Oysa CHP'ye karşı ne denli sempatik ve yumuşaktılar.

Burjuvazi karanlık planlar peşinde. Çeşitli hükümet formülleri üzerinde duruldu. Ama hepsinin tek bir amacı var. Faşist baskıları azdırıp finans kapitalin istemlerini sınırsız yerine getirmek. Sözün kısası bir gerçek ortada, bizi daha zorlu savaşımlar bekliyor. Oportünistler de bu gerçeği kabul ediyorlar. Ama onlar bu saptamadan ters sonuçlar çıkartıyorlar. Zorlu savaşımlara hazırlanmayı bir kenara bırakıyorlar. Zaten onlar bütün işi gücü bıraktılar, Lenincilere saldırıyorlar. Ne faşistler umurlarında, ne Maocular. Lenincileri tasfiye etmekle, *İşçinin Sesi*'ni dağıtanları saptamakla meşguller.

Onların yaptıkları bir yana, bizlere büyük görevler düşüyor. Zorlu savaşımlara hazırlanmamız gerekiyor. Onlar "bana yar olmayanı kimseye yar etmem" deyip, hareketi baltalıyorlar. Örgütleri çıkmaza sürüyorlar. Eylemsizliğe, dağılmaya itiyorlar. Alanı sapık akımlara, burjuvaziye terkediyorlar. Ama biz, buna izin vermeyeceğiz. Örgütlerimize sahip çıkacağız. Onların örgütlerimize getirdiği moralsizliği biz yıkacağız. Bu da doğru yöntemleri kavramakla ve bu yöntemlerle savaşmakla olur. En ön saflarda savaşmakla olur.

Oportünistler şunu yayıyorlar: "CHP gitti, işimiz bitti. "Tüm saptamaların ortak ("Ne Yapmalı", *Sol Yayınları*, s.46) diyor. Oportünistler, kadroların "devrimci deneyim ve örgütsel yetenek" elde etme isteklerini kırıyorlar. Tartışmayı engelleyerek, eleştiri-özeleştiri yöntemini uygulatmayarak yapıyorlar bunu. Kadroların önünü tıkıyorlar. Parti içi savaşım karşısında kadrolar bir açılım getiremiyorlardı. Ama artık, deyim yerindeyse "maymun gözünü açtı". Şimdi her sıkışan *İşçinin Sesi*'ne, Lenincilere kulak veriyor, verecek. Leninizme sarılacak. İdealizasyon tuzla buz oldu. "Yukarıdan böyle dendi onun için böyle yapılacak" denince sökmüyor. "Yukarıdan böyle dendi ama biz bir de Lenin'e bakalım" deniyor artık.

İşçinin Sesi'nin 105-106. sayısında gençlik hareketinin sorunları dobra dobra ortaya kondu. Oportünistlerin demagojilerinin, uçurulan balonla-

özelliği değil miydi işçi sınıfına, yığınlara güvensizlik. İşçilerin köylülerin, Kürt halkının yerine liberal burjuvaziye bel bağlayanlar sonunda bu hallere düşerler işte. Onların bu kuyrukçu anlayışının pratikte getirdiği ise moralsizlik oluyor. Örgütsel sorunların çözülemeyeceği anlayışı oluyor. Yılgınlık oluyor.

Sorun hep aynı yere geliyor: Niyet meselesi. Senin devrim yapmaya niyetin yoksa hiçbir sorunu çözemezsin. Siyasetin iflas etmeye mahkumdur. Lenin, "Devrimci deneyim ve örgütsel yetenek elde edilebilecek şeylerdir, yeter ki elde etme isteği olsun, yeter ki eksiklikler kabul edilsin. Devrimci eylemde bu eksikliklerin kabul edilmesi bunların yarı yarıya giderilmesi demektir"

rın ardındaki gerçek çok daha değişik. "Şurada güçlüyüz, burası kalemiz" diye diye avutuyorlar kadroları. Bunların atılıp gerçeklerin ortaya serilmesi onları çileden çıkarıyor. Oysa ki "açıklık açtığı yarayı sarar".

Biz yığınların gücüne güveniyoruz. 15-16 Haziranları, DGM direnişlerini, 1 Mayıs çıkışlarını, MESS direnişlerini yaratan işçi sınıfımızın savaş gücüne güveniyoruz. Leninizmi öğreniyoruz. Leninizmle, bu silahla yenemeyeceğimiz düşman yok. Çözemeyeceğimiz sorun yoktur. Onlara "emperyalistini, faşistini dişinin kovuğunda çiğneyen" kadroların nasıl kadrolar olacağını göstereceğiz. Örgütlerimize, partimize sahip çıkacağız. Onların getirdikleri moralsizlikle savaşacağız.

Telaş Durumu

Ayse Boztaş, İstanbul

Ülkemizde faşist baskılar giderek artıyor. Burjuvazi artık eskisi gibi yönetemez durumda. Oportünistler her ne kadar "hayır yönetiyor, yönetmek için çeşitli yollar buluyor" dese de bu böyle. Ülkemiz devrimci durum yaşıyor. Hergün birkaç devrimci faşistlerce öldürülüyor. Oportünistlerin buna "kardeş kavgası" demesi, gerçekleri değiştirmiyor. Bunlar bal gibi faşist saldırılardır. Ülkemizdeki sınıf savaşımını susturma çabalarıdır.

Burjuvazinin sözcüsü Demirel bile "Ülkemiz fevkalâde bir durum yaşıyor" derken, başta TKP yöneticileri olmak üzere çeşme başını tutan Kautskilerin, Plehanofların Türkiye'deki çıkıntıları "ülkede devrimci durum yoktur" diyerek kelleyi koltuğa almış bir sürü devrimciyi kahve köşelerinde oturtmaya, süt için imza toplamaya mahkum ediyorlar. Adını da "kitleyle sıcak bağlar" koyuyorlar. Biri çıkıp "eylem gerek, devrim için propaganda-ajitasyon gerek, kitleleri silahlı eyleme hazırlamak gerek" dediğinde de "sen goşist misin, atarız haa"! diye tehdit ediyorlar. Ülkedeki durumun doğru saptamasını yapan, ülkedeki devrimci durumun varlığını açık seçik korkmadan söyleyen görüşü sol sekterlikle suçluyorlar. Her türlü "eleştiri"yi getiriyorlar da bir türlü ideolojik eleştiri(!) gelemiyor.

Tehditler, ayakları yere basmayan "eleştiri"ler açık bir telâşın belirtisidir. Devrimci durumu kabul etmeyenler şimdi açık bir "telâş durumu" yaşıyorlar (Peki beyler, peki, sinirlenmeyin, "telâş süreci" diyelim. Telâş süreci giderek olgunlaşıyor!) Çünkü yatsı yaklaşıyor, mum sönüyor. Bırakın ideolojiyi, devrimci sezgiden bile nasibini alamamışlar, "oportünist sezgileri" sayesinde sonlarının geldiğini hissediyorlar.

Durum ortada. Ülkemiz sapak noktasında. Ya faşizm, ya ileri demokratik halk devrimi. "Önce faşizme karşı mücadele edelim, onu yenelim, ondan sonra devrim için mücadele gelir" diyenler, "devrimci durumu bırakalım tarihçiler tartışsın" kelâmını yumurtlayanlar TARİHSEL BİR SORUMLULUK yükleniyorlar. Sessiz kalmak bu sorumluluğa ortak olmak demektir. Savaş alanlarında şehit düşen kocalarımıza, kardeşlerimize ihanet demektir. Lenin'e ihanet demektir. Ve gelecek kuşaklar, çocuklarımız böylelerinden hesap sorar.

Yapılacak şey de apaçık ortadadır. Sosyalizm savaşına yüreğiyle, bilinciyle katılmış devrimcilere büyük görevler düşüyor. Bu savaştan, sömürüsüz, yaşanılası bir dünyadan gayri çıkarı olmayan tüm devrimciler için idealizasyonu bırakıp, düşünmenin, kafayı yormanın zamanı geldi. Gün oportünizme karşı savaş bayrağını açmak günüdür. Çünkü oportünizme karşı savaş devrim savaşının bir parçasıdır. Lenici bir gerçektir bu.

Militanlar, devrimci durum ve onun getirdiği görevler konusunda oportünist ağızlardan karar vermek yerine, kendileri araştırıp öğrenmelidir. Lenin okunup özümsenmelidir. *İşçinin Sesi* neden bizlerden gizleniyor? Neden militanlar daha "devrimci du..." derken susturuluyor? Neden *İşçinin Sesi*'nin savunduğu görüşler kapalı kapılar ardında tartışılıyor? Neden bu konularda ambargo uygulanıyor? Bu konuları düşünmek, cevap aramak biz devrimcilerin Lenin'e olan borcudur. Bunu düşünmeyenler tarih önünde yargılanmaya hazır olsunlar. Bir yanda oportünizmin batağı, bir yanda Leninci yol. İkinci yol sarptır. Zordur ama utku yoludur.

İNGİLİZCE YAYINLAR

Turkey-Weak Link of Imperialism
R. Yürükoğlu
Introduction by William Pomeroy
AN İŞÇİNİN SESİ PUBLICATION 2

R.Yürükoğlu
Turkey— Weak Link Of Imperialism
Büyük boy
178 sayfa
Fiyatı: 2.50 Sterlin

TURKEY TODAY

Turkey Today
Türkiye devrimci hareketinin aylık tek İngilizce dergisi
Yıllık aboneliği 4.00 Sterlin

Introduction by Andrew Rothstein
R. Yürükoğlu
Proletarian Internationalism

R. Yürükoğlu
Proletarian Internationalism
Büyük boy
104 sayfa
Fiyatı: 1.50 Sterlin

Party discipline

Cemil Silahtar
Party Discipline
Büyük boy
68 sayfa
Fiyatı: 1.00 Sterlin

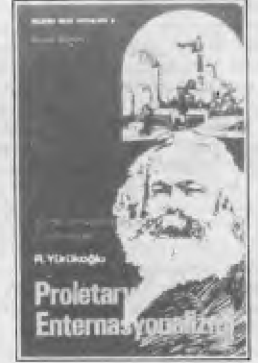
İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI

R. Yürükoğlu

EMPERYALİZMİN ZAYIF HALKASI TÜRKİYE

(İlk basım Aralık 1978)
Dördüncü basım Eylül 1979
Büyük boy — 238 sayfa
Fiyatı: 2.50 Sterlin
Türkiye'den 2 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

R. Yürükoğlu

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ

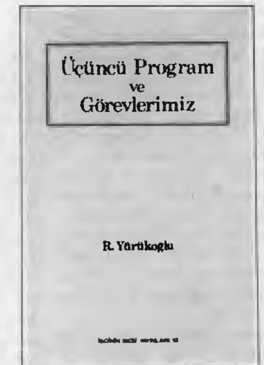
İkinci basım Eylül 1979
Küçük boy — 119 sayfa
Fiyatı: 1.00 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

Cemil Silahtar

PARTİ DİSİPLİNİ

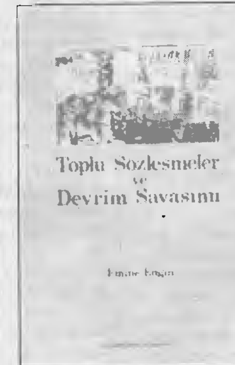
Ağustos 1979
Küçük boy — 78 sayfa
Fiyatı: 1.00 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

R. Yürükoğlu

ÜÇÜNCÜ PROGRAM VE GÖREVLERİMİZ

Üçüncü basım Ekim 1979
Küçük boy — 116 sayfa
Fiyatı: 1.50 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap karşılığında isteyebilirsiniz.

Emine Engin

TOPLU SÖZLEŞMELER VE DEVRİM SAVAŞIMI

Ekim 1979
Küçük boy — 126 sayfa
Fiyatı: 1.50 Sterlin
Türkiye'den 1 kitap kaşılığında istiyebilirsiniz.

İsteme Adresi: 29 Parkfield St., London N.1, England